

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Husitská teologická fakulta

Rumunská škola jógy MISA a stavy osvětlení

Romanian Yoga School MISA and States of

Enlightenment

Diplomová práce

Vedoucí práce:

doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Autor:

Martin Helman

Praha 2010

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval docentu ThDr. Jiřímu Vogelovi, Th.D., za cenné podněty, které vedly ke zkvalitnění této práce.

Dále Gregorianu Bivolaru bez nějž by škola MISA nespátřila světlo světa.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací s názvem Rumunská škola jógy MISA a stavy osvícení zpracoval samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů a literatury a dalších odborných zdrojů. Současně dávám svolení k tomu, aby tato diplomová práce byla umístěna v Ústřední knihovně UK a používána ke studijním účelům.

V Praze dne 27. června 2010

Martin Helman

Anotace

Diplomová práce „Rumunská škola jógy MISA a stavy osvícení“ se zabývá krátkou historií a vybranými prvky duchovního učení školy MISA založené v Bukurešti roku 1990. V první části práce je nastíněn vznik a vývoj jógového hnutí v Rumunsku před a po založení školy a navržena periodizace jeho historie. Pozornost je věnována úloze zakladatele a duchovní autority školy, Gregoriana Bivolaru. Ve druhé části jsou pojednány vybrané partie duchovního učení charakteristické pro MISA, a to jak z hlediska teorie, tak uplatnění v jogínské praxi. Práce se opírá se o dostupné prameny a autentické zkušenosti praktikantů jógy (včetně autora). Čtyři samostatné kapitoly členěné dále na podkapitoly jsou doplněny o překlady rozhovorů s vybranými absolventy školy, seznam literatury a doporučených webových stránek a stručné shrnutí v angličtině. Práce má ambici stát se východiskem dalšího zkoumání uvedené problematiky.

Annotation

The diploma thesis “MISA Yoga School and the States of Enlightenment” deals with the historical background and some aspects of spiritual teachings of MISA school established in 1990 in Bucharest. The first part gives a thorough overview of MISA’s short history and proposes its division into consecutive periods. The crucial role of the founder and spiritual head, Gregorian Bivolaru, is assessed. In the second part, particular yogic principles characteristic for MISA are covered from both theoretical and practical perspective. The selected secondary sources and authentic experiences of yoga practitioners (including the author himself) are referred to. The work comprises four chapters supplemented with interviews with chosen yogis, the bibliography, the list of relevant websites and a brief English summary. The thesis has an ambition to stimulate further research in the given field.

Klíčová slova

jóga, tantra, duchovní škola, duchovní princip, stav osvícení, ášram

Keywords

yoga, tantra, spiritual school, spiritual principle, state of enlightenment, ashram

Obsah

Úvod.....	7
1 Jóga za komunismu	9
1.1 Události do vzniku Transcendentální meditace	9
1.2 Skandál Transcendentální meditace	11
1.3 Skandál Transcendentální meditace – očima Securitate	13
1.4 Motivace lidí z okruhu kolem Gregoriana Bivolaru	14
1.5 Vztah Gregoriana Bivolaru k Transcendentální meditaci	15
1.6 Období 1981–1989.....	16
1.6.1 Skupina v Bacău.....	20
1.6.2 Skupina v Pitești.....	21
1.6.3 Předzvěsti represí roku 1989	22
1.6.4 Vlna zatýkání	22
1.6.5 Výslechy, věznění	23
1.6.6 Internace Gregoriana Bivolaru v psychiatrické léčebně v Poiana Mare	24
1.7 Nevšední kontakty Gregoriana Bivolaru v 80. letech	24
2 Historie MISA po roce 1989	26
2.1 Období počátečního nadšení (1990–1995).....	26
2.2 Období bukurešťských ášramů (1995–1998).....	29
2.3 Období rozvoje materiální báze (1999–2002).....	29
2.4 Období zkoušek (2003–2005)	30
2.5 Období duchovního zrání (2006–2010)	34
3 Učení MISA	35
3.1 Obecné zásady a rozvržení látky.....	35
3.2 Duchovní principy viděné z tantrické perspektivy.....	37
3.2.1 Skupina principů vztahující se k jednotě všeho	37
3.2.1.1 Princip Jednoho a Jediného.....	37
3.2.1.2 Princip jediné a jednotné skutečnosti.....	39
3.2.1.3 Princip hologramu.....	41
3.2.2 Skupina principů polarity.....	44
3.2.2.1 Princip polarity.....	45
3.2.2.2 Princip polarizace.....	50
3.2.2.3 Princip neutrality.....	51
3.2.2.4 Princip magické kontroly	52
3.2.2.5 Princip převahy	53
3.3 Substanciální stránka učení MISA	54

3.3.1	Okultní zákon rezonance.....	54
3.3.2	Deset kosmických mocností.....	56
3.3.3	Přístup k hathajógovým cvičením.....	60
3.3.4	Plná kontrola sexuálního potenciálu	62
3.3.5	Transfigurace	64
3.3.6	Umění požehnání a sebepožehnání	65
3.3.7	Technika věnování	66
3.4	Specifika spojená s životem jógové školy MISA.....	67
3.4.1	Ášramy	67
3.4.1.1	Současný stav ášramů MISA v Bukurešti	67
3.4.1.2	Myšlenka ášramu	69
3.4.2	Koncept duchovního průvodce	71
4	Stavy osvícení	75
4.1	Jogínský přístup k procesu duchovního osvícení.....	75
4.2	Duchovní osvícení, extáze nebo enstáze?	75
4.3	Stupně duchovního vývoje.....	76
4.4	Charakteristiky duchovně osvíceného člověka	78
4.5	Rysy duchovního osvícení	79
4.6	Co to je stav duchovního osvícení?.....	81
	Závěr	85
	Použité zdroje.....	87
	Seznam příloh	95
	Přílohy.....	96
	Résumé.....	118

Úvod

Tato práce je prvním tuzemským pokusem popsat a zhodnotit historii a učení rumunské školy jógy MISA (Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut – Hnutí pro duchovní integraci do Absolutna). Nečiní si nárok na vyčerpávající postižení živého organismu, kterým škola je, ani na přísnou objektivitu. MISA je považována za poměrně kontroverzní projekt a hodnotitelé mají tendenci vymezovat se buď radikálně pro nebo proti němu. Zaujetí autora této práce pramení z jeho osobní zkušenosti. Mezi roky 2005 a 2008 žil v Bukurešti a sdílel s tamními jogíny denní chléb. Může se proto odvolávat i na vlastní přímá pozorování a poznání.

Zatímco osudy rumunských jogínů za komunismu již byly na akademické půdě zkoumány a existují práce, které vývoj analyzují a hodnotí, je porevoluční historie MISA neprobádaným polem. S výjimkou dokumentace vztahující se k právním sporům neexistují o tomto období spolehlivé prameny. (Komentáře dobového tisku jsou podjaté a neobjektivní.) Při rekonstrukci krátkých dějin školy MISA bylo proto nutné opírat se především o svědectví přímých účastníků (srov. ukázky v příloze) a vlastní autentické poznatky autora práce, která je mimo jiné pokusem o utřídění a komentář k takto sebranému materiálu.

Předkládaná práce si klade za cíl představit historické pozadí a interpretovat duchovní základy školy jógy MISA. Historizující část se člení na dějiny jógového hnutí před založením školy a vlastní historii MISA od roku 1990. Část věnovaná učení MISA se zaměřuje na jeho hlavní formální principy a ústřední substanciální prvky. V závěru se práce dotká základů autentické duchovní tradice – stavů osvícení.

První kapitola, „Jóga za komunismu“, podává souhrnný výčet milníků dějin jógového hnutí od jeho počátků až do roku 1989. Detailně je pojednán vývoj před a po takzvaném skandálu Transcendentální meditace roku 1982. Kapitola představuje osobnost, životní peripetie a kontakty duchovního mentora a budoucího zakladatele MISA, Gregoriana Bivolaru, uvádí motivace jeho stoupců a formování jogínských společenství. Připomenuty jsou případy sledování, represí a věznění jogínů ze strany totalitního režimu. Navazující kapitola, nazvaná „Historie MISA pro roce 1989“, pokračuje periodizací dvacetileté existence MISA do pěti období.

Třetí kapitola, „Učení MISA“, se z formálního i substanciálního hlediska zabývá specifiky jogínské teorie aplikované v MISA. Pozornost je věnována ústředním, učení MISA inherentním principům odvozeným z jednoty stvoření a principům spojeným se základní dualitou stvoření. Charakterizovány jsou rovněž hlavní substanciální prvky učení a specifické rysy života školy – ášramové komunity a koncept duchovního průvodce. Poslední kapitola, nazvaná „Stavy osvícení“, si všímá jogínského přístupu k duchovnímu uskutečnění a osvobození. Popisuje stupně duchovního rozvoje a zdůrazňuje charakteristiky osvíceného člověka.

MISA se během své krátké existence nevěnovala apologetice, nesnažila se zatvrdit proti kritikům či pokrýt do detailů abstraktní stránky učení. Vše bylo od počátku směřováno k praktické aplikaci. Učení MISA lze interpretovat, alespoň co do intence a s jistou nadsázkou, jako svého druhu mnišskou teologii – spirituální teologii vystavěnou prostřednictvím praxe. Jedná se o nepopiratelný postoj samotné školy MISA. Proto je teologická metoda použita i v předkládané práci. (Religionistický odstup by byl v našem případě kontraproduktivní.) Práce analyzuje učení školy MISA „zevnitř“, z hlediska zainteresovaného teologa. Takový přístup umožňuje uchopit ho způsobem, který přináší plody v jeho živém rozvinutí.

1 Jóga za komunismu

1.1 Události do vzniku Transcendentální meditace

Myšlenky jógové filozofie a samotný pojem jóga vstoupily v Rumunsku ve známost díky svému sepětí s intelektuálním dobrodružstvím Mircei Eliadeho, prvního badatele, který obrátil svůj zájem tímto směrem.¹ Roky, které strávil v Indii, román Maitreyi² a především proslulý spis Jóga, Svoboda a Nesmrtelnost³ se staly na přelomu minulého století součástí rumunského kulturního kontextu.⁴

Stalinismus následně na déle než dekádu přerušil toto směřování.⁵ O otevřenosti vůči studiu teorie a praxe jógy se dá opět hovořit od šedesátých let. Během let 1962, 1963 a 1964 již obvinění z mystických nebo spiritualistických praktik přestává být používáno k věznění lidí.⁶ Zachráněné knihy se znovu dostávají na veřejnost, umlčení znalci opět začínají přednášet.⁷

Na konci 60. a během 70. let se vzedmul zájem o témata jako jsou akupunktura, racionální stravování, mikrobiologie, parapsychologie a biorytmy.⁸ Jóga byla spojována se starodávnými terapeutickými postupy, asijskými sporty, s posledními výsledky výzkumu elektromagnetického pole živých organismů. Zájemci byli buď přitahováni exotičností těchto témat, hledali alternativy k šedé realitě své doby, nebo byli vnímaví vůči podstatným prvkům asijské moudrosti.

Začala vycházet literatura o této problematice. První kniha vydaná od nástupu komunismu byla *Yoga*, překlad spisu Asena Milanova a Ivanky Borisov z roku 1972.⁹ Pojímal ji jógu jako sport. O rok později vyšla pod tímž titulem kniha z pera Lazára Baroga a jeho manželky Marty Baroga.¹⁰

¹ Srov. ANDREESCU, Gabriel. *Reprimarea mișcării yoga în anii '80*. Iași : Polirom, 2008. *Yoga în comunism*, s. 9.

² Část literárního projektu, který zahrnuje spisy Indie a Maharádžovy deníky, publikované v Rumunsku v roce 1934 a Asijskou alchymii, vydanou v roce 1935. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 9.

³ Tato kniha vyšla ve francouzštině roku 1954. Česky: ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. 1. vydání. Vimperk : Argo, 1999.

⁴ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 9.

⁵ Srov. BOLOVAN, Ioan; CONSTANTINIU, Florin; POP, Ioan Aurel. *Dějiny Rumunska*. Praha : Lidové noviny, 2000. Období stalinského dogmatismu, ss. 347 - 355.

⁶ Srov. tamtéž, s. 357.

⁷ Příkladem takových pionýrů byla zpěvačka Nineta Cranici. Absolventka konzervatoře se dozvěděla o dechových technikách (pránájáma) v důsledku ztráty hlasu od svého učitele zpěvu Edwarda Rosena, který se sám dokázal pomocí jógových technik vyléčit. Cranici pěveckou kariéru opustila poté, co objevila potenciál dechových technik při léčbě nemocných chorobami dechového ústrojí. S praxí v tomto směru začala v 60. letech v plicních léčebnách a slavila úspěch. Pracovala takto čtyřicet let a pomohla stovkám pacientů. Srov. TUDOR, Ilie. *Interviu cu Nineta Cranici* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Destine. Dostupné z WWW: <<http://www.formula-as.ro/2002/524/destine-10/destine-3356>>.

⁸ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 10.

⁹ MILANOV, Asen; BORISOVA, Ivanka. *Yoga*. Bukurešť : Stadion, 1972.

¹⁰ BAROGA, Lazár; BAROGA, Marta. *Yoga*. Bukurešť : Stadion, 1973.

Dva roky nato se objevil útlý svazek Iona Vulcănescu Praktický přehled Hatha-jógy.¹¹ (Na adresu díla podepsaného Ludmilou Galin a Filaretem Ropceanu Jóga pro každého¹² zaznělo obvinění, že se ve skutečnosti jedná o překlad práce Philippa de Méric.¹³) Nejznámější knihu o józe ze 70. let, Jóga, pramen zdraví,¹⁴ napsal známý fyzik Nicolae Tufoi. (Za svou proslulost vděčí i faktu, že se autor vyléčil za pomoci jógy z následků obrny.¹⁵)

O způsobu šíření idejí jógy v té době si můžeme udělat představu z vyjádření doktora Ilie Th. Riga, vedoucího katedry anatomie na bukurešťské univerzitě,¹⁶ v předmluvě k výše zmíněné knize manželů Barogových: „Chápu se s nadšením jakéhokoli nového podnětu na poli víceúrovňového, fyzického i intelektuálního rozvoje lidské bytosti a zejména této knihy, jejíž autoři se zabývají kontroverzní a nezřídka špatně pochopenou disciplínou, která má přesto velkou praktickou hodnotu – jógou“.¹⁷ Autor předmluvy si dal záležet, aby bylo jasné, že mluví o „technice jógy očištěné ode všech filozoficko-mystických a teologicko-mystických příměsí“, s nimiž bývala jóga ztotožňována.¹⁸

Velká témata filozofie a disciplíny jógy nemohly být diskutovány veřejně ani v období vlády Nicolae Ceaușesca. Badatelé halili ústřední témata jógy pláštíkem přírodních věd. V 70. letech se na stránkách některých časopisů¹⁹ objevily články vztahující se k alternativní medicíně, józe a technikám zkoumání parapsychologických jevů považovaných ještě krátce před tím za ryzí šarlatánství.²⁰ Objevili se specialisté na alternativní medicínu. V Bukurešti působil kroužek lékařů sdružených kolem přírodního léčitele Valeriu Popa.²¹ Bukurešť navštívili také mistři z ciziny. Během 70. let přijel několikrát Suren Goyal (přednášel, pořádal veřejné ukázky a v televizi předvedl sestavu jógových cviků²²) a mistr Philip Kapleau, americký následovník zenového buddhismu.²³ Objevili se první

¹¹ VULCANESCU, Ion. *Breviar practica Hatha-Yoga*. Bukurešť : Ceres, 1975.

¹² GALIN, Ludmila; ROPCEANU, Filaret. *Yoga pe înțeleșul tuturor*. Bukurešť: Ceres, 1975.

¹³ Srov. VASILESCU, Sorin Mario. *Grupul național de studiu și practica YOGA* [online]. 2006 [cit. 2010-06-18]. Yoga în România. Dostupné z WWW: <http://www.gnspsy.org/yoga_in_romania_f138.html>.

¹⁴ TUFOI, Nicolae. *Yoga, izvor de sanatate*. Iași : Junimea, 1979.

¹⁵ Srov. DOINA, Jela. *Ziarul financiar* [online]. 14.10.2004 [cit. 2010-06-19]. Afacerea Meditatie Transcendentala. Dostupné z WWW: <<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/afacerea-meditatie-transcendentala-2901153/>>.

¹⁶ Laureát Státní Ceny doktor Ilie Th. Riga zemřel roku 1977, což vysvětluje, proč nebyl zapleten do skandálu Transcendentální meditace. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 11.

¹⁷ BAROGA, Lazăr; BAROGA, Marta. *Yoga*. Bukurešť : Stadion, 1973. Întroducere, s. 5.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Například Věda a technika (*Știința și tehnica*), Malebné Rumunsko (*România pitoreasca*) a Plamen (*Flacăra*).

²⁰ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 11.

²¹ Srov. tamtéž.

²² Srov. tamtéž.

²³ Philips Kapleau (1912 – 2004) se narodil v New Haven, Connecticut, Spojené státy americké. Stal se mistrem zenového buddhismu, tradice Sanbo Kyodan. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 11.

rumunští instruktoři jógy, kteří měli možnost vyučovat v kulturních centrech. Mezi nimi výše zmíněná Nineta Cranici, ale také Sorin Mario Vasilescu, Gregorian Bivolaru, Virgil Aldulescu, Irina Holdevici, Dania Vasilescu, Virgil Maglaviceanu a Ioan Vulcănescu, jak je uvedeno na seznamu nalezeném mezi archivními materiály.²⁴

Postupně se rozvíjela alternativní kultura a způsob života. Relativní svobodu, které se jóga po určitou dobu těšila, lze vysvětlit mimo jiné zvědavostí vysokých komunistických funkcionářů. O využití jógových technik se zajímala dokonce tajná služba Securitate.²⁵ (Instruktorka jógy Irina Holdevici byla zaměstnána v Kulturním domě Ministerstva vnitra, kde vyučovala důstojníky jógovou gymnastiku, dýchání a relaxaci.²⁶ Vzpomíná na jistého Virgila Maglaviceana, agenta Securitate, který na jedné z cest po Indii „podlehl kouzlu [jógových] technik. Měl je za něco výjimečného, onemocněl jimi a zapálil se pro ně“.²⁷)

Rozšíření jógových cviků a dalších esoterických praktik v nejrůznějších prostředích, tolerované komunistickými úřady od poloviny 60. až do 70. let, však dostalo na začátku 80. let fatální úder.

1.2 Skandál Transcendentální meditace

V roce 1977 se francouzský občan rumunského původu Nicolae Stoian obrátil na ambasádu Rumunské socialistické republiky v Paříži s nabídkou prezentovat v Bukurešti systém cvičení nazvaný Věda tvořivé inteligence (*Știința Inteligenței Creatoare*). Žádost podpořil sugestivními argumenty: cvičení prý vede k lepšímu využití kapacity lidského mozku, zvyšuje individuální úroveň vědomí, odstraňuje přímé i nepřímé příčiny většiny nemocí a dokonce posiluje obranyschopnost státu. Praktickou stránkou Vědy tvořivé inteligence je technika takzvané Transcendentální meditace, která přináší jasnější a obsáhlejší myšlení, zvyšuje tvořivost, zlepšuje pracovní výsledky a zvyšuje společenskou odpovědnost. Její pravidelné praktikování by podle žadatele podpořilo individuální i společenský pokrok a zajistilo mír, stabilitu a růst. „Věda tvořivé inteligence by měla být studována také v Rumunsku. S tímto cílem, veden snahou pomoci své rodné zemi, [...] žádám o podporu při zahájení kurzů Vědy tvořivé inteligence v Rumunsku,“²⁸ prosazoval svůj záměr Nicolae Stoian.

²⁴ Část jich je uložena ve svazku 7, s. 42, Archiv CNSAS. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 11.

²⁵ Archiv CNSAS, spis I 27449/1, strany 68 – 69. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 12.

²⁶ Ve své doktorské práci se zabývala významem relaxace pro optimalizaci výkonů u olympioniků. Srov. rozhovor obsažený v DOINA, Jela; STRAT, Cătălin; ALBU, Mihai. *Afacerea Meditației Transcendentale*. 1. vydání. Bukurešť: Humanitas, 2004. Interview cu Irina Holdevici, ss. 69 - 80.

²⁷ Tamtéž, s. 70.

²⁸ DOINA, Jela; STRAT, Cătălin; ALBU, Mihai. Cit. d., s. 156.

(Transcendentální meditace, hnutí založené Mahariši Maheš Jogim, spočívá ve cvičení meditačních technik založených na použití manter.²⁹ Jejich opakování v mysli zastavuje myšlenkovou činnost a vede k hluboké relaxaci, posiluje radost ze života, vitalitu a tvořivost, pomáhá praktikujícímu dosáhnout hlubší úrovně vědomí. Výuka technik Transcendentální meditace se provádí za dohledu instruktora. Po teoretické prezentaci následuje ceremonie, během které aspirant předloží oběť – případně peníze – a obdrží mantru odpovídající jeho duchovnímu profilu. Po třech sousledných sezeních pod vedením mistra může už zasvěcovaný meditovat nezávisle. Provádějí se dvě dvacetiminutová meditační sezení denně. Tato meditační technika byla později zařazena i do učení MISA.)

Rumunské ministerstvo zahraničí (po kladných vyjádřeních lékařských odborníků) prezentaci kurzů povolilo. První setkání Transcendentální meditace uspořádal Nicolae Stoian v bukurešťském Institutu Gheorghe Marinesca v prosinci 1977. Brzy nato získal oficiální souhlas k pořádání seminářů za účasti specialistů. (Stoian zapojil odborníky z Národní rady pro techniku a technologie, Akademie sociálně politických věd a dalších institucí.) Hodnocení průběhu programu Věda tvořivé inteligence si nakonec vyžádal sám prezident Nicolae Ceaușescu. Po zevrubné expertíze projektu³⁰ rozhodlo v lednu 1981 Ministerstvo vzdělání a výzkumu o zastavení činnosti Transcendentální meditace.

Počátkem roku 1982 začala kampaň proti praktikantům Transcendentální meditace.³¹ Časopis Ministerstva vnitra *Za vlast* publikoval seriál článků „Dlážděno dobrými úmysly“ (Pavajul cu intenții bune). Státní bezpečnost přijala operativní opatření ve snaze potlačit „činnost nepřátelskou vůči naší zemi prováděnou pod pláštěm sekty Transcendentální meditace“.³² Tajná policejní směrnice líčí nastalou situaci jako výsledek „zintenzivnění a diverzifikace nepřátelských akcí proti Rumunské socialistické republice ze strany zahraničních špionážních služeb a reakčních organizací působících v naší zemi pod záminkou Transcendentální meditace, jejíž rituály a praktiky nabízejí ideální podmínky k provádění zrádné špionážní činnosti. Za tímto cílem propagovali špióni, vyslanci sekty, kteří přijeli do Rumunska jako turisté či za účelem návštěvy příbuzných, učení Transcendentální meditace maskované jako moderní metody fyzické a intelektuální rekreace a přilákali k sektářské

²⁹ „Sanskrtský pojem mantra označuje rituální a mystické formule tvořené více slabikami, mající velkou sílu evokace. Mantry jsou meditačními nástroji [...], jako takové jsou výrazem metafyzické struktury božského slova. Nejrozšířenější mantra je slovo Óm.“ Istituto Geografico De Agostini. *Enciclopedia de filosofie și științe umane*. Bukurešť : All, 2004. Mantra, ss. 638 - 639.

³⁰ Srov. DOINA, Jela; STRAT, Cătălin; ALBU, Mihai. Cit. d. s. 376.

³¹ Perzekuce postihly (po stranické a profesní linii) řadové účastníky i známé osobnosti – spisovatele Marina Sorescu, sochaře Ovidiu Maitece, filozofa Mihaie Șora aj. Z funkcí byli odvoláváni straničtí a vládní činitelé. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 15.

³² Archiv CNSAS, spis 1559, svazek 3, strany 83 - 90. Cit. podle ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 16.

činnosti [...] především intelektuály, studenty a žáky“.³³ Nikdo z praktikantů Transcendentální meditace (ani Stoian a jeho manželka) však nebyl ze špionáže obviněn.³⁴

Ještě na jaře 1982 byl zákaz technik importovaných do Rumunska Nicolae Stoianem rozšířen tajnou službou Securitate na „jógu a další Orientem inspirované rituály“. Restrikce a zákaz „praktikování jakékoliv formy jógy a karate v rámci sportovních klubů, sdružení a dalších spolků“³⁵ podporují i orgány státní správy. (Existující kroužky jógy byly rozpuštěny již na počátku mediální kampaně časopisu *Za vlast*.) Rumunsko se tak fakticky stalo jedinou zemí oficiálně zakazující jógu.

1.3 Skandál Transcendentální meditace – očima Securitate

„Veřejné pronásledování intelektuálů v 80. letech pod záminkou členství ve vymyšlené sektě ‚Transcendentální hnutí‘, které lze považovat za paralelu prvních velkých stalinských procesů, nemělo za cíl pouze trestat, ale především zastrážit,“³⁶ uvádí zpráva rumunské Prezidentské komise pro výzkum komunistické diktatury. Jako útok na intelektuály hodnotí kampaň také současní rumunští historikové.³⁷ Naproti tomu Securitate používala označení „Transcendentální meditace“ jako souhrnný pojem pro všechny adepty jógy a „podobné anarchistické skupiny“ po celá 80. léta až do prosince 1989,³⁸ kdy padl Ceaușescův režim. Pro Securitate nerozhodovalo společenské postavení sledovaných, ale tradiční policejní zadání: postoj vůči socialistickému zřízení, podezření ze záměru emigrovat, politické názory příbuzných v zahraničí, trestní stíhání, národnost, náboženské postoje apod.³⁹

V seznamu adeptů Transcendentální meditace vytvořeném v roce 1987 státní bezpečností figuruje také pozdější zakladatel školy MISA Gregorian Bivolaru, „instruktor jógy známý nepřátelskými projevy“ („Nejaktivnější je skupina vedená [G. B.] zahrnující 32 osob a působící podle pravidel naprostého utajení. Skupina má pobočky v Bacău a Pitești a systém styků s cizinou,“⁴⁰ uvádí se v dokumentech Securitate.) Bivolaru byl státní bezpečností znovu vyšetřován v roce 1989 v rámci sledování aktivistů Transcendentální meditace. (Již předtím byl několikrát odsouzen za distribuci „obscénních materiálů“, neoprávněné vykonávání profese a šíření publikací bez autorizace.)

³³ Tamtéž.

³⁴ Na podzim 1982 byl Nicolae Stoian odsouzen k pěti a jeho manželka ke třem letům odnětí svobody za trestný čin podvodu. Později byly rozsudky prezidentským dekretem amnestovány.

³⁵ Archiv CNSAS, „Transcendentální meditace“, spis 10949, svazek 8, s. 48. Cit. podle ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 16.

³⁶ TISMĂNEANU, Vladimír. *Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste în România : Raport final*. Bukurešť : Humanitas, 2007.

³⁷ Srov. DOINA, Jela; STRAT, Cătălin; ALBU, Mihai. Cit. d.

³⁸ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 24.

³⁹ Archiv CNSAS „Transcendentální meditace“, spis č. 10494, svazek 7, s. 1 - 41. Cit. podle ANDREESCU, Gabriel. Cit. d. s. 20.

⁴⁰ Citováno podle ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 26.

V policejních záznamech (z dubna 1989) se uvádí, že navzdory opakovaným trestům pokračuje Bivolaru ve svých aktivitách s důrazem na erotickou stránku – tantra jógu,⁴¹ čímž může „podvrátit výchovný vliv kultury a vědy“. Láká prý další členy, kterým „podsouvá hinduistické principy a doporučuje praktikování jógových cviků“. Má styky s emigranty, bývalými členy Transcendentální meditace, od nichž získává nezákonnými cestami závadnou literaturu.⁴² Gregorian Bivolaru byl policií pasován na nepřítele lidu nebezpečného pro společenské uspořádání v Rumunsku.

1.4 Motivace lidí z okruhu kolem Gregoriana Bivolaru

Chronologie událostí z období 1978–1989 je zde sestavena převážně z přímých svědectví jejich účastníků – jogínů. Rozhovory s žijícími oběťmi představují, v souladu s cílem této práce, metodologický nástroj. Osobní spisy a historické záznamy důvěryhodnost výpovědí potvrzují. Komentáře jogínů týkající se jejich „vztahů“ se Securitate v celku odpovídají archivním materiálům vyhotoveným represivní institucí a potvrzují je i výroky ostatních kolegů. Obsahují však navíc i to, co se v jejich spisech nemohlo objevit.

Skupina, která se v 80. letech zformovala kolem Gregoriana Bivolaru a vytvořila jádro budoucích instruktorů MISA, byla tvořena mladými lidmi, převážně absolventy technických oborů či medicíny, kteří si hledali první zaměstnání. V Rumunsku bylo povinné přijmout přidělené pracovní místo, což nechtěně přispělo k rozšíření jógového hnutí mimo Bukurešť. Dusivá atmosféra a konformismus byly v poslední dekádě Ceaușescova režimu všudypřítomné, orgány státu tvrdě potlačovaly projevy svobodného myšlení.⁴³ Pro vzdělané lidi byl reálnou alternativou exil. Několik jogínů z Bivolarova okruhu se rozhodlo emigrovat.⁴⁴

⁴¹ „Tantrismem je označován soubor [...] tradic a rituálů, [...] v nichž je tělo používáno k objevení a vnitřnímu překonání vlastní pohlavní polarity. Esoterismus, jímž je tantrismus zahalen, má původ ve zvláštních zkušenostech aktivace psychofyzické energie a obnovení procesů kosmické evoluce v těle a mysli. Tyto zkušenosti byly vyjadřovány tělesnými pozicemi, přičemž byly určité části těla zasvěceny symbolicky božstvům (onyasa), také gesty rukou (mudra) a recitováním formulí tvořených jednou či více slabikami (bidža a mantra) nebo mystickými diagramy neboli mandalami. Tantrická tajemství byla předávána během staletí cestou iniciace mistrem žákovi podle starodávné maximy: „Nemůžeš uctívat boha, dokud se jím nestaneš“. Ženská nahota získala v tantrismu vysokou symbolickou hodnotu: v těle ženy je obsaženo hluboké tajemství prvotní síly tvořivé přírody. V tantrismu se rozšířil rituál sexuálního spojení bez vyloučení semene (maithuna), jakožto završení komplexní asketické praxe a prostředek dosažení ‚nejvyšší blaženosti‘ (mahasuka).“ Istituto Geografico De Agostini. *Enciclopedia de filosofie și științe umane*. Bukurešť : All, 2004. Tantra, s. 1082.

⁴² ANDREESCU, Gabriel. Cit. d. s. 27.

⁴³ Horlivost cenzorů šla tak daleko, že byla zakazována i kulturní díla, která se zdála být příliš mystická či duchovní. Například z wagnerovského cyklu v Národní opeře musel být vyškrtnut Prsten Niebelugů.

⁴⁴ Například Nicolae Catrina, budoucí prezident MISA, se rozhodl po tvrdých výsleších Rumunsko opustit. Ze země odešel v roce 1987 Dinu Roman, který poté komunikoval s bukurešťskou skupinou prostřednictvím balíčků ukrytých v mezinárodních vlacích.

Jak v takových podmínkách dospěli tito mladí lidé k praktikování jógy? Rozhovory obsažené ve zde citované knize Gabriela Andreescu *Potlačování jógového hnutí v 80. letech* se zmiňují o motivacích, které je k tomu vedly.⁴⁵ Odpovědi na existenciální otázky, které dávala jóga, byly v té době v Rumunsku tabu. Adepti tedy volili mezi tím, zda nést důsledky nebo se jógy vzdát. Mnozí riziko přijali a navzdory pronásledování žili podle zásad cesty, kterou si svobodně zvolili.

Gabriel Andreescu pokládá jógové hnutí 80. let za autentickou formu odporu vůči komunistické zvlí.⁴⁶ Jeho protagonisté si zvolili život, který dostal smysl díky jógové filozofii a technikám. Žili vně klece, kterou se systém stal, prostřednictvím alternativní kultury, která byla schopna žít autentický odpor. Žili jinak, než jim bylo dovoleno. Dokumenty Securitate i vzpomínky účastníků potvrzují sílu adeptů jógy uchovat si vnitřní svobodu, zůstat věrní společenství a chránit hodnoty, jakými jsou nenásilí, soucit a čest. To vše v režimu, který se dusil přetvářkou a brutalitou. Je pozoruhodné, že postoj tehdejších obětí bezpráví zůstává dodnes klidný a odpoutaný. Jeden z nich, Nicolae Catrina, říká: „Podzemní vzdor dal vykvést mnoha duchovním věcem. Bylo to období zrání, transformací, přerodů jak osobních, tak i obecně společenských. [...] Nezáleží na uznání osobních zásluh ostatními. Důležité je, že pravda vždy vítězí.“⁴⁷

1.5 Vztah Gregoriana Bivolaru k Transcendentální meditaci

„3. ledna 1978 byl vyslancem ilegální sekty Transcendentální meditace Nicolae Stoianem naverbován Gregorian Bivolaru,⁴⁸ stojí v jednom z dokumentů Securitate. Stoian skutečně zasvětil Bivolaru do techniky Transcendentální meditace a doporučil mu kurzy pro budoucí instruktory. Slíbil mu dokonce nástupnictví, až jeho mise v Rumunsku skončí. Bivolaru nadšeně souhlasil.⁴⁹ V té době vstupovaly do

⁴⁵ Claudiu Trandafira například zaujal skandál Transcendentální meditace a následné represe; zcela v logice zakázaného ovoce. Avšak záhy zjistil, že jóga odpovídá jeho hlubokým niterným aspiracím. Angela Mayer (Creța) vnímala vnitřní prázdnotu mondénního prostředí, v němž vyrůstala. Autentické hodnoty nacházela v literatuře (četla knihy Mircei Eliadeho, zamilovala si novelu amerického spisovatele R. D. Bacha Racek Jonathan Livingston) a posléze objevila jógu. U Nicolae Catrina vše začalo žízni po literatuře všeho druhu. Brzy ale pochopil, že snaha pojmout podstatu věcí po horizontále přes množství knih je nereálná. Specializoval se tedy jen na duchovní texty a skrze jógu si následně uvědomil, že našel, co hledal. Pohnutky jiných adeptů však nebyli tak intelektuální povahy. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., ss. 87 - 101.

⁴⁶ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 197.

⁴⁷ Tamtéž, s. 185.

⁴⁸ Tamtéž, s. 26.

⁴⁹ Svědectví o těchto událostech jsou výpovědi samotného Gregoriana Bivolaru v jedné z přednášek. Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*, Costinești: Simpozion internațional de yoga, 29. srpna 2009.

formujícího se hnutí tisíce lidí, mezi nimi i vysoce postavení představitelé státu.⁵⁰ Nic nenasvědčovalo, že se činnost Transcendentální meditace brzy stane „podvratnou a ilegální“.

Bivolaru byl dokonce pozván do centra pro výcvik instruktorů-učitelů Transcendentální meditace ve Švýcarsku. Z návštěvy sice sešlo, ale samotná Stoianova nabídka byla pro Securitate v roce 1982, kdy propukl skandál, dostatečným důkazem, že se Bivolaru již stal vůdcem rumunské Transcendentální meditace. Byl takto označován a nucen k přiznání při každém svém zatčení. Bivolaru vůdcovství nepřiznal a ani velký soudní proces – zatím – nevedl k jeho uvěznění.⁵¹

1.6 Období 1981–1989

Gregorian Bivolaru, přezdívaný Grieg, kolem sebe shromažďuje první kruh žáků⁵² na přelomu let 1981 a 1982. (Zahajovací přednášky na bukurešťské polytechnice se zúčastnilo tři až čtyři sta zájemců.) Grieg nebyl první ani jediný, kdo v té době veřejně mluvil o józe. Jeho kurzy však přitahovaly nesrovnatelně větší počet lidí než kterékoliv jiné. Do té doby působili v Rumunsku učitelé, kolem kterých se shromáždily skupinky nejvýše čtyř až pěti posluchačů. Griegovy bukurešťské kurzy (pořádané hlavně v bukurešťském klubu Ecran) běžně navštěvovalo 50 až 60 účastníků. Vyznačovaly se mimořádnou pronikavostí, probíhaly v energické, „mladé“ atmosféře.⁵³ Mimosmyslové prožitky přenášely účastníky do jiného, jogínského světa.⁵⁴

V květnu 1982 zchladil nadšení jogínů výše zmíněný skandál; jóga byla postavena mimo zákon. Protisektářská kampaň v tisku probíhala již od února. Grieg se pokoušel bránit. Vydal prohlášení adresované přímo ÚV rumunské Komunistické strany, v němž vysvětloval, že jóga není náboženství a neměla by být směřována se sektami.⁵⁵ Vzápětí však byly kurzy zakázány. Mnozí účastníci se nenechali zastrašit a přáli si pokračovat. Výuka jógy se přesunula do ilegality.⁵⁶ Postupně

⁵⁰ Srov. tamtéž.

⁵¹ Srov. tamtéž.

⁵² Mezi nejbližšími Griegovými žáky byli Narcis Tarcău a Eugen Mărtz, kteří poskytli cenná svědectví o proměnách osobnosti svého duchovního průvodce. Vedli také ilegální kurzy po zákazu v roce 1982. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., ss. 132 - 144.

⁵³ Svědčí o tom například vzpomínky Eugena Mărtze. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 137.

⁵⁴ Ačkoliv neexistuje doklad o tom, že by se Grieg někdy sám prohlásil za duchovního mistra, jeho následovníci ho za něj nepochybně považují. Tisk ho často posměšně označuje slovem „guru“. (Ve slovníku školy MISA bylo slovo mistr kvůli sektářským asociacím, které vzbuzuje nahrazeno v roce 2007 spojením „duchovní průvodce“ a slovo „žák“ slovem „aspirant“. K definici vztahu mistr - žák v MISA, srov. podkapitola Koncept duchovního průvodce ve 3. kapitole této práce.)

⁵⁵ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

⁵⁶ Až do dubna 1984 se kurzy konaly převážně v domě rodiny Tocineanu v bukurešťské čtvrti Cotroceni. Vstupní dveře zůstávaly otevřené a žáci přicházeli jednotlivě, aby nebudili pozornost. (Vznikla zde také tradice společného slavení Silvestra, která trvá dodnes.)

se zformovalo devět skupin s celkovým počtem 150 účastníků.⁵⁷ Grieg sám vedl jen vybrané kurzy a dále poskytoval nové teoretické lekce.⁵⁸

Literatura o józe byla na indexu a stahována z knihoven.⁵⁹ Knihy byly pašovány ze zahraničí a tajně kopírovány.⁶⁰ Zájemci investovali do literatury značné prostředky.⁶¹ Z obavy před domovními prohlídkami nenechávali knihy ve svých bytech, nýbrž v konspirativních místnostech.⁶² Tajné jogínské knihovny se staly oázami, kde zasvěcenci po četbě rozmlouvali o jednotlivých pojetích. Tato praxe vydržela až do revolučních změn v roce 1990.

Počáteční krátké a relativně klidné období hluboké ilegality se vyznačovalo intenzivní duchovní praxí. Někteří účastníci ho označují za nejkrásnější období svého života. Trvalo jen do jara 1984. 17. dubna podnikli příslušníci Securitate razii v soukromém domě, v němž se právě konal jeden z kurzů.⁶³ Tímto dnem, současně se zatčením Gregoriana Bivolaru,⁶⁴ tajné kurzy jógy definitivně skončily. Řadoví cvičenci jógy byli policií naváděni k falešným výpovědím a denunciacím. Měli potvrdit, že byli Griegem zneužíváni a nuceni odevzdávat mu peníze.⁶⁵

Zjevná byla snaha zinscenovat s Griegem politický proces. Vyšetřovatelé se všemi prostředky snažili vynutit přiznání, že Griegova skupina chtěla paranormálními prostředky (na dálku) zavraždit

⁵⁷ Securitate nakonec sedm z nich odhalila.

⁵⁸ V roce 1983 například poprvé vyučoval techniku využití subtilních barevných proudů umožňující posílení přítomnosti určité barvy v ušech, čímž je dosahováno neustálé kontroly duševních stavů. Srov. Ročník 3. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

⁵⁹ Cenzoři byli sice horliví, avšak již ne tak poučení. Odstraněny byly pouze knihy, které měly v názvu slovo jóga. Jiná esoterická literatura zůstala. Mimo jiné i publikace vztahující se přímo k Transcendentální meditaci. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.,s. 113.

⁶⁰ Také Griegovi se podařilo shromáždit sbírku vzácných duchovních knih v různých jazycích. (Zmiňuje Borneu Constantina, majitele antikvariátu, na kterého se v 80. letech často obracel s žádostmi o duchovní literaturu. Bornea měl kontakty na majitele knihoven vzácných svazků a dokázal sehnat kopie jinak nedostupných výtisků.) Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

⁶¹ Například originální výtisk Ramakršna o rozsahu 200 stran stál až 150 lei, za zhotovení kopie jedné stránky zaplatil zájemce 1 až 2 lei. (Průměrný plat byl tehdy kolem 2 000 lei.)

⁶² Sbírkou knih přesto několikrát utrpěly (zejména v letech 1984, 1986 a 1989) policejními prohlídkami a konfiskacemi.

⁶³ Policie zastihla jogíny při teoretické části výuky, když seděli na židlích a psali si poznámky. Převezla je do sídla bukurešťské milice, kde je ve společné cele střežili ozbrojení milicionáři. Griega surově zbili (přišel přitom o dva zuby), protože odmítl vydat klíče od svého bytu s tím, že je porušen zákon, který neumožňuje provádět vyšetřování po 22. hodině (byla hodina před půlnocí).

⁶⁴ Byl zadržován celý měsíc (aniž by byl vydán zatykač) v suterénní vazební cele s tak nízkým stropem, že se nemohl postavit, bez postele a jiného vybavení.

⁶⁵ Tři z nich udání podepsali a umyli si nad celou věcí ruce. Ostatní žáci dostali pokuty, přišli o zaměstnání nebo byli přeřazeni na nekvalifikovanou práci. (Byli mezi nimi lékaři, inženýři, architekt, restaurátor kostelů.) Byli i tací, kteří se stali informátory Securitate. (K poznámkám 63 až 65 srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.)

prezidenta Ceaușesca.⁶⁶ (Hlavními svědky měli být manželé Tocineanu, v jejichž domě se konaly kurzy. Tím, že nepodlehli šikaně a nepodali požadované svědectví, ušetřili svého učitele vysokého trestu.) Tváří v tvář bezohlednosti Securitate a s vědomím hrozícího trestu, rozhodl se Grieg použít své paranormální schopnosti, které praxí jógy probudil, a z vězení uprchnout.⁶⁷ (Později připustil, že toto rozhodnutí bylo nejtěžší zkouškou jeho života.) Ačkoli byl Grieg po dvou dnech znovu zadržen,⁶⁸ způsobil svým útekem (21. srpna 1984) policejní skandál⁶⁹ a zhatil vyšetřování údajného pokusu o vraždu hlavy státu. Přestože byla další obvinění (z neoprávněného provozování povolání, podvodu a šíření pornografie) amnestována, a tak byl Griegově po dalším zatčení v novém procesu odsouzen na jeden a půl roku za útek z vězení. Soudní fraška⁷⁰ a výkon trestu si mírou demagogie a nezákonnosti nezačala se stalinskými procesy a káznicemi.⁷¹

Ani v tomto těžkém období nebyla výuka jógy zcela přerušena. Existující skupiny byly rozpuštěny, ale brzy se zformovaly nové pod vedením Eugena Mârtze, Narcise Tarcău a Gabriely Moldovan. Podle Griegových žáků jim sílu dodávalo vědomí, že jednájí ve jménu svého učitele. Nové

⁶⁶ Tato myšlenka se zakládala na policejní informaci, že Grieg na kurzu zmínil obdobnou templářskou praxi. (Templáři prý dokázali ve skupinách prostřednictvím společně současně prováděné techniky dokázat na dálku smrt svých nepřátel.) Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*.

⁶⁷ Paranormální schopnosti neboli Siddhi. Jedná se o (v józe používaný) sanskrtský pojem označující duchovní sílu (či duševní schopnost); doslova znamená „dokonalost“. Srov. *Global oneness* [online]. 2008 [cit. 2010-06-18]. Encyclopedia - Siddhi. Dostupné z WWW: <<http://www.experiencefestival.com/a/Siddhi/id/567110>>. (Před útekem přiměl Grieg dozorce pomocí mentální energie přinést na vycházkový dvůr žebřík a odejít ze cvičiště při procházce vězňů. Důkazem, že vyšetřovatelé byli o jeho nadpřirozených schopnostech skutečně přesvědčeni, je epizoda z následného soudního procesu. Grieg podle obžaloby způsobil svými paranormálními schopnostmi autonehodu vyšetřujícího soudce. Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.)

⁶⁸ Jeden z žáků, Florin Andreescu, nevydržel kruté výslechy a prozradil Griegov úkryt. Přivedl policisty až na místo a sám Griega vyzval, aby neodporoval zatčení. (Později se stal informátorem Securitate.) Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.

⁶⁹ Příslušníky Securitate blamáž rozzuřila a pro mnohé se stala zášť vůči jogínům osobní záležitostí. (Potvrzuje to také událost, k níž došlo při zatčení v roce 1989, kdy byli Nicolae Catrina, Claudiu Trandafir a Grieg přivezeni do vězení Securitate v ulici Rahova. Catrina i Trandafir vzpomínají, že důstojník Securitate přiložil Griegovi k hlavě revolver a vykřikl: „Teď zkus utéct! Nemůžu se dočkat, jak tě přitom chytím. Vidíš tu pistoli? Nemůžu se dočkat až tě střelím do hlavy! Rozumíš, Bivolaru?“ Srov. svědectví jmenovaných uvedené v ANDREESCU, Gabriel. *Reprimarea mișcării yoga în anii '80*. Cit. vyd., s. 113 – 132 (Nicolae) a 144 – 164 (Claudiu).

⁷⁰ Prokurátor označil jogíny za organizovanou skupinu a Griega označil za tmáře hodného upálení na hranici. Obžalovanému nebylo umožněno se hájit a soudní fraška vyvrcholila, když Griegov advokát svého mandanta nazval „antisociálním elementem“ a navrhl pro něj maximální trest.

⁷¹ Během výkonu trestu byl Grieg poután okovy. Odsouzení trpěli v zimě roku 1985 krutými mrazy. Přestože Grieg učil spoluvězně cvičení zvaná uddijána bandha a naulí, aby jim pomohl zimě čelit, několik odsouzených umrzlo. (Uddijána bandha má blahodárné účinky na vnitřní orgány a umožňuje probuzení energie Kundalini. Spočívá ve stahování břicha při prázdných plicích, provádí se v předklonu s rukama opřenými o kolena. Očistné cvičení naulí spočívá v masáži vnitřních orgánů kruhovými pohyby břišních svalů. Srov. Ročník 1 : kurz 22. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., ss. 4 a 8.)

lekce nikdo nevyučoval, a tak praktikovali to, co se až dosud naučili. (Přesto se mezi nimi poprvé rozšířila – v rámci MISA později hojně využívaná – jantra Šambaly.⁷²) Atmosféra ohrožení vedla u řady žáků ke vzednutí bouřlivé duchovní aspirace. Eugen Mârtz vzpomíná, že s nimi praktikoval asány⁷³ a meditace až šest hodin denně. Teoretická příprava se ukázala dostatečnou, nyní bylo třeba dosáhnout viditelného pokroku v duchovní praxi.

Mezi praktikanty se šířilo přesvědčení, že jóga není pouze jejich osobní záležitostí a sehraje významnou roli v osudu celé země. Věřili, že prostřednictvím duchovní praxe se mohou lidé vnitřně rozvinout způsobem, který nebude v souladu s komunistickým režimem, a jóga přispěje k zásadní změně na celonárodní úrovni. Důraz na národní specifčnost, na „poslání“ národa a jeho „duši“ je dodnes výrazným rysem MISA. Grieg po svém propuštění v dubnu 1985 tuto tendenci podporuje.⁷⁴

Většina lidí z Griegova okruhu byla dál sledována.⁷⁵ Výjimkou nebyly výhrušné telefonáty ani nasazování odposlouchávací techniky. Sledovaní si museli osvojit konspirativní návyky.⁷⁶ Omezenější byly i možnosti setkávání. Členové jogínské skupiny reagovali paradoxně tím, že se scházeli na veřejných místech, všem na očích. Grieg s nimi rozmlouval jako s lidmi, kteří se neznají, a v případech zatčení, mohli předstírat náhodné setkání.⁷⁷ (Setkání také využívali k nenápadnému šíření kopií

⁷² Sanskrtské slovo jantra označuje posvátný geometrický obrazec používaný k meditaci. Vizuální obdoba mantry. Viz. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2001 [cit. 2010-06-16]. Jantrajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Jantrajoga/>>. Šambala je mytická astrální oblast, duchovní střed Země. Srov. BOERNHOEFT, Karsten. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Šambala - duchovní centrum naší planety. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Sambala-duchovni-centrum-nasi-planety/>>.

⁷³ Sanskrtské slovo asána označuje jógovou polohu. Srov. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitř. *Sanskrtský slovníček : jógových termínů*. Brno : Pavel Křepela, 2008. 43 s.

⁷⁴ Hovoří v této souvislosti o vzdálené budoucnosti, o duchovním poslání Rumunska. Předpovídá, že na kolektivní úrovni dojde ke znovuzrození. Argumentuje proroctvími – mimo jiné Janovou apokalypsou, zjeveními svatého Serafima ze Sarova, Nostradamem a především proroctvím Sundara Singha. (Sundar Singh se narodil 3. září 1889 v Paňdžábu. Konvertoval ke křesťanství a vedl asketický život sádhu. Rumunsko navštívil v roce 1922. Jeho proroctví věnované duchovní budoucnosti Rumunska kolovalo za komunismu ve formě přepisů. Předpovídá Rumunsku ústřední roli v duchovní obnově světa, která bude následovat po celosvětové apokalyptické zkáze.) Srov. SINGH, Sundar. *Jogin.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-06-18]. Proroctví o duchovní budoucnosti Rumunska. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Proroctvi-Sundara-Singha-o-duchovni-budoucnosti-Rumunska/>>.

⁷⁵ Simona Trandafir a Nicolae Catrina vzpomínají, jak na ně příslušníci Securitate vydrželi čekat celé hodiny na chodbách fakulty, v kantýně, v knihovnách a sledování pokračovalo ve dne v noci.

⁷⁶ Při důležitých rozhovorech například pouštěli hlasitou hudbu nebo nechávali téci vodu v koupelně. Dům opouštěli zadním vchodem a nevypínali rádio, aby nebylo okamžitě patrné, že odešli. Cenné materiály a zápisky nebyly přechovávány v bytech, nýbrž v bezpečnostních schránkách v přízemí domů.

⁷⁷ Nejčastěji chodili společně do kina. (Stávalo se, že se sešli již ráno a během dne navštívili většinu bukurešťských kin. Nezajímalo je pochopitelně děj filmu. Rozptýlili se v sále a meditovali, prožívali vzácný pocit vzájemného spojení.) Scházeli se také v bufetech, na stanicích metra (oblíbenou byla zastávka Eroilor), na křižovatkách (zejména na ulicích

Griegových přednášek.⁷⁸ V písemné formě se tajně předávaly i jednotlivé mantry. Zsvěcení a meditace se pak konaly ve smluvený čas.)

Jogíni drželi v těžké době při sobě. Pod vnějším tlakem se semkli a mobilizovali ke společným akcím. Solidarita a jednota pronásledované menšiny se však později začala drolit. K přirozenému, organizačnímu štěpení docházelo od roku 1986, kdy se vliv kruhu jogínů kolem Gregoriana Bivolaru začal šířit mimo Bukurešť. Čerství absolventi vysokých škol odcházeli kvůli pracovním umístěnkám a roznášeli sémě jógového učení za hranice metropolitního centra. První dvě jogínské skupiny o několika desítkách členů vznikly v Bacău (koordinátorem byl Eugen Mârtz) a v Pitești (pod instruktorským vedením Nicolae Catriny).⁷⁹ Grieg nadále zastřešoval činnost těchto skupin. Z pohledu státních orgánů byl nadále osobou hodnou zvláštní pozornosti. Okruh nebezpečných osob se však nyní rozrostl o novopověšené vedoucí oblastních společenství. Další perzekuce a věznění na sebe skutečně nedaly dlouho čekat.

1.6.1 Skupina v Bacău

Na podzim 1986 začal Eugen Mârtz vyučovat v Bacău skupinu 10 až 12 lidí.⁸⁰ Zájem o kurz rostl a bylo nutné postavit ho na oficiálně přijatelné základy. Mârtz navrhl, v době kdy byla praxe jógy zapovězena pod přísnými tresty, „krycí“ název „Aplikativní kroužek integrální psycho-somatické gymnastiky“ a program upravil tak, aby ho mohl schválit závodní lékař. Uplatnil svou schopnost přiblížit tradiční jógu laikům optikou současného vědeckého poznání⁸¹ za pomoci odborné (především lékařské) terminologie, ale i srozumitelné metaforiky.⁸² „Aplikativní kroužek“ byl zapsán do programu aktivit pro mládež a od jara 1987 se scházel v tělocvičně bacăuského lycea Pătrașcanu.

Rahova a Sebastian) a v rozestavěných domech na sídlišťích (dokud nevzbudili pozornost nových obyvatel). (K poznámkám 75 až 77 srov. ANDREESCU, Cit. d.)

⁷⁸ Formou jednotlivě distribuovaných kopií začal Grieg například s učením – později rozšířeným v MISA – o velkých kosmických mocnostech. (Velkými Kosmickými Mocnostmi se nazývají Mahavidje – všudypřítomné ženské síly božského projevu, Šakti [dynamický aspekt] boha Šivy [statický aspekt].) Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Maha vidya yoga. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1624>>.

⁷⁹ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 58.

⁸⁰ Dostal umístěnku do nového bacăuského průmyslového závodu. Průměrný věk zaměstnanců byl 22 let. Mârtz brzy vzbudil mezi vrstevníky zájem o jógu.

⁸¹ Tento aspekt je dodnes charakteristický i pro učení MISA. Východní tradice dávno nejsou tabuizovány, základní pojmy a koncepce tradiční jogínské filozofie jsou nahlíženy prizmatem dnešního vědeckého poznání, často za pomoci od západní vědy převzaté terminologie. V současnosti jsou tradiční sanskrtské a moderní vědecké pojmy analogického významu kladeny při výuce jógy vedle sebe.

⁸² Zaměnil například označení subtilních energetických center, čakr, za „nervové plexy“. Používal sousloví „pozice svíčky“ namísto „sarvangasána“, „pozice stromu“ namísto „talasána“ apod.

Kurzů se účastnily desítky zájemců.⁸³ Mârtz byl obratný a diplomatický, a tak úskok s přejmenováním kurzů jógy nebyl několik měsíců odhalen.⁸⁴ Teprve udání⁸⁵ z podzimu téhož roku spustilo policejní mašinerii.

Securitate zprvu považovala mladé lidi kolem Eugena Mârtze za oběti a měla za to, že pokud s ním nebudou v kontaktu, vrátí se do kolejí „normálního života“. Poté, co se projeví jako samostatně myslící a jednající jedinci, změnila státní policie taktiku. Podnikla překvapivě rozsáhlá opatření,⁸⁶ která vyvrcholila v září 1987 zatčením Mârtze a předvedením všech účastníků kurzu k výslechu. Vyslýchání však popřeli, že by se na „kroužku“ cvičila jóga. Mârtz byl obviněn (podobně jako předtím Grieg) z neoprávněného výkonu povolání a podvodu. Obžaloba mu chtěla prokázat, že se vydává za léčitele a nechává si za příslib vyléčení platit.⁸⁷ (Odsouzen byl k odnětí svobody na rok a dva měsíce. Ve vězení však strávil jen 49 dní; 29. října byla vyhlášena amnestie vydaná v souvislosti s dělnickou revoltou v Brašově.⁸⁸)

Skupina v Bacău sice utrpěla těžkou újmu, avšak pro přibližně čtvrtinu účastníků, kteří v ní zůstali, vyšel Eugen Mârtz z vězení s aureolou vítěze nad Securitate. Měl sice zakázáno praktikovat jógu, přesto své žáky neopustil a tajně je dál vedl. Postupně přicházeli noví členové inspirovaní odvahou svého duchovního učitele, kteří se nebáli riskovat i vážné existenční problémy.

1.6.2 Skupina v Pitești

Podobná historie a jen v detailech odlišné osudy zakladatele Nicolae Catriny charakterizují i skupinu v Pitești. Také Catrina odešel po studiích na umístěnku, ani on se nevyhnul vyšetřování a věznění (tři měsíce v roce 1987) a po propuštění pokračoval ve výuce jógy. Jeho skupina se od kurzu v Bacău lišila velikostí (měla nejvýš dvanáct členů) a místem schůzek (nescházela se v pronajatém sále, nýbrž

⁸³ Vedle mladých zaměstnanců například i manželka ředitele závodu či pozdější známý instruktor školy MISA Viorel Roșu.

⁸⁴ Místní oddělení Securitate zřejmě v té době ještě nemělo k dispozici Mârtzův policejní spis (!) a považovalo ho za běžného absolventa přiděleného k výkonu povolání.

⁸⁵ Manžel jedné z účastnic kurzů byl znepokojen tím, že jeho žena přestala jíst maso a sledovat televizi.

⁸⁶ Začala verbovat informátory jak mezi účastníky kurzů, tak na pracovišti. V Mârtzově bytě instalovala odposlechy, u všech členů skupiny prováděla prohlídky, pořizovala fotografie, zadržovala korespondenci. Eugenův spis (pod krycím jménem „Sandu“ a později „Vraciul“ – ranhojič) se rozrostl.

⁸⁷ Prostředky vybrané za kurz byly přitom investovány do nákupu pomůcek pro školu, v níž se kurzy konaly. (Absurditu případu ještě více dokresluje „přítěžující okolnost“, jež měla ilustrovat Mârtzův „nepřátelský postoj vůči demografické politice Rumunské komunistické strany“. Opírala se nálezy časopisu Atheneu v jeho bytě, v němž byl otištěn článek Mircei Eliadeho o ejakulaci jakožto symbolu smrti a stárí.)

⁸⁸ Mârtz držel ve vězení sedmidenní půst. Tradovalo se totiž, že kdo drží po sedm dní půst, bude propuštěn. (Učil také spoluvězně jógové techniky; drobní kriminálníci žasli nad tím, jaká je v józe síla, když kvůli ní posílá stát lidi do vězení.) K poznámkám 80 až 88 srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.

v soukromém bytě). Nicolae Catrina patří k zakladatelské generaci nejstatečnějších a nejaktivnějších šířitelů jógy.⁸⁹

1.6.3 Předzvěsti represí roku 1989

Formule „Bivolarova sekta“ vyvolávala asociace se sexuálními orgiemi a štvála měšťácky úzkoprsé smýšlející společnost proti jogínům. (Studentky medicíny Gabriela a Mihaela Ambărușovy například vzpomínají, jak se měnila jejich pověst na fakultě. Nejprve byly pokládány za sektářky, posléze za prostitutky a kuplířky.⁹⁰ Jejich nadprůměrné studijní výsledky pak zavdaly příčinu k fámám, že jsou protekčními agentkami Securitate, respektive prominentními špiónkami.)

Ideologickou nenávistí a osobní záští motivované zastrašování se stupňovalo. Již zcela nepokrytá policejní šikana ztrpčovala studijní, profesní a rodinný život obětí. Navzdory hrozbám a bitím (a v předtuše nadcházejících a společenských změn) se společenství jogínů znovu semklo kolem svých duchovních autorit. Svědčí o tom i dokumenty Securitate.⁹¹

Režim ztratil poslední zbytky pudu sebezáchovy a v předsmrtných křečích roku 1989 vztekle útočil na nevinné lidi.⁹² Bylo zřejmé, že Ceaușescu dal Securitate volnou ruku, aby s jogíny definitivně skoncovala. Zbývala naděje, že se systém zhroutí dříve, než se policejní smyčka utáhne. K tomu však bohužel nedošlo.

1.6.4 Vlna zatýkání

Securitate udeřila 20. července, na Den svatého Ilie, který je tradičně spojován s hromy a blesky. Zatímco represe roku 1984 byly namířeny především proti Gregorianovi Bivolaru, o pět let později jim neunikl prakticky nikdo z účastníků kurzů. (Grieg byl samozřejmě zadržen mezi prvními.) Při zatýkání docházelo k dramatickým situacím⁹³ a policie projevila dlouho nevídanou brutalitu.

⁸⁹ Srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 66.

⁹⁰ Ve „Zprávě o analýze anarchistických skupin typu ‚Transcendentální meditace‘“, 141/DG/0051036 z dubna 1989 šéf oddělení I, plukovník Gheorghe Rațiu uvádí: „Aby přilákal nové adepty, využívá Gregorian Bivolaru kromě jiných i sester Gabriely a Mihaely Ambarușových, [...] které pod záminkou sociologického výzkumu shromažďují mladé dívky, jimž předkládají tzv. sexuologický ‚tešť inspirovaný časopisem Playboy...‘“ (Archiv CNSAS, „Transcendentální meditace“, spis číslo 10494, svazek 9). Citováno podle ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 102.

⁹¹ Petreho Grozu zaujala poznámka jednoho z vyšetřovatelů: „S baptistama jsme to vyřídili, pentakostály jsme odrovnali za týden, ale s vámi máme problémy. Všechny jsme zvládli, jenom s vámi máme vážně co dělat.“ ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 77.

⁹² To vše za situace, kdy bylo Rumunsko po kruté zimě hospodářsky a sociálně na dně a obyvatelstvo zdecimované epidemiemi a hladem. Srov. BOLOVAN, Ioan; CONSTANTINIU, Florin; POP, Ioan Aurel. *Dějiny Rumunska*. Praha: Lidové noviny, 2000. Osmdesátá léta, s. 370.

⁹³ Eugen Mărtz a Narcis Tarcău například vyskočili oknem a byli zadrženi až po divoké honičce. (K okolnostem zatčení čelných představitelů jógového hnutí srov. ANDREESCU, Gabriel. *Reprimarea mișcării yoga în anii '80*. Cit. vyd.)

Prováděla v bytech jogínů („doupatech nezákonnosti“), sklepeních a půdách metodicky důkladné (nezákonné) prohlídky. Místo neexistujících materiálů s pornografickým obsahem často objevili drahocennou jogínskou literaturu, zápisky a osobní věci. Úder byl tak koordinovaný (razie probíhala současně v Bukurešti, Bacău a Pitești) a rychlý, že mnozí zatčení nestačili cenné materiály včas ukrýt. Ty pak posloužily jako záminka k zadržení a kompromitování majitelů. Vyskytly se jak případy selhání,⁹⁴ tak duchapřítomné spolupráce zadržených jogínů.

1.6.5 Výsledky, věznění

Následovalo období těžkých, zničujících výsledků. Zadržení byli opakovaně bití a vystavováni psychickému teroru.⁹⁵ Byli nuceni k vykonstruovaným přiznáním, udavačským konfrontacím a denunciacím.⁹⁶ Pod pohrůzkami „psychiatrickou léčbou“ se měli navždy zřítci jógy.

Někteří se před dalšími výsledky snažili ukrýt, jiní se pokusili podat stížnost prokuratuře. Práva se však u podrážděné totalitní justice nedovolali. Mnozí statečně vzdorovali; Grieg byl i v tom příkladem. (Mihaelu Ambarușovu jednou přivedli do místnosti, kde Griega právě mučili. Byl v zuboženém stavu, ale na tváři měl výraz, který do kruté scény nezapadal: „Měl v sobě soucit,“ vzpomíná Mihaela, „pochopení pro ty lidi a tolik pokory... Nebylo to pro oči světa, protože tam si nikdo takových věcí necenil. Grieg měl stav klidu, smíření, míru... V kontrastu k peklu, které se kolem něj rozpoutalo.“⁹⁷ Také Eugen Mârtz již byl kvůli józe vězněn a měl tedy u Securitate patriční „záznam“. Bití, kterého se mu dostalo, tomu odpovídalo: „Tloukli mě, dokud jsem se držel na nohou a potom pokračovali kopanci,“ vzpomíná Mârtz. „V takových situacích ztrácíš pojem o čase. Víš, že se může stát cokoli, že můžeš zemřít a v určitou chvíli se tomu odevzdáš, pochopíš, že nemůžeš nic dělat. Měl jsem jedinou myšlenku – nezradit. Ve chvílích, kdy byla bolest nesnesitelná, přicházela úleva. Cítil jsem, že mi Bůh pomáhá odolat. Neřekl jsem jim nic z toho, co chtěli.“⁹⁸)

Výsledky se protahovaly a tajná policie potřebovala případ uzavřít podle scénáře nadřizovaných. Vyšetřovatelé se všemi prostředky snažili přimět zadržené, aby spolupracovali na sestavování mozaiky

⁹⁴ Bývalá účastnice kurzu jógy, studentka architektury, vyzradila policii ateliér sochaře Mihaie Triculeta. Výměnou za svou zradu dostala umístěnku do rodného města. Srov. ANDREESCU, Gabriel. *Reprimarea mișcării yoga în anii '80*. Cit. vyd., s. 179.

⁹⁵ Vyšetřovatelé byli ve způsobech fyzického a psychického trýznění vynalézaví. (Například výsledky se konaly v sousedících místnostech, aby bylo slyšet křik a nářek spoluvězňů.) „Nejoblíbenější“ vyšetřovací metodou bylo přesto primitivní bití obuškem přes chodidla a kotníky.

⁹⁶ Sestry Ambarușovy měly například dosvědčit, že Grieg je duševně nemocný, sexuálně posedlý maniak a nepřítel socialistického zřízení. (K poznámkám 95 a 96 srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.)

⁹⁷ ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 107.

⁹⁸ Tamtéž, s. 143.

výpovědí, které by do sebe zapadaly. Na výsledném obrazu měli být napravení hříšníci litující svého jednání.

1.6.6 Internace Gregoriana Bivolaru v psychiatrické léčebně v Poiana Mare

V říjnu 1989 rozhodl plukovník tajné policie Vasile,⁹⁹ že Gregorian Bivolaru bude prohlášen za duševně nemocného a internován v psychiatrickém ústavu. Upozornil Griega, že pokusí-li se utéci, bude zastřelen¹⁰⁰. Do psychiatrické léčebny v Poiana Mare byly posílány mimo jiné politicky a jinak nepohodlné osoby, s nimiž nebylo možné se vypořádat právní cestou.¹⁰¹ Leonard Chrișcu, psychiatr, jemuž byl Grieg s diagnózou paranoidní schizofrenie přidělen, poznal, že se jedná o zdravého člověka.¹⁰² (Dostal lékařské etice a za cenu rizika ztráty zaměstnání odmítl podávat mu silné léky.)

Grieg byl v ústavu necelé tři měsíce, když v Rumunsku vypuklo ozbrojené proticeaușescovské povstání. 22. prosince 1989 se skupina jogínů¹⁰³ rozhodla Griega „vysvobodit“. S páskami revolucionářů na rukávech nařídili řediteli ústavu, aby Griega propustil. V léčebně panoval „revoluční“ chaos a mnoho pacientů již uprchlo. Grieg však své druhy zaskočil, když s nimi odmítl odejít. (Jogíni našli svého učitele ve stavu vnitřního klidu, ponořeného do hlubokých meditací. Petre Groza si vybavil Griegova slova: „Jste nevědomí. Měli jste raději zůstat doma a meditovat. To pomůže rozptýlit sociální konflikt a vytvořit pole mírotvorné energie. Více meditujte, ať zemře méně lidí.“¹⁰⁴) Grieg byl řádně propuštěn 31. prosince.

1.7 Nevšední kontakty Gregoriana Bivolaru v 80. letech

V 80. letech navázal Grieg díky józe známost s několika významnými osobnostmi nedávné rumunské historie.¹⁰⁵ Jedním z nich byl odpůrce Ceaușescova režimu armádní generál Nicolae Militaru.¹⁰⁶ Grieg v něm vzbudil zájem o duchovní život a postupně ho uváděl do různých oblastí jógového učení.¹⁰⁷

⁹⁹ Jeho křestní jméno není v pramenech uváděno.

¹⁰⁰ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹⁰¹ „Pacienti“ procházeli tzv. psychiatrickou expertízou, která byla parodií na lékařskou etiku. Lékaři dopředu věděli, jakou diagnózu stanoví. Také terapie byla standardizována; buď dlouholetý pobyt v ústavu nebo „léčba“ silnými psychofarmaky.

¹⁰² Srov. Sophrozin. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2008 [cit. 2010-06-18]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.

¹⁰³ Tvořili ji Claudiu a Simona Trandafirovi, Petre Groza a Mihaela Ambaruș.

¹⁰⁴ ANDREESCU, Gabriel. Cit. d., s. 183.

¹⁰⁵ Srov. BOLOVAN, Ioan; CONSTANTINIU, Florin; POP, Ioan Aurel. Cit. d., ss. 376 - 383.

¹⁰⁶ Po účasti v neúspěšném pokusu o Ceaușescovo svržení a podezření ze spolupráce s KGB byl vyhozen z armády. Vrátil se až v roce 1989 a stal se nakonec prvním porevolučním ministrem obrany.

¹⁰⁷ Militaru pilně studoval literaturu a zajímal se o Griegovo působení v Transcendentální meditaci. Pronikl dokonce do tajů meditační techniky, která se v ní vyučovala. Brzy shledal, že meditace mu pomáhá lépe se soustředit a zbavit se napětí, které si přináší z práce. (K poznámkám 101, 103, 106 a 107 srov. ANDREESCU, Gabriel. Cit. d.)

Generála zaujalo jeho angažmá v Transcendentální meditaci. Griegovi zas imponovalo generálovo vlastenectví a přesvědčení o jedinečném poslání rumunského národa.¹⁰⁸ (Seznámil ho proto s prococtvími Sundara Singha.¹⁰⁹) Mezi oběma muži vzniklo přátelství.¹¹⁰

S Gelu Voicanem Voiculescu, pozdějším vicepremiérem přechodné revoluční vlády, se Grieg znal od roku 1976. Jejich vztah byl zpočátku přátelský. Sdíleli zájem o dílo francouzského esoterika René Guénona, půjčovali si knihy¹¹¹ a polemizovali o východní spiritualitě a jogínské praxi.¹¹²

Voiculescu se stejně jako Grieg – avšak z jiného důvodu – obával zatčení. Až později (1983) se ukázalo, že je Voiculescu členem Svobodných zednářů.¹¹³ Jeho prostřednictvím nabídli členství v lóži také Griegovi, podle astrogramu výjimečné osobnosti.¹¹⁴ Voiculescu ho přesvědčoval o přednostech členství (včetně výhod materiálních a možnostech nákupu knih ze zahraničí). Grieg však vstup odmítl s odůvodněním, že praxe jógy ho plně uspokojuje. (Kontakty s Voiculescem připomněli Griegovi vyšetřovatelé v roce 1985, když byl souzen za útěk z vězení. Z otázek, které mu policisté kladli, vyplývá, že Securitate o nabídce vstupu do společenství Svobodných zednářů vědělo [nejspíš z odposlechu].) Nedůvěra byla zasetá a vzájemné odcizení se potvrdilo, když bezprostředně po pádu Ceaușescova režimu vystoupal Voiculescu na vrchol mocenské pyramidy. Osud bývalého přítele drženého v psychiatrické léčebně mu byl již lhostejný.

Krátce nato se v tisku objevily senzacechtivé články, které tvrdily, že Voiculescu byl Griegovým žákem. Novopečeného místopředsedy vlády se dotkly na citlivém místě., Voiculescu Griega vyzval, aby okamžitě dementoval, že někdy praktikoval jógu, nebo že tak učiní pod jeho jménem sám. Grieg se chtěl vyhnout otevřenému střetu a vyjádření pro tisk podepsal podle Voiculescuova přání.

Bývalého přítele změnila moc k nepoznání. Z Gelu Voicana Voiculesca se stal jeden z nejzavilejších nepřátel nejen Gregoriana Bivolaru, ale později i celé jógové školy MISA.¹¹⁵

¹⁰⁸ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹⁰⁹ Srov. poznámka 74 této práce.

¹¹⁰ Během vyšetřování v roce 1989 policie prověřovala veškeré Griegovy kontakty. Styky s „generálem“ ji eminentně zajímaly. Grieg však tvrdil, že se s nikým takovým nesešel.

¹¹¹ Voiculescu měl velkou knihovnu duchovní literatury. Vlastnil například vzácné Guenónovy knihy, z nichž si Grieg pořizoval kopie. Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹¹² Srov. tamtéž.

¹¹³ Srov. tamtéž.

¹¹⁴ Voiculescu prý Griegovi prozradil, že mezi Svobodnými zednáři je řada vysoce postavených lidí, například Ion Iliescu, který se později stal prvním porevolučním prezidentem Rumunska. Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹¹⁵ Srov. tamtéž.

2 Historie MISA po roce 1989

Pro další zkoumání vyjděme z pracovní konstrukce historie MISA, která vychází z periodizace do pěti navazujících období. Zakladatelské období nadšení a bouřlivosti se vyznačuje dynamickým rozvojem. V další fázi se rumunští jogíni stahují do ášramů budovaných v Bukurešti a rozšiřují aktivity školy do více směrů. Rozvoj materiální základny umožňuje ve třetím období vznik ášramů po celé zemi. V následující periodě – období zkoušek – se stupňují konfrontace školy MISA s represivními orgány státní mocí. V současném období duchovního zrání přechází odpovědnost za vedení školy na žáky jejího zakladatele Gregoriana Bivolaru (Griega). Uvedená období nemají ostré hranice a do značné míry se překrývají.

2.1 Období počátečního nadšení (1990–1995)

Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut (MISA) čili Hnutí pro duchovní integraci do Absolutna byla založena bezprostředně po revolučních událostech roku 1989. Oficiálně byl akt jejího založení stvrzen výnosem oblastního soudu Bukurešť 1 z 23. ledna 1990. Podle zakládací listiny se jedná o neziskové sdružení společensko-profesní, filozofické a vzdělávací povahy, jež má za cíl pozvednutí duchovní úrovně prostřednictvím popularizace jógových nauk a technik.¹¹⁶

V roce 1990 měl Grieg již řadu pomocníků, kteří spolu s ním čelili pronásledování komunistickým režimem a byli připraveni stát se instruktory nově vznikajícího hnutí. V přednášce o svých zkušenostech z období Ceaușescovy vlády Grieg uvádí, že to byli právě jeho spolupracovníci, kdo navrhl postavit jógové hnutí na oficiální, institucionální základy. Název MISA pochází od Nicolae Catriny a Claudiu Trandafira, kteří se také následně stali instruktory.¹¹⁷ Vedle nich byli nejvýraznějšími osobnostmi počátečního období Daniel Bozaru, sestry Ambarušovy, Angely Meyer a aktivisté Viorel a Camelia Roșu.

Již v lednu 1990 byly uspořádány první veřejné přednášky a zahájeny kurzy jógy v Bukurešti, Konstantě, Iași a Kluži. Těšily se velkému zájmu. Měsíc od svého založení měla MISA již více než pět stovek členů. Kromě zmíněných center byl na podzim roku 1990 otevřen nový ročník kurzu jógy v dalších deseti rumunských městech. Počet účastníků vzrostl na dva tisíce. Vývoj poté nabral lavinovitou dynamiku; v každém následujícím roce se počet členů MISA vždy zdvojnásobil. (Jak vzpomíná zakladatel české pobočky MISA Eduard Selea,¹¹⁸ panovala tenkrát mezi jogíny radostná atmosféra. Sdíleli nadšení, že se mohou účastnit výjimečného, pro ně hluboce významného projektu.

¹¹⁶ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2000 [cit. 2010-06-23]. Ce este Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut? . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=3531>>.

¹¹⁷ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹¹⁸ Srov. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Audionahrávka, Praha: 30.5. 2010.

Radost jim přinášelo nejen společenství, které vytvořili, ale i skutečnost, že se často setkávali s Griegem.)

Přestože se kurzy konaly v provizorních podmínkách (pronajatých prostorech), vzbudily značný zájem veřejnosti. Komunistický režim vytvořil zákazem východních nauk a pronásledováním jejich vyznavačů ve veřejném prostoru vakuum, které volalo po zaplnění. MISA na tuto poptávku odpověděla nabídkou duchovního učení jógy. Její instruktoři byli dobře teoreticky i prakticky připraveni, kurzy již byly rozvržené a vhodně strukturované. (Skupina kolem Griega nesla navíc étos a aureolu odpůrců režimu. Těžila tak v porevoluční éře z podobného efektu jako církve v jiných zemích. Lze s nadsázkou říci, že MISA za svůj počáteční úspěch „vděčí“ i komunistickým represím.)

Společenská atmosféra byla na počátku 90. let pro rozvoj jógy příznivá. Ve sdělovacích prostředcích se objevovaly popularizační články a reportáže.¹¹⁹ Jógové hnutí si získávalo sympatie jako kompaktní a organizovaná skupina zapálených mladých lidí. Prostředky na sebe prezentaci byly skromné, přesto se informační kampaně organizované dobrovolníky ve větších městech setkaly s odezvou. Ústním podáním se věhlas kurzů šířil zejména mezi vysokoškoláky.

V květnu 1990 byly Griegovy zásluhy a zkušenosti oceněny diplomem učitele jógy od indické mezinárodní jógové univerzity Vishwaguru a krátce nato také diplomem francouzské Školy vyšších výzkumů působící v rámci Univerzální mírové akademie.¹²⁰

V roce 1991 začíná vycházet periodikum věnované józe, které sice několikrát změnilo název, avšak dodnes si udrželo kontinuitu.¹²¹ Administrativním centrem se stala nově založená knihovna MISA (v bukurešťské ulici Salai). Je rozdělena na prezenční sekci vzácných spisů a půjčovnu pro veřejnost. (Teoretické materiály vydávané k jednotlivým kurzům jsou dodnes reeditovány jen se drobnými grafickými a formátovými úpravami.)

V létě roku 1990 se konal za účasti necelé stovky žáků první letní tábor v letovisku Costineșt' nedaleko černomořského přístavu Constanca. V následujícím roce na jaře se uskutečnila podobná akce se zhruba pěti sty účastníky v horské vesničce Voineasa na jihu Rumunska. Tento jarní tábor se později přesunul do lázní Herculane.¹²² Tradiční tábory jsou od té doby svátečními vrcholy v životě MISA, při nichž jsou každoročně prezentovány veřejnosti nové zásadní prvky učení.¹²³ (Ve vesnici

¹¹⁹ Srov. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Cit. vyd. Seznam článků od roku 1993 dále na *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-23]. Articles regarding Yoga, MISA and Gregorian Bivolaru during 1993. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/media-1-93.php>>.

¹²⁰ Srov. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-23]. Certification as professor of Yoga and publishing consultant for parapsichology and yoga books. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/whoisgb-3.php>>.

¹²¹ Obsah všech čísel těchto časopisů dostupný na: *Lux Sublima* [online]. 2009 [cit. 2010-06-11]. Arhiva. Dostupné z WWW: <http://www.luxsublima.ro/yoga_magazin.php?act=2>

¹²² Srov. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Cit. vyd.

¹²³ Srov. svědectví českých účastníků těchto táborů na: *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-23]. Mezinárodní jógové tábory a sympózia (Baile Herculane a Costinesti, Rumunsko). Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mezinarodni-jogove-tabory-a-sympozia/>>.

Voineasa bylo například v roce 1992 představeno „věnování“¹²⁴ v rámci přednášek komentujících Tomášovo evangelium. O rok později bylo představeno i umění požehnání.¹²⁵)

K nejvýznamnějším událostem těchto táborů potom patří takzvaný výroční hiatus – zvláštní meditace ve spirále jang¹²⁶ pořádaná v momentě, který se nachází ve třech sedminách právě probíhajícího roku. Jogíni věří jsou přesvědčeni, že představuje určitý předěl, prázdnotu *sui generis*, v níž je možné pochopit a transcendovat lekci daného roku a dosáhnout tak duchovního skoku. Na tuto výjimečnou meditaci ve spirále se obvykle sjíždějí jogíni z celého Rumunska i ze zahraničí. Není výjimkou, že se jí účastní na deset tisíc lidí. (První spirála jang se konala v Costinești v roce 1992. V návaznosti na spirálu jang je od roku 1996 prováděna meditace nazvaná „Indukce stavu osvobození prostřednictvím božského zázraku“.¹²⁷)

Mezinárodní jógové tábory či sympózia, jak se jim později začalo říkat, tradičně zahrnují také meditace pro spojení s velkými duchovními mistry Indie, jako jsou Ramakršna, Šrí Yuktěšvar, Paramahansa Jóganada, Nisargadatta Maharádž, Ramana Mahariši a další. V počátečním období školy MISA jsou rovněž představovány aspekty týkající se mýtické astrální oblasti zvané Šambala,¹²⁸ která je duchovním středem planety Země. (Velká část duchovnosti je směřována právě prostřednictvím tohoto centra, s nímž je možné se spojit prostřednictvím meditací.) Výjimkou nejsou ani specifické meditace pro spojení s Ježíšem či Pannou Marií. (Grieg se v souvislosti s uvedenými meditacemi nechal slyšet, že se na ně připravuje celé měsíce, po které v meditativních stavech přivolává přítomnost a milost duchovních mistrů.)

Přes nesporné úspěchy se již na sklonku prvního období začínají ve skupině jogínů – instruktorů, kteří provázeli Griega v dobách komunismu, projevovat drobné neshody¹²⁹ předznamenávající vážnější spory období pozdějších.

¹²⁴ Srov. podkapitola Technika věnování ve 3. kapitole této práce.

¹²⁵ Srov. podkapitola Technika požehnání a sebepožehnání ve 3. kapitole této práce.

¹²⁶ Jedná se o zvláštní druh meditace, při níž se účastníci drží za ruce a stojí tak, že tvoří spirálu. Srov. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Meditace v jógické spirále jang. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Meditace-v-jogicke-spirale-jang/>>.

¹²⁷ „Umožňuje nám čerpat v mimořádné hojnosti Boží milost, která nás duchovně pozvedá a umožňuje okamžitou transcendenci naší lidské omezenosti a podmíněnosti, přináší hluboké extatické spojení s Bohem, a takto nám, z duchovního pohledu, umožňuje vstoupit do skrytého nebeského království.“ BIVOLARU, Gregorian. *Jogín* [online]. 2008 [cit. 2010-06-12]. Základní aspekty, které činí školu jógy MISA jedinečnou. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Zakladni-aspekty-ktere-cini-skolu-jogy-MISA-jedinecnou/>>; video z první spirály s indukci stavu osvobození na: *Exmisa.ro* [online]. 2010 [cit. 2010-06-23]. CURSURI și materiale MISA. Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?p=41255#p41255>>.

¹²⁸ Srov. BOERNHOEFT, Karsten. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Šambala - duchovní centrum naší planety. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Sambala-duchovni-centrum-nasi-planety/>>.

¹²⁹ Z pozice instruktora byl například odvolán Eugen Mártz kvůli bližší nespecifikovaným chybám, kterých se, jak uvádí Nicolae Catrina, dopustil. Srov. CATRINA, Nicolae. MISA I-a retrogradat pe Martz din instructor yoga, la rangul de simplu cursant. *Ziua*. 30.7.1998.

2.2 Období bukurešťských ášramů (1995–1998)

V letech 1995 až 1998 se nebývale daří kurzům pořádaným v Bukurešti, která se stává ohniskem působnosti školy MISA. Postupně jsou rozpuštěny původní střediska prvního období, provizorní ášramy Vila Traian a IMGB.¹³⁰ Škola zakupuje nemovitosti v chudé čtvrti Ferentari,¹³¹ aby jogíni mohli žít pospolu a utvořit komunity. V nuzném prostředí, podobně jako lotos, který roste z bahna, ale jeho květ je bělostně nepošpiněný, se rozvíjejí zárodečná společenství jogínů. Mezi první patří domovní komunity v ulicích Păunaș, Rădacinei a Peleaga, kde se konala pravidelná setkání ášramistů s Griegem. Jogíni ášramy soustavně budovali a přetvářeli podle svých představ.

Změny v organizačních strukturách usnadnily zakládání nových duchovních kurzů paralelních s kurzem jógy. Nejprve to byl kurz tradiční indické medicíny Ajurvédy¹³² koordinovaný Andreiem Gamuleou (od roku 1995). Později přibyl kurz kašmírského šivaismu¹³³ (1998) vedený Nicolae Catrinou, založený na filozofii indické tantrické duchovní školy, z níž učení MISA v mnoha ohledech vychází. Vznikly také doplňkové kurzy astrologie, parapsychologie, tantrické alchymie apod. MISA se tak postupně stává tím, čím být zamýšlí – duchovní akademií svého druhu.

2.3 Období rozvoje materiální báze (1999–2002)

Mezi roky 1999 a 2002 se MISA nebývale rozvíjí i po stránce materiální. Rostoucí počet účastníků přináší do kurzu také více finančních prostředků. Mnozí přispívají formou darů. Někteří příznivci organizují dobrovolné pracovní akce („brigády“), jejichž výtěžek poukazují na konto školy. Je založena „Steaua divina – božská hvězda“, ajurvédská klinika,¹³⁴ která nabízí léčbu zakládající se na tradičních indických a jiných postupech alternativní medicíny.

Finanční prostředky jsou investovány do výstavby nových ášramů. Byly budovány nebo rekonstruovány dobrovolnými pracovními týmy samotných jogínů.¹³⁵ na základě principů

¹³⁰ Zkratka názvu podle nedalekého podniku na výrobu těžkých strojů - Înterprinderea mașinelor grele București. Srov. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Cit. vyd.

¹³¹ Převážně romská čtvrť Ferentari patří mezi nezanedbanější části Bukurešti. Nezádá si se slumy světových metropolí. Nuzné příbytky jsou posleповané z nalezených materiálů a infrastruktura teprve vzniká. Srov. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Cit. vyd.

¹³² Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-25]. Ayurveda, știința vieții . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4269>>.

¹³³ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-25]. Șivaismul cașmirian. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1691>>.

¹³⁴ Stránky kliniky: <http://www.steaua-divina.ro>

¹³⁵ Někteří koordinátoři stavebních prací byli později zlovolně obviněni z obchodu s lidmi. Srov. *Exmisa.ro* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Juridic. Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=59>>.

karmajógy.¹³⁶ Jejich počet se v tomto období blíží čtyřem desítkám. Ústřední roli sehrávají dva velké ášramy postavené na severním okraji Bukurešti. V ášramu Pipera se koná většina kurzů. Zrekonstruovaný, původně opuštěný čtyřpatrový panelový dům (s přistavěným patrem – sálem pro stovky cvičenců a posluchačů) je obýván přibližně dvěma sty jogínů. Druhý ášram Obor má dostatečné prostory pro výuku duchovních skupin se specifickým zaměřením.¹³⁷ (Místní centra vznikají i mimo Bukurešť. Například v letovisku Costinești je v roce 2002 vybudováno celé „jogínské městečko“.)

2.4 Období zkoušek (2003–2005)

Po počáteční podpoře ze strany veřejnosti přitáhlo rychle rostoucí hnutí i kritickou pozornost. První výhrady se zakládaly na fámě, že se jedná o manipulativní sektu. Šířilo se podezření, že se kurzů účastní duševně narušení lidé se slabou vůlí, kteří podléhají manipulaci. Ani někdejší nepřátelé z éry komunismu neustoupili na dlouho ze scény. Policejní sledování a zastrašování Griega bylo obnoveno již v 1990. (Grieg vzpomíná, že za ním přicházeli „s úsměvem na rtech“ a vyhrožovali mu zatčením a soudem.¹³⁸)

Vše nasvědčovalo tomu, že se MISA stává nepohodlnou. Útokům v tisku čelila již od roku 1993. Vedle článků motivovaných zájmem o jógu a snahou ji popularizovat, přibývají pokusy vyličít mladou školu jógy v nepříznivém světle.¹³⁹ (Zatímco v roce 1993 vyšlo celkem sedm a o rok později pět převážně očeřujících textů, v letech 1995 a 1996 jich bylo již 44, resp. 64. Relativně klidnější období nastalo v letech 1998 až 2002, kdy vycházelo přibližně 25 negativních ohlasů ročně. Mediální útoky vyvrcholily v roce 2004, kdy se jen v prvním čtvrtletí objevilo na dvě stovky útoků v tisku. Autoři zpočátku obviňovali jogíny z uctívání satana,¹⁴⁰ sexuálních orgií, rozbíjení rodiny a přípravy hromadné sebevraždy.¹⁴¹ Později se k tomu přidala nařčení z daňových úniků a praní špinavých peněz,

¹³⁶ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Karmajóga - jóga denního života. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Karmajoga-joga-denniho-zivota/>>.

¹³⁷ Více viz. kapitola o ášramech

¹³⁸ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*. Cit. vyd.

¹³⁹ Srov. Gregorian Bivolaru [online]. 2005 [cit. 2010-06-10]. Mass Media Campaign. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-7.php>>.

¹⁴⁰ Za narážkami na údajný satanismus lze rozpoznat rozhořčený hlas pravoslavné církve, která se později vůči MISA radikálně vymezí.

¹⁴¹ Výmluvně jsou titulky jako „Služebníci temnoty“, „Zastavme satanismus!“, „Děti pod vlivem gurua zavrhnou své rodiče“, „Sexuální šarlatánství a pornografie má jméno – Gregorian Bivolaru“, „Jogíni páchají masové sebevraždy“. Srov. konspekty novinových článků: *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Mass media campaign - Introduction. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/media-1.php>>.

kteřá vedla i k policejnímu vyšetřování.) Veřejné mínění je vytrvale masířováno, právo na repliku odpíráno. Proto se MISA proti nepodloženým článkům v tisku několikrát ohradila soudní cestou.¹⁴²

Fyzické napadání začalo v létě 1994 během tábora v Costinești. Do Griegova pokoje vtrhlo několik výtržníků, začali ničit nábytek, vyhazovali knihy a jiné věci z oken a Griega krutě ztloukli. (Navzdory svědkům,¹⁴³ kteří byli s to útočníky identifikovat, místní policejní orgány vůbec nezahájily vyšetřování.) 5. února 1995 vypukl v Griegově bukurešťském bytě požár (shořelo na tři tisíce knih). Následná exploze poničila celý dům. Požární expertíza dospěla k závěru, že požár vznikl „vnějším zločinným zásahem“. MISA zadala další dva odborné posudky,¹⁴⁴ které se shodly na tom, že požár byl založen úmyslně. Také svědci potvrdili, že viděli dva muže vniknout do bytu oknem. Ani tentokrát policie nevezala výsledky expertíz a svědectví v úvahu a vyšetřování uzavřela s tím, že se jednalo o výbuch plynu v důsledku nedbalosti majitele. Zlověstný byl také zavádějící způsob, jakým o události informovala média.¹⁴⁵ Varianta, zda nešlo o útok na Griegův život, nebyla vůbec publikována. Žhářský útok a postoj sdělovacích prostředků byl prvním vyvrcholením záštiplné kampaně proti MISA.

Od roku 1995 jsou odposlouchávány telefonáty vůdčích osobností MISA. Odposlechy byly nezákonné, to však nebránilo obžalobě využít je v pozdějších procesech.¹⁴⁶ (Ospravedlňovány byly tím, že MISA je polovojenská organizace a mohla by představovat ohrožení národní bezpečnosti. Proti Gregorianu Bivolaru ani MISA však nebylo v tomto smyslu nikdy vzneseno jakékoliv obvinění.)

Přibývá všeobecné šikany (prohlídky v sídlech školy, lustrace účastníků kurzů, ztrpčování profesního života a tlak na výpovědi jogínů, výhrůžky fyzickým napadením) opřené o absurdní podezření (daňové úniky, zneužívání nezletilých, šíření drog, znesvěcování kostelů). Po roce 2000 se v tisku stupňovaly výzvy, aby státní orgány zakázaly Griegovi činnost. Noviny zveřejňují seznamy

¹⁴² Vyhrála dva procesy, jmenovitě proti listům Tinerama a Romania Mare. Sophrozin. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.

¹⁴³ Srov. svědectví Mihaie Stoiana z filmového dokumentu Hledání pravdy (In căutarea adevărului). Sophrozin. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. In căutarea adevărului. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.

¹⁴⁴ Jejich překlady do angličtiny jsou dostupné na: *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Life threats. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-7.php>>.

¹⁴⁵ Například deník Ziua uvedl, že „výbuch rozesl po čtvrti Ferentari tuny pornografických materiálů, což způsobilo morální újmu dětem z okolí“ a dodal, že „lidé z okolí se bojí o věci mluvit, protože se obávají odplaty ze strany MISA“. Srov. DUMITRU, Matei. Explozia casei yoghinului Grig Bivolaru a umplut cu poze porno cartierul Ferentari. *Ziua*. 5.2.1995, 196.

¹⁴⁶ Přepisy těchto odposlechů unikly na veřejnost a byly zveřejněny v deníku Ziua. Srov. NICULESCU, Mihai. Ghidusile amantei Bivolaru. *Ziua*. 13.08.2004 [cit. 2010-06-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=48&st=0&sk=t&sd=a&start=30>>.

účastníků kurzů spolu s obviněními z amoralnosti a drogové závislosti. Mediální kampaň podněcovala nenávist veřejnosti.¹⁴⁷

18. března 2004 došlo k nejbrutálnějšímu útoku státních orgánů na MISA v jejích dosavadních dějinách. Operace silových složek státu nesla krycí název „Kristus“.¹⁴⁸ Do šestnácti vybraných domů obývaných jogíny vtrhly v ranních hodinách zásahové jednotky policie (bez náležitých oprávnění). Pod prefabrikovanými záminkami, bez konkrétních obvinění a možnosti kontaktovat právního zástupce bylo zatčeno několik desítek jogínů. Současně jim bylo zkonfiskováno velké množství „kompromitujících“ materiálů (knih, počítačů a stereo příslušenství). Při výsleších byli vystaveni nevybíravému nátlaku.¹⁴⁹ (Sdělovacím prostředkům podala policie vysvětlení, že se jedná o razii proti gangu obchodníků s bílým masem a překupníků drog.¹⁵⁰)

Policejní šikana se logicky soustřeďovala na Gregoriana Bivolaru. 28. března 2004 byl krátce zadržen na hraničním přechodu Nadlac kvůli údajnému pokusu o nelegální překročení hranic. (Zadržení bylo odůvodněno údajnou záměnou jmen Gregorian a Gabriel Bivolaru. Druhý jmenovaný byl poslancem hledaným pro zpronevěru.) Vzápětí po hraniční epizodě byl na Griega vydán zatykač, tentokrát pro „sexuální styk s nezletilou“.¹⁵¹ Od té doby se Grieg skrýval. Ve snaze odhalit jeho úkryt provedla policie na šest set domovních prohlídek v bytech jogínů. Po vydání dalšího zatykače bylo 4. června vyhlášeno celostátní a následně dokonce mezinárodní pátrání. Vše bylo provázeno dosud nevídanou mediální štvanicí.¹⁵² Byl to hon na člověka, s nímž neproběhl žádný soud a na kterého se má v demokratickém právním státě pohlížet jako na nevinného.

¹⁴⁷ Objevily se dokonce případy rodin, které se pod vlivem médií odvrátily od svých dětí praktikujících jógu. *Exmisa.ro* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Index articole din presă . Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=47>>.

¹⁴⁸ Srov. NICOLA, Maria. *YogaEsoteric.net* [online]. 3.4.2010 [cit. 2010-06-25]. Aspecte inedite și revelatoare despre Operațiunea Christ (partea I). Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6231>>.

¹⁴⁹ Srov. svědectví na: *Yoga Esoteric* [online]. 2004 [cit. 2010-06-10]. A flagrant violation of human rights. Dostupné z WWW: <http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=EN&item=1632>.

¹⁵⁰ Absurditu obvinění prokázaly později negativní testy na návykové látky, které si mnozí jogíni po propuštění z vazby nechali udělat. Mezi zabavenými předměty nebyly nalezeny drogy ani jiné závadné předměty – zbraně či pornografie. Sophrozin. Srov. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.

¹⁵¹ „Postižená strana“ – sedmnáctiletá Madalina Dumitru nejdříve pod nepřípustným nátlakem Griega obvinila. Následující den však výpověď odvolala a podala stížnost na vyšetřovatele. Srov. *Gregorian Bivolaru* [online]. 19.3.2004 [cit. 2010-06-10]. Deklarace Madaliny Dumitru. Dostupné z WWW: <http://www.gregorianbivolaru.net/docs/juridical/1b_MD_declaratie_19_mar_04_EN.pdf>

¹⁵² Na přelomu let 2004 a 2005 vyhlásily deníky Ziua a Gardianul třítydenní kampaň za Grigovo dopadení, k níž se připojily čtyři televizní stanice. Byla dokonce vypsána odměna na jeho hlavu. Proti MISA otevřeně vystoupili i někteří veřejní činitelé, například poslanec Raj Tunaru („Důsledně trvám na tom, aby vyšetřující úřady neprodleně vydaly zatykač podle platné legislativy, který by byl prodloužen soudci, dokud nebude shromážděn dostatečný důkazní materiál k uvěznění toho pancharta [Gregorian Bivolaru]“) nebo tehdejší ministr vnitra Ioan Rus: „Propuštění Gregoriana Bivolaru z procedurálních důvodů pokládám za chybné“. Obě citace na: *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-10]. Chronology of abuses. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-2.php>>.

Odvetná solidární reakce jogínské obce přišla záhy. Desítky protestních demonstrací jsou organizovány nejen v Rumunsku, ale i v zemích, v nichž má MISA své pobočky. (Největší demonstrace se uskutečnila v červnu 2004. Přes tři tisíce lidí utvořilo živý řetěz, který obemkl budovu rumunského parlamentu.)

Mezitím Grieg, v obavě, že se mu v Rumunsku nedostane nestranného soudu, uprchl ze země. 23. března 2005 podal ve švédském Malmö žádost o politický azyl. Byl však na základě mezinárodního zatykače zadržen Interpolem. V dubnu přicházejí postupně dvě žádosti rumunských úřadů o Griegovu vydání (na základě zatykačů za zmíněný sexuální delikt a obchod s lidmi). Případ vydání Gregoriana Bivolaru byla projednán 11. a 12. října 2005 ve veřejném slyšení u soudu v Malmö. Stanovisko renomovaného švédského odborníka na sekty Karla Erika Nylunda znělo, že MISA není sekta, nýbrž společenství s velmi blahodárným vlivem na společnost.¹⁵³ (Jeden ze svědků, jogín, který žil devět let v bukurešťském ášramu, popřel, že by byl k čemukoliv nucen, a rozhodně se postavil za svého učitele.) Soud žádost o vydání Gregoriana Bivolaru do Rumunska zamítl a rozhodl o jeho okamžitém propuštění. Brzy nato byl Griegovi udělen politický azyl a švédské občanství. Devět měsíců vyšetřování vedlo k závěru, že byl v Rumunsku nespravedlivě pronásledován kvůli svému přesvědčení a zaslouží si ochranu švédských úřadů.

Soud s Griegem byl rumunskými jogíny bedlivě sledován. (Konaly se mnohahodinové meditace na jeho podporu, obyvatelé ášramů v Costinești zapalovali každý den čtyři tisíce svící s modlitbou za konec pronásledování.) Osvobozující verdikt přinesl příznivcům nesmírnou úlevu. Akutní nebezpečí bylo odvráceno. Škola jógy se mohla opět volně nadechnout.

Období do roku 2005 bylo periodou mimořádně těžkých zkoušek. MISA v nich obstála a vyšla z nich posílena. Jogíni se tváří v tvář nevybíravému tlaku a masové psychóze zachovali příkladně, disciplinovaně a spořádaně. Neuchýlili se k násilí, nenechali se vyprovokovat k ničemu, co by nebylo v souladu s jogínskou morálkou. Poučili se z metody pasivního odporu použité již Mahátma Gándhím. Nesešli ze své duchovní cesty, přestože byli šikanováni, obírání o svůj skromný majetek, vyhazování z práce a dokonce bití. V rozhodujících chvílích projeví pokoru, smysl pro humor¹⁵⁴ a poučený nadhled. Udrželi a posílili jednotu svého společenství. Obstáli i po stránce organizační; je neuvěřitelné, že kurzy jógy a tradiční tábory nebyly během nejtvrděších represí ani na den přerušeny a probíhaly podle připraveného rozvrhu.

¹⁵³ Srov. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-11]. The Supreme Court of Justice in Stockholm has ruled on the extradition request. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/sweden-3.php>>.

¹⁵⁴ Objektivně svízelná, neradostná situace byla terčem četných vtipů. Existují záznamy z vystoupení jogínských divadelních skupin na letních táborech, které se ve svých vystoupeních střefovaly do absurdních klíčků policejních vyšetřovatelů. Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2004 [cit. 2010-06-25]. De tot hazul. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1620>>.

V závěru období zkoušek přišli rumunští jogíni o (fyzickou přítomnost) svého duchovního průvodce; Gregorian Bivolaru odešel do exilu. Škola MISA se od té doby musí obejít bez přímého vedení svého zakladatele.

2.5 Období duchovního zrání (2006–2010)

Léta pronásledování a emigrace zakladatele školy fakticky přenesla zodpovědnost za její provoz na Griegovy nejbližší, komunistickou perzekucí zocelené žáky – Nicolae Catrinu a Claudiu a Simonu Trandafirovy. Jejich vliv zpočátku patřičně posílil. Změna ve vedení školy však vyvolala kritickou polemiku a nesvornost, která nakonec vyústila v další personální výměnu.

Období duchovních zkoušek mělo totiž trpkou dohru. V říjnu 2006 zaslal Grieg ze švédského azylu poselství, v němž obvinil Claudiu a Simonu Trandafirovy z nelояality, mocichtivosti a intrik vůči své osobě.¹⁵⁵ Tím započala série takzvaných „otevřených dopisů“, které si instruktoři MISA vyměňovali.¹⁵⁶ Mihai Stoian veřejně vyzval všechny zúčastněné k introspekci a sebeočistě. Následovala poselství Griega, Nicolae Catriny a Claudiu Trandafira všem účastníkům kurzů.¹⁵⁷ S výjimkou Braşova, kde bylo působení skupiny kritiků nejsilnější, se všichni postavili za Griega. Ten vyzval Simonu a Livia k upřímné očistě a návratu se na původní cestu. V únoru 2007 oznamují Simona Trandafir, Liviu Gheorghe a Teodor Sebastian, že se vzdávají Griega jako svého duchovního průvodce a opouštějí MISA.¹⁵⁸ Nato emotivně reaguje instruktor jógy Costica Cojocar, nazývá odpadlíky „bídáky“ a vyjadřuje vděčnost vůči zakladateli školy. Krátce na to opouští MISA i Claudiu Trandafir.¹⁵⁹

Výsledkem diskusí a změn bylo, že vedení MISA převzali instruktoři, kteří stáli do té doby v pozadí. Přes personální turbulence a nepřítomnost bezprostředního Griegova vlivu, pokračovaly

¹⁵⁵ Opíral se o svědectví Nicolety Maftai, které se údajně Simona Trandafira svěřila se svým a Claudiovým přesvědčením, že se Grieg „odchýlil od duchovních ideálů“, které jim vštěpoval. „Stará se jen o svůj vlastní život, svou bezpečnost a hromadění co peněz, za které si kupuje drahá jídla.“ Je prý zřejmé, že „z Griegovy strany již neplyne žádná duchovní ani jiná podpora naší školy jógy. [...] Od této chvíle je zapotřebí směřovat lidi výhradně k Bohu a ne k duchovnímu průvodci, protože ten není ničím více, než obyčejným člověkem,“ zakončila prý provokativně své udání Nicoleta Maftai. Srov. *Exmisa* [online]. 2006 [cit. 2010-06-13]. Scrisoriada. Dostupné z WWW: <http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=3&t=661&hilit=scrisoriada>.

¹⁵⁶ Liviu Gheorghe, instruktor jógy z Braşova, reagoval zpochybněním věrohodnosti Nicoletina svědectví a na Griegovu adresu poznamenal, že naslouchá pouze jedné straně. Odpověděl mu Cristian Neacşu, koordinátor ášramů. Následoval druhý dopis od Livia, v němž označuje fakt, že nedošlo k omluvě za první Griegovu poselství za komplot a otevřeně vyzývá k „revoluci“, k opuštění MISA. Oponují opět Cristian Neacşu, Cristian Ion, instruktor jógy a Monica Dăscalu, která se podílela na obraně MISA při policejním pronásledování, že jde o revoluci „luciferskou“ založenou na přesvědčení, že svedou řídit školu jógy lépe než její zakladatel.

¹⁵⁷ Srov. *Exmisa* [online]. 2006 [cit. 2010-06-13]. Scrisoriada. Dostupné z WWW: <http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=3&t=661&hilit=scrisoriada>.

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ Jiný aspekt sporu, který se následně ještě přetřásal, představovalo formální vlastnictví nemovitostí.

kurzy beze změny. Instruktoři, kteří zůstali MISA věrní, se ostatně shodovali, že odpadlíci správně postřehli slabší Griegovu podporu, kterou v posledních letech škole jógy věnoval. V tom však spočívala duchovní zkouška specifická pro toto období. Simona a někteří další ji nepochopili a ve zkoušce neobstáli. Šlo o lekci vnitřního zrání, kdy se žáci měli postavit více na vlastní nohy a nespolehat dál na podporu z vnějšku.

Toto období je neobyčejně bohaté na duchovní zasvěcení a nové aspekty učení. Program duchovního tábora v Herculane, který se konal v době ještě před odchodem některých instruktorů ze školy, obsahuje Griegův text o duchovním bratrství, jakoby předjímající události.¹⁶⁰ V roce 2007 je v sérii přednášek představena technika vyvolání „blahodárných stavů romantického transu“¹⁶¹ a od této doby se na všech táborech konají společné indukce tohoto specifického stavu. V témže roce se poprvé koná tábor pro „prohloubení vztahu duchovní průvodce – aspirant“, vedený Eduardem Seleou, který je v dalších letech dále rozvíjen; v současnosti bývá pořádán ve třech stupních během tří po sobě následujících týdnů. V létě 2008 je na tábore v Costinești dáno po sérii přednášek zasvěcení do mantry boha Indry¹⁶² a o rok později zasvěcení do mantry svarga lóky.¹⁶³ V roce 2008 se také poprvé koná meditace pro spojení s mimozemskými civilizacemi, které si přejí pomoci obyvatelům Země. V následujícím roce se v Costinești konají přednášky směřující k založení takzvaného „charismatického hnutí“, které má vycházet z aplikace principů zjevených a definovaných Ježíšem Kristem. MISA se zde zřetelně odvolává na tradici esoterního křesťanství.

3 Učení MISA

3.1 Obecné zásady a rozvržení látky

Předmětem našeho zkoumání je jógového učení školy MISA. Jeho podstatou je úsilí pojmout jakoukoliv stránku života do duchovní praxe. Forma jeho předávání je tradičně jogínská – „od úst k uším“, od učitele k žákovi. Důraz je kladen na praktickou aplikaci duchovních principů. Žáci jsou pobízeni k tomu, aby se naučili dané zákonitosti vnímat ve vlastním životě. Účastníkům kurzů MISA je neustále připomínáno, že „gram praxe má cenu tun teorie“.¹⁶⁴ Výuka nese esoterní rysy a je

¹⁶⁰ Srov. BIVOLARU, Gregorian. Starea de fraternitate spirituală în lumina legii oculte a rezonanței *Program spiritual al Simpoziunului internațional de yoga*. 2006.

¹⁶¹ Srov. DASCĂLU, Monica. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-25]. Inițierea în stările benefice de transă, o poartă deschisă către paradisurile astrale. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=ro&item=5306>>.

¹⁶² Indra – bájný vládce bohů; bůh hromů a blesků, jemuž je ve Védách věnováno přibližně 250 oslavných hymnů. Srov. BOZARU, Daniel. Indra : Conducătorul divin al tărâmului spiritual al ființelor zeiești. *Program spiritual al Simpoziunului internațional de yoga*. 2008, 18, s. 22-23.

¹⁶³ Bájně Indrovo království. Srov. BOZARU, Daniel. Cit. d., s. 38-39.

¹⁶⁴ Srov. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-19]. Duchovní praxe jako základ vztahu mezi duchovním průvodcem a aspirantem. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Duchovni-praxe-jako-zaklad-vztahu-mezi-duchovnim-pruvodcem-a-aspirantem/>>.

provázena zasvěceními, která ji oživují. Veškeré výklady, i ty nejabstraktnější, přispívají k duchovnímu vývoji praktikujících.

Také v této práci stojíme na stanovisku *credo ut intelligam*, aniž bychom potlačovali význam teorie. Uplatňujeme teologickou metodu angažované praxe. Jen tak budou závěry práce odpovídat smyslu a významu našeho předmětu.

Učení MISA pojednáme po formální a substantiální stránce. V obou směrech podnikneme pouze krátký exkurz, neboť látka je příliš obsáhlá. Duchovní principy, o nichž bude řeč v první části této kapitoly, tvoří svého druhu matici učení MISA. Principů, a zejména jejich aplikací, je mnohem více, než rámec této práce umožňuje obsáhnout. Zaměříme se proto jen na dvě hlavní rodiny těchto principů – principy spjaté s jednotou všech věcí a principy vyplývající ze základní polární duality stvoření.

Je třeba podtrhnout, že MISA sama sebe nepokládá za náboženskou skupinu. Navzdory tomu, že v jejím učení nalézáme celou řadu styčných bodů s náboženstvím a prvky náboženského slovníku jsou zde přítomny.

Učení MISA systematicky definuje univerzálně platné duchovní principy ze specificky tantrické perspektivy.¹⁶⁵ Nesetkáme se však s uzavřeným systémem; učení je otevřené dalšímu rozvinutí a revizím. Pohledy na rozmanité dílčí aplikace obecných principů procházejí vývojem. To souvisí přímo s tím, že učení MISA pokládá duchovní vývoj člověka za nekonečný.¹⁶⁶ Na průčelí sídla dánské pobočky MISA je napsáno „Continuous transformation“, neustálá transformace.¹⁶⁷ Není zde žádný konečný cíl, stav, který by byl poslední metou. I ta nejvyšší duchovní uskutečnění jsou jen branou k novým horizontům. To se sice přímo týká duchovního vývoje na individuální úrovni, ale jasně se to zrcadlí i na úrovni celé školy, v oblasti učení.

Zmíněné duchovní principy jsou chápány jako analogie zákonů fyzikálních. Tedy jako zákonitosti působící samy o sobě z řádu stvoření, a proto nezávislé na vůli člověka. V tom tkví jejich půvab, na rozdíl od pravidel totiž působí, ať se s nimi ztotožníme nebo ne. Pravidla jsou zbytečná, pokud je nedodržujeme; ne tak tyto principy. Ony určují nás, ne my je. My potřebujeme je, ne ony nás. Nemohou být tedy změněny, ale pouze inteligentním způsobem integrovány do našeho života. Jsou „vědecké“ v tom smyslu, že jejich působení je objektivní.

¹⁶⁵ Srov. STOIAN, Mihai. *Principii spirituale privite din perspectiva tantrica inedita*, Costinești: Simpozion internațional de yoga, 25. srpna 2008

¹⁶⁶ Srov. MONETE, Marius. *Despre experiențele mele pe călea spirituală*, Costinești: Tabără de revelare a Sinelui, 2. ledna 2008.

¹⁶⁷ Srov. *Natha.net* [online]. 2009 [cit. 2010-06-19]. Nathas teachers weekend. Dostupné z WWW: <<http://www.natha.net/news/latest-events-in-natha-yogacenter/nathas-teachers-weekend-26th-28th-june.html>>.

Přejdeme nyní k charakteristikám jednotlivých duchovních principů.

3.2 Duchovní principy viděné z tantrické perspektivy

Principy jsou pojímány v celku a vzájemné provázanosti. Jedním z významů slova tantra je textura či síť.¹⁶⁸ Specificky tantrický pohled chápe duchovní principy jako jedinou, vzájemně propojenou síť. Podíváme-li se na ni v její celistvosti, odhaluje mnoho významů, které by zůstaly skryté v případě, že by jednotlivé principy byly zkoumány jako od celku oddělené. Takové pojetí duchovních principů překlenuje zdánlivý konflikt mezi duchovním a světským životem. Strukturují veškerý projev ve vesmíru a umožňují obsáhnout posvátné v profánním. Jedinec tak v ideálním případě podle daných principů strukturuje i svou každodenní zkušenost a proměňuje ji v duchovní cvičení *sui generis*. V této souvislosti se v MISA připomíná, že „všechno je otázkou perspektivy“.¹⁶⁹

3.2.1 Skupina principů vztahující se k jednotě všeho

3.2.1.1 Princip Jednoho a Jediného

První skupina principů se vztahuje z různých perspektiv k jednotě všeho. Prvním principem, kterým do této skupiny vstupujeme, je Princip Jednoho a Jediného.¹⁷⁰ Existuje jediný věčný Bůh a nic není mimo něj. Je to Bůh všech autentických duchovních cest. Jeho jméno nemá zvláštní význam, neboť transcenduje jakákoliv omezení spojená s určitým jménem. Autentický žák se nemá nikdy omezovat na určitou představu o Bohu, i když běžně vychází od běžných prožitků. Obraz či koncept Boha není podstatný. Předpokládáme-li, že v nás existuje intenzivní aspirace, přivede nás nevyhnutelně dříve či později k témuž Bohu. Způsob, jak Boha vidíme či nazýváme, je aspekt podléhající vývoji. Princip jediného Boha vnáší ujednocení do veškerých zkušeností, které v tomto světě prožíváme. Představuje východisko z labyrintu mnohosti. Aspirace člověka může začít spatřováním Boha ve slunci, projevech ohně, posvátných chrámových sochách či kultických místech. Následně může být vnímán ve všech formách projevu ve vesmíru, přičemž si začínáme uvědomovat, že Bůh je mimo všechny omezené projevy.¹⁷¹

Princip Jednoho a Jediného umožňuje spojit všechny roztříštěné dílčí skutečnosti a zároveň nás vede k poznání jediného Boha. Tímto způsobem zjišťujeme, že Bůh je vše a vše je Bůh – viditelný i neviditelný, projevený i neprojevený. Vychází-li člověk od principu Jednoho, není pro něj již Bůh

¹⁶⁸ Srov. LYSEBETH, André. *Tantra : Kult ženského principu aneb jiný pohled na život a sex*. 1. vydání. Praha : Argo, 1995. 494 s.

¹⁶⁹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

¹⁷⁰ Srov. tamtéž.

¹⁷¹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

předmětem náboženské víry, ale nejvyšším ideálem, k němuž může aspirovat. Tento princip rovněž znamená, že zdroj samotné mnohosti je jeden. Přestáváme pak vytvářet omezující rozdělení. Princip Jednoho je výrazem jednoty všeho, co existuje. Všechno je sjednoceno ve společném počátku, kterým je jediný Bůh. Tento zdroj všech zdrojů, příčina všech příčin se nachází mimo projev a představuje nejvyšší jednotu.¹⁷²

Podle uvedeného principu je vše v základu totožné. Veškeré debaty o rozdílnostech mezi jednotlivými duchovními cestami jsou z této perspektivy jenom diskuzemi o různých možnostech postupu, které nemají nejmenší vliv na samotný cíl. V zásadě jde jen o různé metody odlišných kvalit a rozdílné účinnosti, které však mají konec konců tentýž zdroj.

Princip Jednoty má také podstatné praktické důsledky. V životě sledujeme celou řadu cílů, včetně duchovních, které nejsou vždy dány do souvislosti s cílem nejvyšším, protože i cesta k němu má určité etapy. Za této situace jsme neustále pokoušeni mnohostí cest a otázka, která z nich je účinnější, zůstává neustále živá. Pochopíme-li princip Jednoho, ztrácí konkrétní ráz cesty, kterou se ubíráme, na závažnosti. Vydáme-li se vlevo nebo vpravo, dospějeme k těmž cíli. Nezáleží proto tolik na konkrétním způsobu, jak je duchovní cesta strukturována. Toto již není otázka života a smrti. Častokrát se lidé zastaví na „křižovatkách“. Z hlediska pochopení principu Jednoho to ovšem neznamená nic jiného, než že ve skutečnosti nechtějí jít dál, než že nevědí, co si zvolit.¹⁷³ Podstatné je se nezastavit, protože všechny cesty jsou platné.

Uplatňování principu Jednoho vede k hluboké transformaci v bytosti duchovně hledajícího. Ariadninou nití k poznání jediného Stvořitele je samotná vroucí aspirace.¹⁷⁴ Autentický žák si zvolí jednu cestu, kterou se vydá, přestože se mu paralelně otevírají cesty další.

Princip Jednoho lze přirovnat ke kompasu, jehož stříška neustále ukazuje ke splynutí s Bohem. Všechny techniky a metody vedou k tomuto ideálu. Princip Jednoho rovněž řeší otázku jejich příliš velkého množství. Nezáleží, jestli je uplatňujeme všechny nebo jen jednu, neboť nás všechny vedou tamtéž.

Z hermetické tradice převzatá definice formuluje tento princip následovně: „A jako všechny věci byly učiněny z jediného, za prostředkování jediného, tak všechny věci zrodily se z této jedině

¹⁷² Srov. tamtéž.

¹⁷³ Srov. tamtéž.

¹⁷⁴ Duchovní aspirace je pojítkem mezi námi a Bohem. Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Základní prvky duchovního svátku Mahašivaratri. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Zakladni-prvky-duchovniho-svatku-Mahasivaratri/>>.

věci“.¹⁷⁵ V duchovní praxi má tento princip neobyčejný význam, protože přináší ujednocení veškerých konceptů a duchovních cest v jednom jediném principu, i když se využívá mnoha různých postupů. Správným postojem je tedy využívat ze všech dostupných cest to, co nás vede k Jednomu. Tímto způsobem nejsme omezeni naprosto ničím, konkrétní cestou ani pravidly, protože tento princip „polarizuje“ veškeré úsilí vůči jedinému ideálu. V MISA se vyučuje pestrá škála technik a postupů, určených žákům na různých úrovních. Ve světle principu Jednoho je tak dána možnost zacílit a dospět k cíli, vycházející přitom z jakékoliv situace.

3.2.1.2 Princip jediné a jednotné skutečnosti

S uvedeným principem souvisí i další v řadě, nazývaný Princip jediné a jednotné skutečnosti. Zní následovně: „Vše, co existuje, má tutěž přirozenost jako Stvořitel a je s ním v dokonalé harmonii či rezonanci.“¹⁷⁶ V tomto světě neexistuje nic iluzorního. Tím se uzavírá věčný spor o to, je-li tento svět, který vnímáme a v němž žijeme, skutečný, či je-li to pouhý klamný výtvar naší mysli. Problém mizí, neboť nemá smysl si klást otázku tímto způsobem, pokud to při běžné úrovni duchovní probuzenosti nedokážeme rozlišit.¹⁷⁷ Proto ani nemá význam tento rozdíl hledat.

Je-li skutečný Stvořitel, potom je pro nás skutečný i jím stvořený svět. Následně shledáváme, že Stvořitel není skutečnější, než vesmír. Stvoření a Stvořitel mají tutěž přirozenost, slova skutečný a neskutečný si můžeme odmyslet. Snaha klást proti sobě stvoření a transcenci vedla k mnoha nedorozuměním a tenzím u těch, kteří tento princip nepochopili, ale přesto se chtěli vydat na tantrickou cestu. Jako praktickou aplikaci tohoto principu můžeme odvodit, že veškeré události našeho života jsou prospěšné naší duchovní evoluci tak dlouho, dokud jsme vůči nim pozorní a dobře si je uvědomujeme.¹⁷⁸ Tyto zkušenosti jsou skutečné stejně jako ten, kdo je stvořil. Tím se dostáváme do velice praktické pozice. Vyplyvá z toho mimo jiné, že abychom dospěli ke stavu naplnění, musíme obsáhnout všechny životní zkušenosti. Jak ty, které nás povznášejí, tak ty, které nás srážejí. To vše je totiž součástí skutečnosti. Po dobu, po kterou některý aspekt opomíjíme, zůstane naše zkušenost neúplnou a náš střed, obrazně řečeno, nebude uprostřed kruhu.

Obvyklé alibi pro vyhýbání se určitým zkušenostem spočívá v tvrzení, že tyto zkušenosti nejsou skutečné a tudíž je nepotřebujeme. Skutečnost je spojená se Stvořitelem. Proto je vše, co

¹⁷⁵ BOR, D. Ž. *Otec filosofů Hermés Trismegistos*. 1. vydání. Praha : Trigón, 2001. Český překlad smaragdové desky, s. 45 - 46.

¹⁷⁶ STOIAN, Mihai. Cit. d.

¹⁷⁷ Srov. tamtéž.

¹⁷⁸ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Atenție, Costinești: Tabară de revelare a Sinelui*, 1. ledna 2008.

prožíváme, „užitečné“, má nějaký význam a v poslední instanci nás přivádí blíže ke Stvořiteli.¹⁷⁹ Proto není možné říci, že pouze určitá škála zkušeností je prospěšná a potřebná a ostatním je třeba se vyhýbat. Není proto nutné trápit a mučit sami sebe, abychom měli zkušenost muk. Život sám o sobě vše obsáhne.

Skutečný problém je jinde. Spočívá v přirozeném lidském sklonu utíkat před životními zkušenostmi. Namísto toho, abychom se z nich učili, snažíme se vytvořit si jiný život, hledáme něco jiného, než čeho se nám dostává. V tom chybujeme. Z hlediska principu jediné a jednotné skutečnosti je nezbytné zůstat pokornými, bdělými a přijmout veškerou zkušenost. V celkovém obrazu je potom i utrpení nezbytnou částí štěstí. Toto štěstí ovšem není takové, jak jsme si ho představovali; život ho zformuje do podoby, kterou mysl nedokáže předvídat.

Takové celistvé zkušenosti však není možné dosáhnout, nevezmeme-li vážně skutečnost, že vesmír je propojen se Stvořitelem a žádnou část zkušenosti tedy nelze oddělit. Odstříhneme-li totiž od celku životní zkušenosti jakoukoliv část, odstříhneme společně s ní Boha. Prakticky vzato se v každodenním životě lidé snaží rozdělit nekonečno na dvě poloviny. Je to absurdní snaha a přesto se s ní neustále setkáváme. Nakonec máme jen dojem, že se nám to skutečně daří, což lze označit za iluzorní. Podstata takzvané kosmické iluze spočívá v tom, že člověk má dojem, že se může oddělit od celku, že může ignorovat jednotu stvoření a Stvořitele.¹⁸⁰ Princip jediné a jednotné skutečnosti tento klam rozbíjí. Zní jasně – Stvořitel je jednotný se svým stvořením. Nelze tvrdit, že to co prožívám, je iluze a nemusí mě tedy zajímat. Uvědomování nás přivádí ke stavu jednoty, zatímco pohlížíme-li na některé skutečnosti jako na iluze, posilujeme stav nevědomosti.

Tento princip znamená, že pokud hledáme Stvořitele, nemůžeme pokládat jeho stvoření za klam. Důsledkem je, že všechno ve stvoření má význam a může nám pomoci k úplnému spojení s Bohem. Tím se radikálně mění přístup k duchovní cestě. Extrémní a omezující tendence ztrácejí opodstatnění. Každý sebemenší detail má své místo a nesmí být přehlížen, skutečnost nelze zjednodušovat. V opačném případě se ztrácí celek. Právě v přehlížení detailů spočívá z této perspektivy příčina duchovního pádu.¹⁸¹ Malé opomenutí podružného aspektu se postupně rozvine a vytvoří trhlinu v naší struktuře, která se ve chvíli, kdy nás život zkouší, stane příčinou selhání. Zde je odpověď na otázku, jak u lidí obdobné trhliny vznikají – přehlížením tohoto principu.

Rovněž problém posvátného a profánního přestává být odkázán do oblasti filozofické abstrakce. Stává se skutečností, která je duchovnímu aspirantu „po ruce“ v závislosti na jeho postojích.

¹⁷⁹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

¹⁸⁰ Srov. tamtéž.

¹⁸¹ Srov. tamtéž.

Skutečnost, že Stvořitel je jednotný se svým stvořením, může být prožívána okamžitě a přímo ve chvíli, kdy provádíme „věnování plodů činností Bohu“.¹⁸²

3.2.1.3 Princip hologramu

Dalším principem je Princip hologramu, který byl v různých duchovních tradicích různě formulován. Vzhledem k jeho složitosti je možné rozčlenit ho do tří podprincipů.

Podprincip reflexe

Prvním z nich je princip reflexe a zní následovně: „To, co jest dole, jest jako to, co jest nahoře, a to, co jest nahoře, jest jako to, co jest dole.“¹⁸³ V něm spočívá původ všech zázraků, veškeré magie; umožňuje sestoupení svatého do profánního.¹⁸⁴ Kdyby nefungoval, znamenalo by to, že nižší aspekty jsou navždy odsouzeny k tomu, aby takovými zůstaly a jejich vývoj v aspekty vyšší by nebyl možný.

V souladu s tímto principem jsou však všechny nižší aspekty a podmíněnosti ve skutečnosti aspekty vyššími, které byly zapomenuty nebo, jinými slovy, představují zapomenutí na určité aspekty ducha.¹⁸⁵ Veškerá gesta, která tvoří součást autentického duchovního rituálu, jsou-li prováděna s nezbytnou náležitou znalostí a porozuměním, poskytují tomu, kdo je vykonává, možnost dosáhnout spojení s vytříbenými duchovními skutečnostmi. Platí to i v případě, že se to, co dělá, odehrává zdánlivě pouze ve fyzickém světě. Princip reflexe je chápán v tom smyslu, že jakákoliv situace, do níž se dostáváme, je ve své podstatě výrazem božské „situace“, božského principu či energie.¹⁸⁶ Tím, co se mění, je pouze naše perspektiva. Naše schopnost „zbožštit“, respektive vidět božské ve skutečnosti, která nás obklopuje, dostává úplně jiný elán. Z hlediska tantry je například jakýkoliv milostný akt mezi mužem a ženou, i když si toho nejsme vědomi, výrazem splynutí nejvyššího mužského a ženského principu ve vesmíru. Jak je možné, že si toho nejsme vědomi? Ignorujeme princip reflexe. Nicméně tato reflexe se děje, ať chceme nebo ne. Využíváme-li vědomě tento princip, je nám dána možnost těžit z podpory celého vesmíru.¹⁸⁷

Podprincip korespondence

Pod princip hologramu spadá také princip korespondence, který říká: „To, co je zde, v mikrokosmu mé bytosti, je všude ve vesmíru, v makrokosmu. To, co není zde, v mikrokosmu mé bytosti, se

¹⁸² Srov. podkapitola 3.3.7, Technika věnování.

¹⁸³ BOR, D. Ž. Cit. d., s. 45.

¹⁸⁴ Srov. MIRCEA, Eliade. *Posvátné a profánní*. Praha : Oikúmené, 2006.

¹⁸⁵ Srov. STOIAN, Mihai. cit. d.

¹⁸⁶ Srov. MIRCEA, Eliade. *Posvátné a profánní*. Cit. vyd.

¹⁸⁷ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

nenachází nikde, v celém makrokosmu.“¹⁸⁸ Tento princip byl rovněž mnohokrát zmiňován v duchovních textech různých tradic.¹⁸⁹

Zároveň s ním se zbavujeme podivné oddělenosti, o níž jsme mylně přesvědčeni, že existuje mezi námi a vesmírem. Tímto způsobem nás tento princip léčí z jedné z nejrozšířenějších chorob dnešní doby – odsuzování ostatních za to, co my sami nemáme, nejsme anebo nechápeme. Není možné odsuzovat někoho za vlastní nedostatek, když se ve skutečnosti tento nedostatek nachází v nás. Pochopitelně i klady jsou ve skutečnosti v nás, ale to obvykle není velkou překážkou. Jakýkoliv problém je v podstatě dán námi samými, vnější okolnosti jej pouze urychlují.

Existuje dokonalá souvztažnost mezi tím, co je pro nás vnější a tím, co máme v sobě. V důsledku toho nelze říci, že k určité situaci došlo pouze z vnějších příčin. Došlo k ní i z vnitřních příčin, a kdyby neexistovaly příčiny vnitřní, neexistovaly by ani vnější. Máme v sobě „zárodek“ jakéhokoliv stavu. Běžnou stížností lidí, kteří se snaží meditovat, je, že nemají na meditaci klid – soused vrtá do zdi, je slyšet hluk z ulice, venku štěká pes. Kde ale hledat klid, není-li uvnitř? I zdánlivě vnější rušení je v první řadě uvnitř. Není-li neklid odstraněn z našeho nitra, můžeme být i v himalájské jeskyni, a přesto neuniknout pekelnému hluku.¹⁹⁰

Stavíme-li se k tomuto principu z duchovního hlediska, snadno se zbavíme nejhroživějších traumat našeho života, neboť získáváme kontrolu nad situací. Nemůžeme nikdy ovládat vesmír, který nás obklopuje, tak snadno jako svůj vlastní vnitřní svět. Existuje-li souvztažnost mezi naším vnitřním světem a vnějškem a my ovládneme své nitro, co se stane? Ovládneme vnějšek. Samozřejmě, že je možné usilovat i opak, ale výsledná účinnost našeho počínání bude velice slabá.¹⁹¹

Moudré úsloví praví: „Chceš-li změnit svět, začni u sebe“. To není pouhá morální zásada ve smyslu, že si má každý zamést před svým prahem, ale velice praktický prvek. V důsledku principu korespondence už tím, že člověk změní sám sebe, doslova započal transformaci světa. Každý člověk, který odpoví na zlo, s nímž se setkává, dobrem, zbavil svět jednoho zla. Jestliže se snažíme odstranit

¹⁸⁸ Tamtéž.

¹⁸⁹ Srov. Genesis 5:1: „V den, kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží.“ Či nápis na průčelí Delfského chrámu: „Poznej sám sebe“.

¹⁹⁰ K tomu se vztahuje známá anekdota o čtyřech meditujících buddhistických mniších. V určitou chvíli se zvedne vítr a vedle mnichů se začnou hlasitě třepotat posvátné fáborky. První si to uvědomí a řekne: „Fáborky se třepotají“ zavře oči a pokračuje v meditaci. Druhý prohloubí uvědomování a řekne: „Vít třepotá fáborkami,“ dál se zvnterňuje a medituje. Třetí řekne: „Mysl se třepotá,“ zavře oči a pokračuje. Čtvrtý řekne: „Třepotají se rty,“ a medituje dále. Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

¹⁹¹ Ve východní jogínské tradici existuje příběh, který to ilustruje. Šiva a Parvátí svolali všechny své syny a řekli jim, že jejich duchovní dědictví obdrží ten z nich, kdo první oběhne celý vesmír. Navrhli jim závod o to, kdo z nich bude rychlejší. Všichni až na Ganěšu vyrazili na cestu kolem vesmíru. Ganěša obešel Šivu a Parvátí, neboť oni jsou vesmír. Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

zlo vně sebe, máme mnohem menší naději na úspěch. Avšak pokud jsme odpověděli na zlo dobrem, zlo jsme fakticky napravili. Budou to ostatní respektovat? To je lhostejné. Držíme-li se principu korespondence a rozvineme v sobě plně stav štěstí, je více štěstí ve světě. (Neznamená to samozřejmě, že budou v tu chvíli všichni šťastní, protože i oni jsou svobodní a hledají-li neštěstí, naleznou ho. Avšak v daném momentu je ve světě nepochybně více štěstí.¹⁹²)

Pro ilustraci toho principu si představme stůl, na němž stojí sklenice vody. V určitou chvíli při pohledu na ni dostaneme žízeň a řekneme si, že jsme dostali z té sklenice žízeň. Obdobně si počínáme i v jiných oblastech našeho života, ve vztazích s ostatními. Co vyvolalo žízeň, sklenice s vodou? Ne, žízeň byla v nás. Sklenice vody nám nanejvýš naši žízeň připomněla. To je však mizivý příspěvek; je to žízeň, co působí, že chceme pít. Sklenice jako taková za naši žízeň nemůže. Zapomínáme-li na princip korespondence, dostáváme se do zjevně absurdní situace, kdy obviňujeme sklenici z toho, že máme žízeň. Dáváme vinu lidem kolem sebe, že nás rozhněvali, stresovali, zklamali, že nás vyrušili při meditaci. Naprosto běžná jsou tvrzení typu: „Děláš mě žárlivým, děláš mě šťastným, jenom s tebou se cítím v životě naplněný. Nové auto mi dodává sebedůvěru. Práce, kterou dělám, mě naplňuje.“ Ve skutečnosti se ale příčiny všech těchto situací nacházejí v našem nitru.

Podprincip hologramu

Poslední částí pojednávaného principu je vlastní princip hologramu, který říká, že „každá část vesmíru je obsažena v jeho celku a zároveň v sobě každá část obsahuje reflexi celku“.¹⁹³ Holografické vyobrazení má vlastnosti, kterými se liší od běžného vyobrazení. Jeho hlavní charakteristikou je, že každá část hologramu, každý jeho bod obsahuje informace o celém zbytku. Ustříhneme-li například růžek holografického vyobrazení na papíře, můžeme následně zrekonstruovat celý hologram, vycházejíce od daného růžku. Stejně tak je v jakékoliv části projeveného vesmíru obsažen, latentním způsobem celek. Aktivní jsou samozřejmě pouze určité dílčí prvky; od nich však lze dospět k celku.

Princip hologramu zobecňuje a zahrnuje ostatní podprincipy v jednotícím konceptu zásadně odlišném od pojetí, jimiž jsme byli indoktrinováni náboženstvím a vědou. Tato pojetí předpokládají, že jsme vzájemně oddělená individua a ostatní jsou příčinami toho, co se s námi děje. Popírají vzájemná spojení mezi jednotlivci. Taková učení jsou v rozporu s principem hologramu. Vycházejí z předpokladu, že existujícími kvalitami jsou pouze kvality projevené.¹⁹⁴ Princip hologramu počítá nejen s kvalitami projevenými, ale i potenciálními. I nejnepatrnější složka našeho života v sobě

¹⁹² Srov. tamtéž.

¹⁹³ Srov. tamtéž.

¹⁹⁴ Srov. tamtéž.

obsahuje Boha, reprezentuje možnost skrze ni k Bohu dospět.¹⁹⁵ Podle principu hologramu nás dokáže i malá, nepatrná věc dovést neuvěřitelně vysoko. Klíčem je přítomnost našeho vědomí v dané nepatrné věci, výstižněji vyjádřeno – uvědomování.¹⁹⁶ Stane-li se i jednoduchý jógový cvik zároveň aktem vědomí, může v nás okamžitě probudit vědomí Boha. Princip hologramu dokládá, že vše v našem životě je nositelem nejvyššího principu.

Všechny zdánlivě od sebe oddělené aspekty obsahují celek, který se v nich zrcadlí. (Pro ilustraci uveďme jednoduchý příklad – pokus nakreslit dokonalý kruh. Zkousíme to znova a znova, přemýšlíme o povaze dokonalého kruhu, o jeho principu, o kruhu jako množinu bodů stejně vzdálených od středu. Postupně si uvědomujeme, jak komplexní skutečnost kruh je, že se vlastně jedná o nekonečný mnohoúhelník, atd. Můžeme tak proniknout nesmírně hluboko prostřednictvím banálního aktu – snahy nakreslit dokonalý kruh. Skrze jednoduchou praxi lze dosáhnout naprosto výjimečných duchovních výsledků. Při kreslení kruhu si kupříkladu všimneme, že naše mysl téká a nedokáže se soustředit. Rozvineme tedy své mentální schopnosti. Dále uvědomíme, že nám ve snaze dosáhnout dokonalého kruhu schází dostatečná oddanost. Zpozorujeme, že se necháváme unést fantazií a představujeme si, že kruh je dokonalý, zatímco tomu tak ještě zdaleka není. Je třeba očistit se i po této stránce. Při kresbě kruhu se rychle unavíme. Musíme tedy rozvinout i vitalitu.) Vycházejíce od banální věci, obsáhne nakonec všechno.¹⁹⁷

Princip hologramu říká, že jakákoliv malá či velká věc, pojme-li ji plně svým vědomím, obsahuje absolutno. Nemůže být oddělená, nemůže být pokládána za pouhou část absolutna.

3.2.2 Skupina principů polarity

Druhá skupina principů se týká polarity, která vzniká mezi dvěma protikladnými krajnostmi projevu. Můžeme ji nazvat skupinou duchovních principů Dvou.

¹⁹⁵ Východní tradice nabízí k ilustraci tohoto principu příběh o muži, který se rozhněval na Višnu a rozhodl se každý den dát políček soše tohoto boha v chrámu. Své předsevzetí přísně dodržoval. Přišel vždy do chrámu a udeřil Višnuovu sochu. Jak čas běžel, pochopil mnoho věcí. Jednou na jaře došlo k těžkým záplavám. I v chrámu bylo vše, kromě Višnuovy hlavy, pod vodou. Muž doplul v divokých proudech každý den do chrámu, aby dostal svému předsevzetí. Když voda opadla, byla země dobytá sousedním národem, který nevěřil ve Višnu a považoval ho za pohanského boha. Proto bylo zakázáno chodit do jeho chrámů, které hlídali vojáci. Muž přesto každý den pronikl nepřátelskými liniemi, jen aby vykonal, co si předsevzal. Duchovně se tak prohloubil, až se mu jednoho dne Višnu osobně zjevil. Muž dosáhl přitom stavu osvícení, i když vyšel od banálního aspektu, který neměl k aspiraci ke stavu osvícení žádný vztah. Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

¹⁹⁶ BIVOLARU, Gregorian. *Atenție*. Cit vyd.

¹⁹⁷ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

3.2.2.1 Princip polarity

První princip se zde nazývá Princip polarity a lze ho formulovat: „Vše, co existuje, je výsledkem hry dvou protikladných principů, mužského a ženského. Nejvyšší jednota se v projevu stává Šivou¹⁹⁸ a Šakti,¹⁹⁹ statickým a dynamickým aspektem jediného transcendentního vědomí.

Princip polarity je mimořádně významný, neboť ovládá všechno projevené. Dobře mu porozumět prostřednictvím hry vnitřního zdokonalování je pro nás, účastníky stvoření, velmi důležité. Plného pochopení principu polarity lze dosáhnout skrze zkušenosti, tak i splněním duchovního požadavku rovnováhy mezi mužskými a ženskými aspekty naší bytosti, která se rovná dosažení velkolepého androgynního stavu.²⁰⁰ Fascinující a komplexní hra polarity je výrazem univerzální duality. Předpokladem optimálního porozumění této hře je pojetí vesmíru jako jednoty, která neustále vytvářejí dva póly. Tyto póly existují jeden pro druhý, vzájemně se uvádějí v život dynamickým a spontánním způsobem. (Jako ilustrační příklad nám může posloužit elektromagnetické pole. Jeho dvě složky – pole elektrické a pole magnetické, jsou studovány odděleně, avšak je-li přítomna první, automaticky vyvolává druhou a naopak. Proto se fyzikální jev, s nímž se setkáváme, nazývá elektromagnetické pole.²⁰¹ Elektrická složka neustále vyvolává magnetickou a magnetická složka elektrickou. Jsme schopni je v našem porozumění rozlišit, oddělit a zkoumat zákony elektřiny a zákony magnetismu. Elektromagnetické pole však nad to má i své vlastní zákonitosti, které zahrnují obě podskupiny.) Stejným způsobem se mužská a ženská stránka projevu vzájemně vytvářejí a potencují.

Kurzy jógy MISA obsahují dvanáct tzv. teorémů jednotného principu jógy,²⁰² které ukazují, jak probíhá interakce mezi mužským a ženským principem, jakým způsobem se vzájemně vzbuzují a

¹⁹⁸ Kult boha Šivy je jedním z nejstarších a nejproslavenějších v duchovní historii Indie. Slovo Šiva se poprvé objevuje ve Védách jako epitet ve smyslu „příznivý“. V původní Kašmírském Šivaismu, na nějž se MISA odvolává, je jediným, nejvyšším Bohem. Později se v bráhmanské kněžské tradici stává jedním z trojice bohů Brahma, Višnu, Šiva, kde představuje božský aspekt ničení. Srov. Sdružení Rezonance. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Šiva - nejvyšší duchovní mistr a zjevitel učení jógy na Zemi. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Siva-nejvyssi-duchovni-mistr-a-zjevitel-uceni-jogy-na-Zemi/>>.

¹⁹⁹ Bohyně uctívaná v Indii v mnoha podobách a pod mnoha jmény. Zosobnění ženské tvořivé síly označované někdy jako „Božská matka“. Slovo Šakti znamená „moci“, či „být schopen“ a označuje prvotní kosmickou energii, která uvádí celý vesmír do pohybu. Srov. *Wikipedia* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. Shakti. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Shakti#cite_ref-0>.

²⁰⁰ Androgyn je obrazem sjednocení polárně opačných či přímo protikladných prvků lidské bytosti. Srov. BIVOLARU, Gregorian. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Androginul. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6286>>.

²⁰¹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²⁰² Srov. Ročník 1 : kurz 9. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

dávají vzniknout celému vesmíru. Prostřednictvím neustálého generování dvojic je zajištěna dynamická existence vesmíru.

Všechny principy se objevují v polárně protikladných dvojicích: den – noc, horký – studený, nahoře – dole, atd. Suma všech pólů tvoří dva póly makrokosmu, který je duální a polární povahy. Jediné absolutno se projevuje v podobě absolutních principů, které se vyjadřují neustálým přechodem od jednoho pólu k druhému. Vzniká tím dynamika, kterou obecně chápeme jako proces vývoje stvoření. Bůh bez ustání generuje hru duality pólů stvoření. Umožňuje tak bezprostřední přítomnost absolutních pojmů či principů ve stvoření.²⁰³ Bez toho by stvořená bytost neměla přístup k žádnému z absolutních principů, nemohla by je poznat a pochopit a dospět tak ke stavu nejvyšší svobody.

(Prostřednictvím hry polarit je nám přístupný například pojem délky. Představíme-li si vzdálenost deseti metrů, je to mnoho nebo málo? Nemáme k dispozici žádné absolutní poznání, které by nám umožňovalo to rozhodnout. Je však zřejmé, že deset metrů při skoku z výšky deseti metrů do vody je něco jiného než deset metrů na cestě do práce. Naše vnímání horizontální a vertikální vzdálenosti je diametrálně odlišné, je relativní. Tímto způsobem pochopíme absolutní pojem vzdálenosti. Avšak neměli bychom k němu přístup, pokud bychom se neseznámili s dílčími pojmy, jako blízko, daleko, dlouhý, krátký.)

Prostřednictvím hry polarit se nám zpřístupňuje pochopení absolutního pojmu. (Jak bychom mohli pochopit například štěstí na základě jednoho jediného stavu? Dosahujeme vrcholů štěstí a noříme se do hlubin zoufalství a krůček po krůčku si utváříme absolutní pojem štěstí, štěstí, které nezávisí na ničem dalším. Prostřednictvím souslednosti polárně opačných zkušeností se učíme, co štěstí znamená.) Máme přístup pouze k relativním zkušenostem, avšak jejich prostřednictvím dospíváme k absolutním konceptům. Absolutní pojmy jsou nám tedy ve stvoření zpřístupněny hrou polarit. Jakýkoliv absolutní princip se ve stvoření nachází v podobě dvou pólů. Nejsou to přitom póly absolutní, ale takové, které se vzájemně podmiňují.²⁰⁴

Pochopení principu polarit je také klíčem k proniknutí na úroveň absolutního. (Máme přístup k poznání absolutní bdělosti prostřednictvím zkušenosti bdělosti a nevědomí. Můžeme poznat absolutní lásku díky zkušenostem lásky a nenávisti. Můžeme pochopit stav duchovního povznesení skrze stavy povznesení a úpadku.) Všechny dvojice opačných pólů jsou výrazem jediného principu, který se ve stvoření dynamicky projevuje. K tomu odkazuje přísloví: „Kdo neumí plakat, neumí se ani smát.“²⁰⁵

²⁰³ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²⁰⁴ Srov. tamtéž.

²⁰⁵ Srov. tamtéž.

Jde o velmi praktický prvek. (Setkáváme se například s lidmi, kteří říkají, že chtějí být pouze šťastní. Je to, jako bychom je slyšeli říkat, že u baterie chtějí pouze plusový pól.) S hrou polarit se budeme konfrontovat neustále, ať chceme anebo ne a proto vyhýbáme-li se jednomu z pólů, což je běžný postoj, dosáhneme jen utlumení vývojového procesu. Zastavit tento proces není možné. Nastavuje-li nám život „odvrácenou“ tvář, je potřeba dovolit této energii se projevit, jinak si sami zabráníme v přístupu k výjimečným stavům. Proces vývoje je výslednicí spontánní hry polarit. Tatáž věc či událost se může jednou jevit jako důvod k zoufalství, jindy jako výraz výjimečného stavu štěstí.²⁰⁶ Ani jeden ze stavů však není absolutní, představuje jenom další krok k absolutnímu stavu. Pochopit přímou zkušeností (prostřednictvím projeveného) něco absolutního, implikuje – a je to v podstatě jediná možnost bytosti vystavené procesu vývoje – uskutečnění souběžné zkušenosti obou protichůdných pólů téhož jediného principu. V józe je to nazýváno střední cestou.

Takzvaná „střední cesta jógy“ není ničím jiným, než výrazem dokonalé rovnováhy mezi protikladnými polaritami všeho, s čím se aspirant setkává. Tato rovnováha umožňuje transcendenci duality, vyznačující se neustálou převahou jednoho z protikladných pólů, a přístup do netušené oblasti „středu“, charakterizované transcendencí polarit dosažením trvalé dynamické rovnováhy.²⁰⁷

Hovoříme-li tedy o střední cestě v józe, máme na mysli stav, který obsáhne oba protikladné póly. Prožívá-li jogínský mudrc stav štěstí, obsáhne v něm i jemu odpovídající opak. Takto prožívá opravdové štěstí, které není ničím podmíněné. Pochopíme-li princip polarit, můžeme jakýkoliv svůj stav rozšířit do té míry, že do něj pojmem i možný stav opačný. Počínáme-li si tak, dosahujeme stavu transcendence, jdeme „střední cestou“. K tomu, abychom šli „střední cestou“, nestačí stát uprostřed. Cesta „středu“ není shodná s geometrickým středem. Předpokládá dynamickou rovnováhu mezi opačnými póly. Je to svého druhu zasvěcení, které se otevírá pouze tomu, kdo nejprve zakoušel oba póly a následně je dokázal ve svém pochopení integrovat.²⁰⁸ „Cesta středu“ tedy není uprostřed mezi krajními póly, ale na vyšší úrovni, z níž můžeme dynamický projev obou dvou pólů kontrolovat. Je výslednicí dvou silně nabitých pólů, které se vzájemně vyvažují. Jít „střední cestou“ neznamená odstříhnout extrém. Takto pojímaný střed ovšem není výrazem absolutního principu, nýbrž nepřítomnosti, nedostatku a slabosti.²⁰⁹ Krajnosti nemáme potlačovat, nýbrž vědomě rozvinout.

²⁰⁶ K tomu se vztahuje příběh o muži tak chudém, že neměl nic než jediné kalhoty na sobě. Byl tak zoufalý, že si spletl oprátku a oběsil se na nejbližším stromě. Než to udělal, stáhl si kalhoty, které byly v jeho očích výrazem veškeré nespravedlnosti, kterou mu život připravil, zahodil je. Později šel kolem další, ještě chudší muž, úplně nahý. Když kalhoty uviděl, natáhl si je a zajásal: „Jsem nejšťastnější člověk na světě!“ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²⁰⁷ Srov. tamtéž.

²⁰⁸ Srov. tamtéž.

²⁰⁹ Srov. Zjevení Janovo 3:16 – „Ale že jsi vlažný, a nejsi horký ani studený, nesnesu tě v ústech.“

Posilováním párů protikladných sil jdeme cestou života, která vede uprostřed. Avšak potlačíme-li protikladné síly, jdeme cestou smrti.²¹⁰

Jako analogie nám poslouží příklad hodů mincí. Představme si, že chceme mít jistotu, že nepadne ani jedna ze stran mince. Z praktické zkušenosti přitom víme, že pravděpodobnost pádu té či oné strany je padesátiprocentní. Možnost mincí neházet ve většině případů nepřichází v úvahu. Zbývají dvě možná řešení. První spočívá v tom, že natrénujeme hod mincí tak, aby padla přesně na hranu. Právě o to mnoho lidí prostřednictvím rozmanitých duchovních exhibicí usiluje. Druhé, tantrické řešení spočívá v tom, že mincí hodíme mnohokrát, neboť čím blíže bude počet hodů nekonečnu, tím blíže více se bude výsledek blížit poměru padesát ku padesáti.

Lidé s asketickými sklony a tendencí kontrolovat jev do nejmenších detailů se mohou přiklonit k prvnímu řešení, protože při něm stačí jediný vrh mincí a riziko je vyloučeno. Tantrická cesta znamená, že mincí házíme znova a znova a opíráme se přitom o univerzálně platný zákon, že nakonec, při velkém počtu hodů bude poměr stran půl na půl. Předpokládá to ale určitý stav sebeodevzdání; nikdo nám výsledek nemůže garantovat. Na asketické cestě je naproti tomu výsledek v našich rukou. Je zřejmé, že schopnosti vrhnout minci tak, aby s naprostou jistotou padla na hranu, je potřeba mnohem větší počet cvičných hodů než ve druhé variantě. Kromě toho vždy existuje riziko neúspěchu, zatímco na tantrické cestě je výsledek dán platností univerzální zákonitosti.²¹¹ Asketa se snaží ovládnout daný proces do nejmenších detailů, zatímco tantrik se opírá o inherentní zákony stvoření. Strany mince při velkém počtu pokusů padnou nakonec nevyhnutelně v poměru padesát ku padesáti. Proč se o to tedy snažit vůlí?

Princip polarity se uplatňuje jak na horizontální, tak na vertikální úrovni. K vertikální polarizaci dochází mezi vyššími a nižšími aspekty. Duch se stává dynamickým. Jeho dynamická část se nazývá Šakti, univerzální matka, zatímco transcendentní duch je otec vesmíru, Šiva. Vysoké a nízké se tedy jeví jako základ veškeré polarity, z níž vyplývá celá následná struktura makrokosmu. Projevené vědomí, bdělost, uvědomování si je Šiva, respektive mužský projev, zatímco existující energie se stává Šakti, tj. ženským projevem. Jakákoliv úroveň stvoření je tak v polárním vztahu k vyššímu a nižšímu. Jinými slovy, to, co je z hlediska nižší úrovně „plus“, je z vyššího hlediska „mínus“.²¹²

V lidském životě je nejzřejmějším projevem této polarity sexualita. „Horizontální“ polarita se zde projevuje komplementárními rozdílnostmi mezi muži a ženami. Na individuální úrovni hovoříme

²¹⁰ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²¹¹ Srov. tamtéž.

²¹² Srov. tamtéž.

o „vertikální“ polaritě ve vztahu k duchu a energiím bytosti vyjádřeným na jedné straně uvědomováním a na straně druhé konkrétní zkušeností či energií. Stav, který prožíváme, je tedy přímo úměrný probuzené rezonanci se Šivou. Schopnost prožívat intenzivní zkušenosti je přímo úměrná rezonanci se Šakti. Hra mezi uvědomováním a zkušenostmi, které si uvědomujeme, je ve skutečnosti projevem hry polarit v našem nitru a podle převahy jednoho z těchto aspektů hovoříme o mužském či ženském projevu.

V důsledku tohoto principu, přeje-li si žena dosáhnout stavu rovnováhy (androgynního stavu), nemusí popírat svou ženskost a posilovat vnější projevy mužnosti. Stejně tak nedosáhne muž stavu rovnováhy posilováním vnějších ženských aspektů. Postupuje-li tak, nedosáhne androgynního stavu, ale nezdravého stavu depolarizace vedoucího k oslabení aspirace a snížení vnitřní síly se škodlivými důsledky pro celou bytost. Žena musí naopak posilovat svou ženskost, protože tím připravuje půdu hře polarit. Poté, co v sobě dostatečně rozvine stav Šakti,²¹³ bude možné probudit a posílit vnitřního muže, aspekt Šivy, a dosáhnout tak androgynního stavu. Důsledky nepochopení tohoto principu můžeme dnes pozorovat kolem sebe. Muži se stávají zženštilými a ženy mají mužské způsoby, což jak jedny tak druhé zbavuje vitality a vnitřní síly. Nedostatek polarit vede k nedostatku síly, která z této polarit vzniká.²¹⁴ Polarita je zdrojem síly, a proto, chceme-li mít více síly a energie, musíme posilovat oba póly.

Míra zkušeností a jejich intenzita závisí výhradně na energii, kterou disponujeme. Náš úspěch závisí na množství polarizované energie, kterou do předmětu našeho úsilí vložíme. Je třeba zapojit jak vědomí – prostřednictvím pozornosti a uvědomování, tak energii, v podobě přímé zkušenosti. Schází-li jedno nebo druhé nemáme sílu účinně jednat a úspěch se nedostaví. Tento aspekt je srozumitelný pouze těm, kdo vědomě využívají principu polarizace.²¹⁵ Poměr ženského a mužského aspektu jakéhokoliv projektu či jevu musí být vyvážený, aby měl daný projekt či jev šanci dosáhnout uskutečnění svého projevu. Stejný princip se uplatňuje i v duchovní praxi, má-li přinášet plody, je nutné dosáhnout rovnováhy mezi aspektem vědomí respektive způsobem, kterým si techniky

²¹³ Srov. DĂNEȚ, Georgiana. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Misterele stării de Shakti. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5980>>.

²¹⁴ K tomu učení MISA ve vztahu k prvotnímu hříchu: Prvotní hřích představuje kořen pocitu viny, který vytváří paralyzující strach chybovat či hřešit. Podíváme-li se na hřích z hlediska principu polarit, pochopíme udivující skutečnost; hřích není ničím jiným než aktem separace ženského a mužského principu. Separací a izolací těchto dvou aspektů se energetický potenciál muže i ženy nesmírně oslabil, takže ztratili kontakt s rajskými úrovněmi existence. V důsledku této separace muž i žena upadli do labyrintu nižší mysli, což je přivedlo k „vyhnání“ z „rajské zahrady“ života v přítomném okamžiku a naše mysl se neustále obírá minulostí a budoucností. Z toho plyne, že můžeme přestat hřešit, sjednotíme-li opět tyto dva principy. Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²¹⁵ Srov. tamtéž.

uvědomujeme, a pozorností, kterou vkládáme do všeho, co duchovně děláme. To vše, spolu s jasným cílem, který sledujeme, a aspektem přímé zkušenosti, tj. vlastními prožitky, které v naší praxi máme, je nutnou podmínkou. Jsou-li uvedené dva aspekty vyváženy, účinnost naší praxe se mnohonásobně zvyšuje.²¹⁶ Z tohoto hlediska se dá říct, že princip polarity stojí v základě zdokonalování a vývoje.

3.2.2.2 Princip polarizace

Druhým principem této skupiny je Princip polarizace znějící následovně: „Schází-li energii vědomí, stává se její projev chaotickým a ničivým. Je-li vědomí bez energie, postrádá působnost a podobá se mrtvole.“²¹⁷ Praktickou aplikací tohoto principu je, že pokud jsme si dokonale vědomi stavu, který prožíváme a který se vyznačuje určitým druhem energie, jsme schopni danou energii harmonicky kontrolovat a vymanit se tak ze stavu, kdy ona ovládá nás.

K polarizaci dochází tím, že si uvědomujeme určitý stav či energii.²¹⁸ Skrze uvědomování polarizujeme energii dané situace či stavu a ta se tím stává harmonickou a konstruktivní. Uvědomování je projevem vědomí či Šivy a jeho předmět, tedy daná zkušenost projevem Šakti. Uvědomujeme-li si určitý stav či zkušenost, můžeme říci, že Šiva pronikl energii či Šakti a daná energie se v tu chvíli projevuje harmonicky a konstruktivně. Nejsme-li schopni uvědomit si určitou zkušenost, proniknout vědomím její energii, protože je silnější než naše schopnost uvědomování, vymyká se naší kontrole, stává se chaotickou a zdánlivě destruktivní.

Schází-li na druhé straně člověku energie, přestože si neustále uvědomuje svůj vnitřní stav nebo to, co je třeba udělat, jeho vývoj se utlumí a on sám se stává čím dál „sušším“, bez energie a schopnosti věci uskutečnit. Nemáme-li dostatečnou schopnost uvědomovat si určitou situaci, bude se daná situace vyvíjet nepředpokládaným způsobem, tak aby k sobě přitáhla naši pozornost a naše vědomí ji obsáhlo.

Přehlízíme-li například svůj špatný zdravotní stav a uklidňujeme se tím, že naše potíže nejsou smrtelné, může se stát, že se takřka smrtelnými stanou a my budeme přinuceni věnovat svému tělu odpovídající pozornost. Obsáhneme-li svým vědomím celý jev, můžeme ho změnit, tedy zahájit léčebný proces. Bylo k tomu však nutné projít zdánlivě chaotickou, destruktivní fází projevu dané energie. Projev energie směřuje v takovém případě ke zničení všeho, co není proniknuto vědomím.²¹⁹

²¹⁶ Srov. tamtéž.

²¹⁷ Srov. tamtéž.

²¹⁸ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Atenție*. Cit. vyd.

²¹⁹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

Vstřebává všechny formy projevu, které nebyly vědomím dostatečně impregnovány tak, aby projev zůstal věrným obrazem vědomí.²²⁰

(Tento princip lze elegantně ilustrovat na příkladu petrolejové lampy tvořené knotem a nádobou s petrolejem. Když petrolejku zapálíme, hoří pouze petrolej, i když v kontaktu s ohněm je zdánlivě knot. Petrolej představuje vědomí, knot je projev a plamen energie. Jestliže petrolej v určité chvíli přestane vzlínat knotem v přiměřeném množství, začne oheň stravovat knot, dokud znovu nedosáhne rovnovážného stavu s přísunem petroleje. Jakákoliv suchá část knotu, která není nasycena petrolejem, rychle shoří, takže výsledkem je stav, kdy máme pouze petrolejem důkladně prosycený knot. Stejně tak v projevu jsou veškeré aspekty proniknuté vědomím oporou manifestace energie a jakákoliv oblast, která v tomto smyslu oslabí, jí bude pohlcena.²²¹)

Princip polarizace poskytuje klíč k ovládnutí vnitřních stavů a zároveň možnost rychle se duchovně vyvíjet.

3.2.2.3 Princip neutrality

Dalším principem je Princip neutrality: „Energie je neutrální. To, že se projevuje jako dobrá či špatná, příjemná či nepříjemná je pouze důsledkem postoje, který zaujímáme, když si danou zkušenost uvědomujeme, a který vyplývá z částečného uvědomování si dané energie, jinými slovy z částečné polarizace.“²²²

Samotná energie, Šakti, je však neutrální a transcenduje veškeré své projevy. Neutralita Šakti nemůže být vnímána tím, kdo se ještě vyznačuje nerovnováhou, preferencemi či odporem. Částečné uvědomování energie udržuje pozorovatele v klamu jeho vlastních postojů. Jinými slovy, naše postoje jsou utvářeny reakcemi či stavy rodícími se z částečného, nedostatečného uvědomování energie. Tento princip nám ukazuje, že energie ve skutečnosti vychází z neutrálního stavu a prostřednictvím hry polarit vytváří rozmanité formy a stavy, zkušenosti, apod.

Energie může být rovněž modulována, může z ní být vytvořeno něco jiného.²²³ Cítíme-li například nenávisť, neznamená to, že to tak zůstane na věky. V základu je to energie, která může být transformována v něco jiného. Je-li situace uvědomována ze všech možných hledisek, odhalí mnoho

²²⁰ Tyto charakteristiky odpovídají projevu Kálí, bohyně času, vývoje a smrti. Srov. Rezonance. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Kálí - velká kosmická mocnost času. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Kali-velka-kosmicka-mocnost-casu/>>.

²²¹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²²² Srov. tamtéž.

²²³ Přeměně nižších aspektů ve vyšší se věnuje Kalachakra tantra. Srov. DASCĀLU, Monica. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Shiva Mahakala. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6013>>.

aspektů, které nás nakonec přivedou ke stavu neutrálního svědka dané situace, jež by se nám jinak jevila pouze určitým způsobem v závislosti na naší omezené schopnosti chápání. Tento princip v zásadě vysvětluje možnost vnitřní alchymické přeměny. Kdyby tento aspekt energie neexistoval, musely by naše energie zůstat navždy takové, jaké jsou nyní, aniž bychom měli možnost s nimi kdy co udělat. Přesto můžeme dosáhnout sublimace jedné energie v jinou prostřednictvím změny jejích charakteristik.²²⁴

To je možné právě díky tomu, že jakákoliv energie, lhostejno v jaké formě, je v základu pouze energií. Máme-li špatný vnitřní stav, znamená to, že máme energii v tomto stavu a sousledností určitých kroků ji můžeme převést do jiných, pozitivních a dokonce i vznešených stavů. K tomu je ovšem nezbytně potřeba důsledně uplatňovat naučená cvičení; znalost principu nám umožní uplatnit je s větší účinností. (Vezměme si příklad elektrického proudu. Dá se použít k zapojení CD přehrávače a poslechu ušlechtilé hudby anebo k popravě na elektrickém křesle. Elektrická energie je přitom tatáž a závisí jen na nás, jaké kroky podnikneme k tomu, abychom ji využili k různým účelům.)

Jakmile si energii plně uvědomujeme, už jsme započali proces její neutralizace, který však musí být rozvinut uplatněním různých technik.²²⁵ Bez uvědomování nevíme, jaká cvičení uplatnit. Víme-li to a zároveň cvičení skutečně uplatníme, špatný stav zmizí, avšak ne v tom smyslu, že by byl zatlačen do podvědomí, nýbrž je sublimován do naprosto jiné formy energie. Říká-li někdo, že je nesmírně rozhněvaný, neznámá to ve světle toho principu nic jiného, než že má velké množství energie modulované daným způsobem.

3.2.2.4 Princip magické kontroly

Z jiné perspektivy vrhá světlo na hru polarit Princip magické kontroly: „Důsledný praktikant může dosáhnout magické kontroly univerzálních sil vědomým splynutím s jejich energiemi.“²²⁶ Tento princip vysvětluje fakt, že není-li někdo pozorný vůči stavu, který prožívá, bude mít daný stav tendenci ho ovládnout. Máme možnost stav polarizovat tím, že si ho uvědomujeme, a tak ho snadno kontrolovat. Místo abychom se snažili ovládnout jev tím, že ho odmítneme, potlačíme, musíme se snažit pojmout ho celý do své pozornosti.

Snažíme-li se například meditovat v místnosti, do které doléhá zvuk z ulice, neklid naší mysli se bude zvyšovat, budeme-li se snažit vjem hluku vytěsnit, abstrahovat od něj. Namísto toho máme možnost, být vůči němu co nejpozornější a postupně ho pojmout do meditace. Vjem hluku je svého druhu energie. Pokus si ji hluboce uvědomíme až do té míry, že se z ní stane součástí naší bytosti,

²²⁴ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

²²⁵ Srov. tamtéž.

²²⁶ Srov. tamtéž.

přestane nás prakticky vzato rušit. Podobně je tomu s dechem, který je přirozeně součástí naší bytosti a za normálních okolností meditaci nepřekáží. Téhož stavu je možné dosáhnout i v případě ostatních jevů. Princip magické kontroly má také bohaté praktické využití při milování s plnou kontrolou sexuálního potenciálu.²²⁷ Magické kontroly se dosahuje splynutím s energií, ne únikem od ní. V tantře je postoj „bdělého odevzdání se“ doporučován jako nejúčinnější metoda kontroly energie.²²⁸ Stav bdělosti ve spojení se stavem hluboké relaxace je ztotožňován s prožitkem erotického potěšení ženy. Jedná se o postoj, který je v příkrém rozporu s tendencí současné společnosti projektovat vlastní budoucnost, předvídat, co bude za rok, dva, za sto let, je-li to možné. Uvolníme-li se a otevřeme, získáváme spontánně kontrolu nad energiemi a stavy. Není nutné zapojovat vůli. Energie v tu chvíli sama od sebe obíhá přesně tak, jak byla „projektována“.

Jakmile jsme si stav či energii uvědomili, máme se snažit úplně s ní splynout, stát se jí. Dokud to neučiníme, bude zůstat něco vnějšího a toto vnější nás nepřestane podmiňovat. Nicméně magická kontrola nevylučuje aktivní fázi. Uvědomujeme-li si například stav, který není dobrý, je následně nutné uplatnit i odpovídající cvičení pro jeho sublimaci.

3.2.2.5 Princip převahy

Posledním principem je Princip převahy. Zní následovně: „Jakýkoliv systém, jev či bytost má převažující úroveň vědomí, která odpovídá převažujícímu zaměření pozornosti v daném systému, jevu či bytosti. Úroveň vědomí je dána převahou energie, kterou se daný systém bytost či jev vyznačuje.“²²⁹ Z definice vyplývá, že abychom mohli ovládnout určitý jev, musíme nejprve zjistit, jaká energie v něm převažuje a následně jednat tak, abychom převahu postupně vyrovnali a dosáhli tak dokonalé rovnováhy. Obvykle jevy posuzujeme obecně a zapomínáme, že se co do své struktury vyznačují určitou převažující povahou.

Podíváme-li se odpoutaným způsobem například na vztah dvou lidí, můžeme konstatovat, že v něm převažují určité myšlenky, postoje, duševní stavy. Mysl má obvykle sklon filtrovat skutečnost prostřednictvím před definovaného obrazu. Strávíme-li například víkend s manželkou na chatě a většinu času přitom promarníme banalitami a poté, večer, společně půl hodiny meditujeme, zůstane v naší mysl obraz duchovního víkendu. Nicméně skutečná „převaha“ daného vztahu je zcela jiná. I když se jako jev zdá komplexní, určitá převaha přesto existuje. Je tvořena svého druhu „obecnou

²²⁷ Srov. podkapitola 3.3.4 Plná kontrola sexuálního potenciálu v této práci.

²²⁸ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Comparați orgasmul obișnuit cu orgasmul cu continentă . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1815>>.

²²⁹ Srov. STOIAN, Mihai. Cit. d.

zásadou“ všeho, co daný jev zahrnuje.²³⁰ Jedná se o praktický princip. Umožňuje nám vyhnout se obvyklým klamům, jež nám klade do cesty zejména duchovní ego, které se snaží vytvořit dojem, že jsme lepší, než ve skutečnosti jsme.

3.3 Substanciální stránka učení MISA

Z hlediska substanciálního se zde nebudeme zabývat všeobecně jógovým učením, které je v MISA co do základní struktury shodné s jógou, jak byla předána mudrcem Paṭaṅđžalim²³¹ v jeho slavné Jóga Sútře²³². Také vlastní hathajógová²³³ cvičení se až na drobnosti, kterými se zde nelze zabývat, nijak podstatně neliší od obdobných cvičení známých z jiných jógových škol. Nebudeme tedy mluvit o aspektech, které jsou v dnešní době již všeobecně známy, o silových centrech – čakrách ani o morálních zásadách jógového učení, jama a nijama²³⁴. Zaměříme se proto výhradně na odlišnosti, které MISA dodávají určitou jedinečnost.

3.3.1 Okultní zákon rezonance

Okultní zákon rezonance je v učení MISA doslova všudypřítomný, neboť se vztahuje k podstatě účinnosti veškerých jógových technik a zároveň poskytuje interpretační klíč různých symbolů a metafor. Jde v podstatě o zevšeobecněný princip rezonance převzatý z fyziky.

„Zákon Rezonance má relační charakter, popisuje způsob selektivní komunikace (vazby) mezi dvěma nebo více zdánlivě odlišnými jevy nebo systémy, které jsou integrovány v nedělitelném celku. Základem vazeb sjednocujících všechny věci ve vesmíru (fyzické objekty, ale i mentální a duchovní procesy, jinými slovy vše co se projevuje) je rezonance.

Cílem jógové praxe je vytvořit a udržet proces rezonance, jinými slovy, proces iniciace a zesilování vibrační odezvy (vazby) v přijímacím systému naladěném na vysílací systém. Je velice důležité pochopit, že rezonance začíná pouze tehdy, když jsou frekvence těchto dvou systémů (přijímacího a vysílacího) velice blízké nebo identické. V józe se proces rezonance vytváří a udržuje hlavně neustále zaostřenou pozorností (nenásilným mentálním soustředěním). Během rezonance mohou být pomocí odpovídajícího centra lidského subtilního těla přijímány kosmické frekvence

²³⁰ Srov. tamtéž.

²³¹ Paṭaṅđžali jako první sjednotil a kodifikoval v druhém století př.n.l. jógové tradice. Srov. Istituto Geografico De Agostini. *Enciclopedia de filosofie și științe umane*. Bukurešť : All, 2004. Patandjali.

²³² Obsahuje teoretické základy jógového učení. Je psána formou aforismů. Srov. Istituto Geografico De Agostini. *Enciclopedia de filosofie și științe umane*. Cit. vyd.

²³³ Hathajóga neboli jóga vyvážení solárních (ha) a lunárních (tha) aspektů je oním odvětvím jógy, do něž spadají všechny tělesné techniky, které si lidé na Západě obvykle ztotožňují s jógou jako takovou. Srov. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. 1. vydání. Praha : Argo, 1999. Velebení těla. Hathajóga, s. 177.

²³⁴ Srov. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. Cit. vyd., s. 50.

(vibrační energie), které jsou neustále vysílány ve formě kosmických vln mezihvězdnými centry, galaxiemi nebo planetami, stejně jako rádio může být naladěno na různé rádiové frekvence.

Během rezonance probíhá od vysílajícího zdroje k přijímači přenos subtilní energie. Přijímaná energie v sobě nese všechny charakteristiky zdroje a to na mnoha úrovních (fyzické vzorce, specifickou energii, pocity, vnitřní stavy, informace, myšlenky atd.). Všechny jógové techniky (ásany, pránájáma, meditace, atd.) jsou přesnými metodami pro vyvolání rezonance s jistými, pro danou techniku specifickými, kosmickými energiemi. Jinými slovy, například praktikováním určité ásany vytváří jogín vazbu mezi svým vnitřním mikrokosmem, vibrujícím nyní určitou energií (odpovídající této ásaně), a makrokosmickým zdrojem této energie (nebo kosmickým protějškem ásany). „Touto vazbou (nebo rezonancí) je energie kosmického zdroje ‚nalévána‘ do mikrokosmu cvičícího. Čím více je ásana udržována bez úsilí a s nezbytnou mentální koncentrací, tím více akumuluje ve své bytosti tento typ energie a jemu odpovídající stavy.“²³⁵ Rezonance je tedy způsobem přenosu energií a stavů z makrokosmu do mikrokosmu, do lidské bytosti.

Citovaný text je převedením starodávného konceptu Spandy²³⁶ (pohybu, vibrace) z Kašmírského šivaismu²³⁷, na který se MISA odvolává jako na svůj filozofický základ do soudobých pojmů; v Kašmírském šivaismu se tvrdí, že nic nemůže existovat bez pohybu. Život v nejširším slova smyslu nemůže existovat bez pohybu. Filozof Abhinagupta²³⁸, nejvýraznější postava tohoto duchovního směru, definuje Spandu jako „dynamiku vědomí, která není fyzickým pohybem, psychologickou aktivitou (jako např. potěšení), nebo dokonce pohybem prány (energie jako např. hlad a žízeň), ale je subtilní vibrací, která je zdrojem a základem výše jmenovaných jevů.“ V odkazu na tuto vibraci tvrdí Šiva Súra²³⁹: „Já (atma) jsem ten, kdo tančí (tj. vibruje v harmonii).“²⁴⁰

²³⁵ ROMAN, Dinu. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Rezonance - skrytý klíč ke všem projevům vesmíru. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Rezonance-skryty-klic-ke-vsem-projevum-vesmiru/>>.

²³⁶ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. SPANDA, suprema rezonanță divină . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4920>>.

²³⁷ Srov. CATRINA, Nicolae. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Šivaismul cașmirian . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1691>>.

²³⁸ Srov. tamtéž.

²³⁹ Ústřední text Kašmírského šivaismu, psaný ve vešších, připisovaný mudrci Vasuguptovi. Srov. SINGH, Jaideva. *ShivaShakti.com* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. The Shiva Sutras. Dostupné z WWW: <<http://www.shivashakti.com/sutras.htm>>.

²⁴⁰ Srov. tamtéž.

3.3.2 Deset kosmických mocností

Druhým podstatným bodem v učení MISA je nauka o Daša Mahávidja²⁴¹ neboli jinak řečeno deseti velkých kosmických mocnostech.

Podle tantrické nauky má vesmír pyramidální vibrační strukturu. Každá vrstva disponuje specifickým rozsahem vibrací a vyjadřuje určitou úroveň vědomí. Na vrcholu této ohromné pyramidy. Hned pod úrovní nejvyšší boží transcendence, se nacházejí základní formy energie (Vidja²⁴²), nazývané v MISA symbolicky Kosmické mocnosti nebo Bohyně²⁴³, které hrají prvořadou roli v aktu stvoření, udržování a zániku vesmíru. Disciplíny, které směřují k vnitřní komunikaci s těmito kosmickými silami, jsou známy jako Mahávidjajóga nebo také Šrividjajóga²⁴⁴. Jedná se o základní metody dosažení hlubokého poznání prostřednictvím vytvoření stavu rezonance se silovými sférami Kosmických mocností.

Tyto silové sféry, známé z tantrické tradice, jsou výrazem nejvyššího ženského aspektu – Šakti, matky vesmíru. Všechno, co existuje jako projevené, je stvořeno skrze Šakti. Ženskost je tedy chápána jako tvořivá a dynamická síla polarizující statický aspekt vědomí. V tomto pojetí je každá žena Šakti. Ztělesňuje a projevuje hluboké skryté síly, které oživují a řídí vesmír. Tantrik se dívá na celý vesmír jako na nejvyšší matku, Bohyni (Parašakti), která obsahuje definitivní a všemohoucí moc nad projeveným vesmírem a nad všemi stvořeními. Nejvyšší vědomí (Šiva) je uchopováno skrze Šakti.²⁴⁵

Deset velkých vesmírných mocností (Daša Mahávidja) představuje deset základních aspektů kosmické matky. Každá „bohyně“ sehrává specifickou funkci v universální harmonii. Je to deset osobností nejvyšší ženské energie. Metaforicky vyjádřeno, je to deset zrcadel, která nás vedou k Bohu ať se podíváme do kteréhokoliv z nich.²⁴⁶

Uskupení deseti kosmických mocností odráží dynamickou jednotu existence, ve které jsou všechny aspekty života – ty nejtemnější, nejčistší, intenzivní i niterné – kombinovány tak, aby vytvořily

²⁴¹ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Mahávidjajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mahavidjajoga/>>.

²⁴² Srov. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. Cit. vyd.

²⁴³ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Mahávidjajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mahavidjajoga/>>.

²⁴⁴ Srov. tamtéž.

²⁴⁵ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2004 [cit. 2010-06-20]. Shiva și Shakti - principii universale . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1996>>.

²⁴⁶ Sdružení Rezonance. Mahávidjajóga. Brno : Sdružení Rezonance, 2001. 4 s.

celek, obraz jednoty v mnohosti. Mahávidjajóga nabízí deset různých cest poznání sebe sama a zároveň okolního světa prostřednictvím splnutí s elementárními energiemi vesmíru.²⁴⁷

Podívejme se blíže na výčet těchto základních energií, „bohyň“.²⁴⁸ První z nich je velká kosmická mocnost Kálí²⁴⁹, která představuje věčný princip duchovního vývoje. Veškeré její působení je cíleno k podpoře dosažení stavu blaženosti, vyplývajícího z postupného odhalování všech možností zbožštění v časové posloupnosti. Je nejvyšší tajuplnou mocností času, která současně pomáhá upřímně a oddaně hledajícím čas transcendovat. Božské rozlišování, vhodný čin, kterým překonáváme překážky, a inspirovaná dovednost jsou specifické aspekty této velké kosmické mocnosti. Je potenciální energií tvořivé sexuální síly a silou transformace, která se projevuje skrze lásku a bouřlivé milostné splnutí. V mikrokosmu lidské bytosti je vyjádřena ohromující energií Kundalini Šakti²⁵⁰ v pohybu. Velká kosmická mocnost Kálí je spontánně uctívána odvážnými lidmi, těmi, kdo se plní zanícením a nadšením ušlechtilě vystavují riziku, neohroženými bojovnými hrdiny (Vira²⁵¹). Cesta Viry – Viračara je pro získání přízně Kálí nejvhodnější.

Druhou kosmickou mocností je Tara²⁵², nazývaná „nejvyšší nekonečnou silou spásy“. Jejím úkolem je mimo jiné napomáhat v činnosti bódhisattvům.²⁵³ Je to kosmická síla soucitu, milosrdenství, nekonečného božského pochopení. Energii Tary lze považovat za chybějící pojítko mezi stvořením a Stvořitelem. Je to síla spásy, která působí, že se vesmír jako celek vyvíjí a přibližuje Bohu, i když

²⁴⁷ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Mahávidjajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mahavidjajoga/>>.

²⁴⁸ Výčet dostupný na *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Stručný přehled Deseti kosmických mocností. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Strucny-prehled-Deseti-kosmicky-ch-mocnosti/>>.

²⁴⁹ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Kálí - velká kosmická mocnost času. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Kali-velka-kosmicka-mocnost-casu/>>.

²⁵⁰ „Božská, tvořivá, jako had svinutá (či jinak řečeno potenciální) síla.“ Bývá také nazývána kundali, kutilangi, bhudžangini, átma šakti, avadhuti. Koncept této psychospirituální síly hraje ústřední roli jak v tantrismu, tak v mnoha jógových systémech. V Hathajóga Pradípiká (III, 1) je kundalini líčena jako základní opora všech praktických i teoretických jógových pojednání. Její probuzení a vzestup jsou klíčové pro dosažení duchovního osvětlení. Dokud zůstává v latentním stavu, je brána osvětlení uzavřena. Srov. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitř. *Sanskrtský slovníček*. Brno : Pavel Křepela, 2008.

²⁵¹ Srov. *ShivaShakti.com* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. The Vira Sadhana. Dostupné z WWW: <<http://www.shivashakti.com/brihad.htm>>.

²⁵² Srov. MUNTEANU, Verona; BOZARU, Daniel. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Tara - velká kosmická mocnost soucitu. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Tara-velka-kosmicka-mocnost-soucitu/>>.

²⁵³ V tibetské tradici se hovoří o bódhisattvech jako o výjimečně duchovně vyspělých lidech, kteří se nevtělili z karmické nutnosti, ale pouze proto, aby z lásky a soucitu obětavě pomáhali duchovnímu vývoji lidstva. Významná tibetská zasvěcení častokrát předcházeli tzv. slib bódhisattvy, jímž zasvěcovaný sliboval, že bude přijaté učení a vlastní zkušenosti používat pouze k tomu, aby pomohl všem bytostem ve vesmíru přiblížit se stavu zbožštění. Srov. SILK, Jonathan A. *Encyclopædia Britannica* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. Bodhisattva (Buddhist ideal). Dostupné z WWW: <<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/70982/bodhisattva>>.

v jeho rámci některé části či dílčí pod systémy prodělávají degradaci. Bez Tary bychom museli klesnout pod tíhou svých skutků, Tara však odpouští a umožňuje nám navzdory našim hříchům jít dál a směřovat k Bohu. Bývá také zvána „vedoucí hvězdou“, protože přesně tak vypadá první paprsek duchovního světla, který prorazí krunýř nevědomosti člověka. Tento paprsek umožňuje, aby duchovní temnota byla poznána jako taková. (Bez něj člověk netuší, že se v temnotě nachází.) Zároveň dává určitý směr, směřování; odtud obraz „vedoucí hvězdy“, podle které se ve starověku prováděla navigace.²⁵⁴

Duchovní praxe s Tarou a zaměření se na její vliv probouzí mimo jiné specifický druh nekompromisnosti – nekompromisnost v soucitu, milosti. Na vyobrazeních bývá zachycena s nesmírně dlouhými vlasy, což symbolizuje všudypřítomnost jejího vlivu. Boží milost, Tara, proniká i do nejmenších, nejnepatrnějších aspektů. Velká rezonance s Tarou je nezbytná pro jakéhokoliv učitele jógy nebo kohokoliv, kdo se snaží pomáhat ostatním.

Velká kosmická mocnost Tripura Sundari²⁵⁵, jejíž jméno znamená „Krása tří světů“, představuje zjevení božské lásky, dobroty, krásy, pravdy a harmonie. Projevuje-li se štěstí tak harmonicky, jak jen to je v určité formě možné, jeho vyjádřením je čistá krása. Přísloví východní moudrosti říká, že krása je v očích toho, kdo se dívá. Tato energie, která působí, že vidíme něco jako krásné, je Tripura Sundari. Kontemplujeme-li například při pohledu na vrcholky hor a vnímáme-li přitom dojem velkoleposti a krásy, je to rezonance s Tripurou Sundari. Zároveň se říká, že její energie je druhou stranou mince projevu Šivy, že je mu v určitém smyslu nejbližší. Je tomu tak proto, že jsou od sebe fakticky neoddělitelní – mluvíme-li o projevu krásy, dospíváme k pocitu svatosti, zatímco je-li řeč o projevech Boha, děje se tak prostřednictvím pojmů krásy a harmonie.

Velká kosmická mocnost Bhuvaneshwari²⁵⁶ představuje přímou zkušenost prostoru. Tvoří komplementární dvojici s Kálí, kosmickou mocností času. Je vládkyní všech světů a všech sfér. Bhuvaneshwari je obrazně řečeno jevištěm, na kterém se všechno odehrává. Světy tvoří, prostupuje, udržuje a vyživuje. Je to tkanivo a současně mystická pavučina celé tkaniny Stvoření. Bývá ztotožňována s kosmickou iluzí Mája, která zde ovšem není vnímána negativně, protože ve své podstatě umožňuje, aby byl nekonečný Bůh přístupný našim konečným smyslům.²⁵⁷ Projekci

²⁵⁴ Srov. STOIAN, Mihai. *Teachers aspirants course*, Kopenhagen, Concordia ashram, 10. dubna 2010.

²⁵⁵ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. TRIPURA SUNDARI, Marea Putere Cosmică a Frumuseții . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4085>>.

²⁵⁶ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Bhuvaneshwari - velká kosmická mocnost prostoru. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Bhuvaneshwari-velka-kosmicka-mocnost-prostoru/>>.

²⁵⁷ Srov. podkapitola Princip hologramu v této práci.

Bhuvaneshwari na úrovni lidského těla je oblast srdce, kde je možné při introspekci objevit posvátný vnitřní prostor.

Velká kosmická mocnost Tripura Bhairavi²⁵⁸ je sférou síly energie tapasu²⁵⁹ (úsilí) a sebeobětování. Rezonance s touto kosmickou silou zesiluje v lidské bytosti nadšení a vroucí aspiraci k Bohu. Je silou tapasu, vnitřního ohně, umožňujícího zničit negativní karmu. Současně je energií aspirace, která nám pomáhá překonávat sama sebe. Rezonanci s Tripura Bhairavi člověk rovněž získává ve chvíli, kdy na sebe bere zodpovědnost a přijímá závazky. Znamená to zapojit se do věcí, do hmoty, proniknout tyto aspekty až k jejich duchovnímu jádru.

Velká kosmická mocnost Chinnamasta²⁶⁰ je sférou síly energie statečnosti, neohroženosti, odvahy, smělosti a hrdinství. Chinnamasta nám může pomoci v okamžiku překonat trýznivé a negativní rezonance jako je strach, zbabělost či zděšení a stát se schopnými zaujmout hrdinský postoj, postoj oddanosti proměňující tyto mučivé, nízké aspekty. Podstatou velké kosmické síly Chinnamasta je bezmezná a spontánní odvaha. Ta je nezbytná ke vstupu do stavu samádhi, protože člověk se v tom okamžiku musí naráz odpoutat ode všeho, co je mu známo z jeho dosavadní zkušenosti a vrhnout se „do prázdna“.

Velká kosmická síla Dhumavati²⁶¹ se v lidském nitru projevuje především ve formě blaženého vakua. Jemná energie odpovídající této velké kosmické mocnosti umožňuje zřeknutí se všeho zla, marnosti, utrpení, neznalosti a nevědomosti. Díky tomu Dhumavati velmi efektivně člověku pomáhá. Upřímní aspiranti s její pomocí rychle překonají své nižší vrozené tendence, neschopnost, frustraci, vnitřní prázdnotu, nudu, utrpení, pesimismus, netečnost či zmatenost a transformují tyto rysy do podoby kladných charakterových vlastností. Skrze hlubokou a obsáhlou komunikaci se vznešenou energií božskosti a blaženého prázdna mohou být sublimovány všechny nižší aspekty spojené se stavy pasivní prázdnoty.

²⁵⁸ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. TRIPURA BHAIRAVI - Marea Putere Cosmică a focului subtil purificator . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4908>>.

²⁵⁹ Slovo tapas znamená „vnitřní zanícenost, subtilní teplo, askezi; duchovní vroucnost, intenzivní aspiraci poznat Boha (Brahman)“. Je to jeden z pěti předpisů sebeovládání (nijama) v systému jógy. Jedná se o soustředěné úsilí zaměřené duchovním směrem. Tapas umožňuje postupnou přeměnu charakteristik bytosti soustředěných kolem ega ve vyšší duchovní sílu, která umožňuje aspirantovi dosáhnout duchovního cíle. Srov. Ročník 1 : kurz 14. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 8.

²⁶⁰ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. CHINNAMASTA – Zeița fără cap oferă discernământul perfect . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5081>>.

²⁶¹ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. DHUMAVATI - Marea Putere Cosmică a Vacuității. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5262>>.

Velká kosmická mocnost Bagalamuki²⁶² je sférou síly odpovídající energii zastavení, vytržení. Zodpovídá za působnost komplexních procesů, například různých rituálů, které jsou díky její energii něčím víc než prostým součtem jednotlivých kroků. Zároveň zastavovat tyto procesy a přenášet je na vyšší oktávu. Skrze její milost zažíváme vhledy do stavu Samádhi. Tato velká kosmická síla nám pomáhá spontánně realizovat stav jógy – splynutí. Bagalamuki pomáhá zbavovat se všech mentálních výkyvů a dokončit naše spojení s Bohem. Bagalamuki nabízí aspirantům také dar výřečnosti a sílu okouzlení. S její silovou sférou jsou rovněž spojeny jevy fascinace.

Velká kosmická síla Matangi²⁶³ se pojí s řádem a strukturou viděnou jako božská hra. Je spojována s jevy synchronicity. Matangi pomáhá upřímně hledajícím uvědomit si své duchovní poslání.

Velká kosmická mocnost Kamalatkika²⁶⁴ vyjadřuje dokončení a završení stvoření. Představuje blažené vědomí v projeveném, duchovní průzračnost a nadbytek, krásu a blaho vyjádřené ve všem stvoření. Je komplementární s Dhumavati. Je silou, která odstraňuje všechny druhy nouze jak ve fyzickém tak duchovním světě. Kamalatkika je ze všech velkých ženských mocností nejštědrější. Zároveň je však tou, která se od nás nejrychleji odvrátí, jakmile na ni zapomeneme. Velkoryse rozdává svým následovatelům různé dary – dar bohatství, radosti, dostatku, štěstí, hojnosti, euforie, extáze. Korunuje celé stvoření, završuje božskou extázi.

3.3.3 Přístup k hathajógovým cvičením

Třetím aspektem učení MISA, kterým se liší od jiných škol jógy, je přístup k hathajógovým cvičením. Ve většině jógových škol je kladen důraz na vnější aspekty cvičení, zatímco hlubší esoterické aspekty zůstávají nedotčeny. Důvodem je skutečnost, že mistři, kteří nezprostředkovaně skrze vlastní zkušenost odhalili tajemství hathajógy, nikdy nesdělují své poznání širší veřejnosti. Své zkušenosti nezaznamenávali písemnou formou a předávají je výhradně ústně. Nejznámější pojednání o hathajóze, jako je Hathajóga Pradipika, Gheranda Samhita či Šiva Samhita, jsou navíc značně metaforická. Popis hathajógy neprezentují přímočarým, všeobecně srozumitelným stylem. Jisté prvky esoterismu jsou příznačné i pro (veřejnosti volně přístupné) kurzy jógy, které MISA pořádá. Jsou organizovány po ročnících, přičemž učení vyšších ročníků je nepřístupné účastníkům, kteří dosud neabsolvovali nižší ročníky.

²⁶² Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. BAGALAMUKHI – Marea Putere Cosmică a fascinației divine. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5163>>.

²⁶³ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. MATANGI - Marea putere cosmică a artelor. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5209>>.

²⁶⁴ Srov. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. KAMALATMIKA - Marea Putere Cosmică a comorilor universale. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6103>>.

V MISA nejsou ásany chápány pouze jako fyzická cvičení prospěšná jen zdraví a relaxaci. Koncept cvičení ásan je vykládán jako duchovní cvičení.²⁶⁵ Subtilní lidské tělo obsahuje sedm hlavních a řadu druhotných energetických center.²⁶⁶ Provádí-li jogín nějakou polohu, specifické nastavení těchto čakr vytváří skrze proces rezonance příznačné spojení se shodnými subtilními energiemi z vesmíru. Ásana tedy pomáhá jogínovi „naladit se“ na některou z nekonečné sféry energií makrokosmu. Je to podobné, jako když na rádiovém přijímači naladíme určitou stanici. Za tímto účelem praktikant také během provádění pozice mentálně evokuje požadovaný účinek. Praxe ásan je stejně tak mentálním jako tělesným cvičením. Vezměme například bhudžangásanu²⁶⁷, pozici kobry. Když jogín provádí tuto polohu, vše, na co má myslet, je pocit či stav „čisté bezpodmínečné lásky“. Přitom se musí soustředit do srdeční čakry. V tom spočívá tajný klíč k provádění bhudžangásany. Je-li správně použit, bude indukovat rezonanci mezi srdečním silovým centrem jogína (anáhatačakra²⁶⁸) a odpovídající nekonečnou makrokosmickou sférou lásky (maha-anáhatačakra), čímž bude do srdce praktikanta přenášeno téměř neomezené množství energie lásky.

Existuje dokonalá shoda mezi čakrami člověka, které se nacházejí v mikrokosmu subtilního těla, a vnějšími nesmírnými čakrami makrokosmu. Vše, co existuje v makrokosmu, existuje současně i v nás, a to, co neexistuje uvnitř nás, nemůže existovat ani v makrokosmu. Zatímco na úrovni makrokosmu jsou všechna silová centra dokonale energetizována nekonečnou silou, v mikrokosmu mohou být téměř nečinná pouze v latentním stavu.²⁶⁹ Určitá osoba má například teoreticky schopnost zakoušet čistou lásku, ale ve skutečnosti ji není schopna vnímat kvůli nedostatečné rezonanci se stejným typem energií. Zákon shody asociuje každou psychickou energii s nějakou formou či tvarem, barvou, posvátnou slabikou či hudebním tónem. (Například múladháračakra²⁷⁰, silové centrum vitality, jemuž na fyzické úrovni odpovídá oblast mezi konečníkem a pohlavím, je spojena se čtvercem, jílově žlutou barvou a specifickou bídža mantrou²⁷¹.)

²⁶⁵ Srov. Ročník 1 : kurz 1. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 8.

²⁶⁶ Srov. tamtéž.

²⁶⁷ „Poloha kobry“. Srov. Ročník 1 : kurz 6. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

²⁶⁸ Anáhatačakra je silové centrum, jehož projekce se nachází na fyzické úrovni v oblasti srdce. Je spojená s projevy lásky, citovosti, soucitu, vlídnosti apod. Srov. Ročník 1 : kurz 6. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

²⁶⁹ Srov. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-20]. Úvod ke cvičení ásan. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Uvod-ke-cviceni-asan/>>.

²⁷⁰ Čakra, silové centrum, jehož projekce se nachází na fyzické úrovni mezi konečníkem a pohlavím. Je spojená s projevy pudu sebezáchovy, hmotným přežitím, starostí o potravu a bezpečí. Srov. Ročník 1 : kurz 6. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

²⁷¹ Bídža mantra neboli „kořenová mantra“, jedná se slovo či spíše zvuk tvořený několika písmeny, nemající význam v žádném jazyku a vytvářející rezonanci s určitou specifickou energií.

MISA klade důraz na souvztažnost mezi ásanami a silovými centry, což vede k hlubšímu a duchovnějším přístupům k ásanám. Dalo by se dokonce říci, že žádná hathajóga není skutečná bez současného uvědomování čakr a meditace na ně. Nezasvěcený člověk si při pozorování jogína může myslet, že je schopen přímo vidět vše, co k takové ásaně patří. Tajemství ásan nespočívá v pozici samotné, ale v duševní koncentraci spojené s jejím prováděním. Nic není více vzdáleno praxi jógových poloh, než představa, že lze cvičit pouhým napodobováním pozice cvičícího jogína. (Genialita a praktičnost tohoto postupu spočívá právě v tom, že vychází z bezprostředně známého a přístupného komukoliv – z vlastního těla. Přechod ke stále jemnějšímu a hlubšímu vnímání vlastní bytosti a duchovním stavům je přitom pozvolný a plynulý.

3.3.4 Plná kontrola sexuálního potenciálu

Dalším klíčovým prvkem učení MISA, jakožto tantrické jógové školy, je takzvaná. sexuální kontinence neboli milostný akt se s úplnou kontrolou sexuálního potenciálu. Umožňuje za běžné tělesné teploty biologickou transmutací²⁷² sexuálního potenciálu v energii, která je následně sublimována do jiných úrovní našeho vnitřního vesmíru. Tímto způsobem je v MISA pochopena a vykládána brahmačarja.²⁷³ Východní tradice přiznává milostnému aktu léčivé účinky. Považuje jej však i za možnost povznesení duše. Někteří západní lékaři se přitom shodují v názoru, že soulož může vést až k vyčerpanosti a duševním poruchám.

Jak je možný takový názorový rozdíl? Co působí léčivě a co vyčerpává? Které složky sexuálního aktu přinášejí potěšení a co způsobuje frustraci, potlačování a nespokojenost? MISA nabízí klíč k řešení toho rozporu. Je jím být plná kontrola sexuálního potenciálu, která předpokládá pohlavní styk bez ejakulace, ale s možností dosažení neomezeného počtu orgasmů u obou milenců.²⁷⁴ Tento způsob prožívání pohlavního aktu tak nekončí ejakulací u muže a explozivním vybitím tvořivé energie u ženy. Plná kontrola sexuálního potenciálu je vyšší formou erotiky, jež umožňuje biologickou přeměnu tvůrčí sexuality na vyšší formy vitální, psychické, mentální a duchovní energie. Tato transformace podmiňuje vznik procesů směřujících k vnitřnímu povznesení díky jemné transmutaci a sublimaci energie.

²⁷² Srov. KERVRAN, C. Louis. *Biological Transmutations*. New York : Beekman Publishers, 1998. 134 s. ISBN 978-0846401957.

²⁷³ Brahmačarja neboli sexuální čistota (zdrženlivost) tvoří jednu z morálních zásad vztahujících se na vztah jedince a společnosti (jama). Na Východě je v současnosti chápána, na rozdíl od jejího pojetí v učení MISA, takřka výhradně jako celibát. Srov. Ročník 1 : kurz 8. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

²⁷⁴ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Léčivé milování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Lecive-milovani/>>.

Transmutace je přeměna jednoho chemického prvku v jiný přeskupením atomů, které provází uvolnění energie. K té dochází přirozeným radioaktivním rozpadem či jadernou reakcí, jež jsou možné za určitých podmínek při nízkých teplotách dokonce i v oblasti biologické. K transmutacím ve struktuře živé hmoty dochází neustále jak na úrovni rostlinné, tak živočišné. V rámci specifických metabolismů se zvolna uvolňuje značná energie.²⁷⁵

Sublimace je proces, který označuje komplexní jevy, jež se sexualitou zdánlivě nesouvisejí.²⁷⁶ Ve skutečnosti však mají své energetické zdroje v síle, která je výsledkem trvalé biologické přeměny vůlí kontrolovaných sexuálních podnětů. V důsledku biologické přeměny sexuálního potenciálu, prostřednictvím vědomé kontroly sexuální funkce se prvotní sexuální podnět mění jako frekvence vibrací na téměř novou energii, mnohem větší než byla na výchozí úrovni. K sublimaci dochází tak, že stávající energie je směřována k novému, nesexuálnímu cíli, ve kterém se odrážejí cíle zhodnocené biologicky, psychicky, mentálně i duchovně.

Zapojení sexuální energie do procesu duchovní evoluce vychází z pozorování, že jakýkoliv intenzivní stav, je-li vědomě prožíván a dokonale ovládnut, vede k rozšíření pole vědomí.²⁷⁷ Sexuální energie je samotnou energií života. Kdo se těší z jejího nadbytku, má předpoklady k dosažení úspěchu v životě, osvojí-li si kontrolu sexuálního potenciálu jako základní pravidlo a morální zásadu.

V tomto pojetí se milostný akt při plné kontrole sexuálního potenciálu stává předstupněm k extázi, v níž pár expanduje směrem k nekonečnu a překonává tak veškerou omezující podmíněnost. Takový akt poskytující štěstí v páru umožňuje prostřednictvím sdílené lásky čehosi vyššího. Milenci v extázi objevují, že přitažlivosti vůči opačnému pohlaví netvoří jenom pud, nýbrž i jiné, tajemné aspekty – jemné energetické, psychické a emocionální stránky, jež jsou začleněny do komplexního systému sexuálně afektivního mentálního jednání. Plná kontrola sexuálního potenciálu, úspěšně dosahovaná v určitém časovém intervalu, probouzí a posiluje psychické a mentální schopnosti obou milenců přesahující běžnou úroveň. Pouze při plné kontrole sexuálního potenciálu se milostná hra, jež vyvolává pocit štěstí, odehrává na úrovni přesahující biologickou úroveň, na úrovni kosmu, nekonečna.

Podle tantrické nauky vzniká celý vesmír z kosmické jednoty mužského a ženského principu, jehož výrazem je na lidské úrovni milování. Z hlediska plně dosažené kontroly sexuálního potenciálu oběma partnery je milostný akt účinným prostředkem k dosažení trvalého štěstí a blaženosti, vychází

²⁷⁵ Srov. KERVRAN, C. Louis. Cit. d., 134 s.

²⁷⁶ Srov. Ročník 1 : kurz 8. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

²⁷⁷ Srov. STOIAN, Mihai; STOIAN, Adina *Congresul European de yoga*, Bukurešť: 2005.

se od konečného a dospívá se k nekonečnému. Orientální moudrost v tomto ohledu praví: „Tedy, když je láska díky plnému zadržení semene bez konce, nemožné se stává lehce možným.“²⁷⁸

3.3.5 Transfigurace

Dalším prvkem učení MISA je takzvaná transfigurace.²⁷⁹ Představuje rozvinutí vlastní vnímavost tak, abychom byli schopni proniknout za zdání a spatřovat v lidech a věcech kolem sebe ušlechtilé, božské aspekty. Když jogín postupně probudí svou citlivost a intuici, dokáže proniknout na určitou úroveň, ve které spatří život kolem sebe transfiguračně. Dostává zpětnou informaci, zda se skutečně vyvíjí. Máme-li povznášející stavy pouze při cvičení nebo meditaci, avšak nepřenášíme je dál, pak vnitřní transformace není úplná, ale jen částečná.²⁸⁰ Dalším krokem by tedy mělo být, aby se krása, která se nachází uvnitř nás, rozšiřovala i dál a my ji dokázali skrze transfiguraci předávat. Teprve v takovém chvíli můžeme říci, že proměna je stálá.

Prvním krokem k transfiguraci je objektivní pohled na člověka či skutečnost, kterou chceme transfigurovat.²⁸¹ Snažíme se přitom najít a konstatovat to, co je v daném případě krásné. Je nemožné uskutečnit transfiguraci, jestliže nevnímáme u dané věci, člověka či skutečnosti nic ušlechtilého a obdivuhodného. Je-li například člověk, kterého máme před sebou, hlupák, který má čas od času záblesky myšlenky, povšimneme si především toho, že se někdy projevuje inteligentně. Na tomto základě na něj budeme pohlížet jako na inteligentního člověka. Vytváří se tím jev rezonance s energiemi inteligence a v našem vlastním nitru tak vznikne svého druhu „duplikát“ dotyčného člověka. V tomto stavu posilujeme vnitřně jeho kvality a stáváme se tak pro něj přeneseně řečeno demiurgem.²⁸² Neznamená to ovšem, že bychom přehlíželi či popírali nedostatky, jak stává u zamilovaných. Takový sebeklam vede jen k úplnému odtržení se od objektivní skutečnosti. Skutečná transfigurace rozvíjí, co je dobré a krásné, aniž by přitom popírala objektivní skutečnost, která zahrnuje i opak.

Jsou-li kvality zřetelně rozpoznány, dochází ke dvěma spojitým procesům. První posiluje žádoucí kvality (předmět transfigurace) v jedinci, který transfiguruje. Druhý proces (při správném provedení) probouzí dané kvality v člověku, který je transfigurován. Takto transfigurovaný dokáže

²⁷⁸ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Léčivé milování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Lecive-milovani/>>.

²⁷⁹ Srov. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Transfigurarea . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1637>>.

²⁸⁰ Srov. STOIAN, Mihai. *Teachers aspirants course*, Kopenhagen, Concordia ashram, 10. dubna 2010.

²⁸¹ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Transfigurarea*, Voineasa: Tabara de yoga, 1992.

²⁸² Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Transfigurarea*, Cit. vyd.

posléze probudit vlastnosti, jež byly do té doby v latentním stavu.²⁸³ Občas si u lidí kolem sebe všimneme kladných vlastností, kterých si nejsou vědomi. Pohlédneme-li na ně prizmatem transfigurace, můžeme dosáhnout toho, že se tyto kvality probudí. Probíhá-li proces transfigurace mezi dvěma lidmi (například v partnerském vztahu) vzájemně, může vést ke skutečným a trvalým duchovním skokům. Transfigurace přináší duševní obohacení a sladění s vyššími silovými sférami.

3.3.6 Umění požehnání a sebepožehnání

Dalším specifíkem MISA je tzv. „umění požehnání a sebepožehnání“²⁸⁴. Jedná se o komplexní techniku, která umožňuje napojení se na nejvyšší vibraci boží lásky (Spanda²⁸⁵) a její směřování prostřednictvím vlastní bytosti k jinému člověku, věci anebo k sobě samému. Tato technika na rozdíl od ostatních předpokládá víru v Boha a slouží jako nástroj k jejímu rozvinutí a posílení. Je-li víra v Boha hořčičným semínkem, je technika požehnání vodou, která mu pomáhá růst.²⁸⁶ Umění požehnání vede člověka k pochopení, že chvíle boží milosti nebo inspirace nejsou náhodné (jsou vyjádřením nutnosti) a že je lze v důsledku umění požehnání vyvolat na takovém místě a v takový čas, jaký si přejeme.

Technika požehnání se opírá o zákonitosti, o nichž jsme se již zmínili, zejména o zákonitost analogie mikrokosmu a makrokosmu a také o zákon rezonance. Skrze umění požehnání směřujeme energii, která přichází přímo od Boha, k určitému člověku, věci anebo jevu. Má to celou řadu důsledků. Především se vymaňujeme z omezené perspektivy dané mezemi naší mysli a pochopení. Můžeme prostřednictvím vnitřního citění vnímat, jak daného člověka, věc či jev vidí Bůh.²⁸⁷ Dostává se nám globální, celistvé vize. Můžeme proto proniknout do tajů dané věci a hlouběji ji pochopit. Dalším důsledkem je, že sjednocením s energií Boha se naše bytost stává morální, mizí z ní jakékoliv ničivé sklony. V nitru člověka, který provádí požehnání pravidelně a důsledně, se rozhostí vnitřní mír.²⁸⁸

Umění požehnání umožňuje, aby do člověka vešla nejvyšší energii, která je za hranicemi vší existence i neexistence. Pochází ze sféry všemohoucnosti věčného božího Ducha Boha Otce.²⁸⁹ Nic

²⁸³ Srov. tamtéž.

²⁸⁴ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Umění požehnání. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Umeni-pozechnani/>>.

²⁸⁵ Srov. podkapitola Okultní zákon rezonance v této práci.

²⁸⁶ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Umění požehnání. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Umeni-pozechnani/>>.

²⁸⁷ Srov. tamtéž.

²⁸⁸ Srov. tamtéž.

²⁸⁹ Srov. tamtéž.

není ve vesmíru, co by se jí mohlo vyrovnat nebo ji překročit. Je všemohoucí, všudypřítomná, věčná a vše ve třech světech je jí podřízeno. Osoba, která si plně osvojí tuto energii, pochopí, že nic než Bůh Otec neexistuje. Tato energie nás vede přímo k jedinečnému věčnému bytí a odhaluje nám nejzazší pravdu o základu zjevení podstaty věčného božího Ducha. I když může být z počátku energie jen slabá, bude nám proud duchovní energie postupně pomáhat překročit Máju (iluze – kořen radosti i utrpení) a vést čistý a prospěšný život.

Nejvyšší duchovní energie nám pomůže oddělit se od všeho, co nás svazuje, odhalit duchovní moudrost, aniž bychom byli nepříznivě ovlivněni vírem života, a dovede nás ke konečnému osvobození. Naučí nás, že každá lidská bytost je božské zjevení, jež umožňuje intenzivněji a častěji prožívat pocity lásky, soucitu, odpuštění, nenásilí a altruismu. Vede nás k osvobození z řetězu reinkarnací. Pomáhá nám odhalit přirozenost Átmanu²⁹⁰. Navíc může v našem nitru probouzet bezmeznou a bezpodmínečnou lásku a poskytnout nám neobvyklou vnitřní sílu.

3.3.7 Technika věnování

Velice podstatná je v učení MISA také technika „věnování“²⁹¹ (úplného odevzdání) plodů našich činností Bohu nebo jedné z deseti velkých kosmických sil či Šivovi. Umožňuje prožívat stav Džíva Mukti²⁹² (v těle žijící duchovně osvobozená bytost) a zcela se vymanit z účinků nebo „řetězu“ následků, které kumulují naše činy. Tímto způsobem přestáváme hromadit karmu.

Věnování se provádí před jakoukoliv významnější činností. Spočívá v tom, že se člověk nejprve zvnitřňuje a následně velice upřímně nabídne výsledky činnosti, kterou se chystá provádět, i činnost samotnou něčemu vyššímu. Jedná se hlavně o vnitřní postoj odevzdání veškerého osobního zájmu o danou věc. Může být provázen i krátkou modlitbou, například: „Pane Bože, nebeský otče, věnuji Ti naprostým a nepodmíněným způsobem všechny plody této činnosti“.²⁹³ Následně člověk vnitřně vnímá „odpověď“, která na jeho věnování přichází. Obvykle má podobu stavu přijetí a energeticky může být vnímána jako energie-světlo, které prochází postupně celým tělem od temena hlavy dolů. Fáze přijetí odpovědi je klíčová, jedině s ní je věnování úplné a platné. Jestliže je naopak odpověď záporná, nebo se neobjeví žádná, znamená to, že se člověk musí zastavit zamýšlenou činnost neprovádět, protože není v souladu s univerzální (boží) vůlí.

²⁹⁰ Átman neboli „Nejvyšší nesmrtelné Já“. Srov. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitří. Cit. d.

²⁹¹ Srov. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Akt věnování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Akt-venovani/>>.

²⁹² Srov. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitří. Cit. d.

²⁹³ Srov. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Akt věnování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Akt-venovani/>>.

Při souhlasné odpovědi na věnování už neshromažďujeme karmu, neboť jednáme v úplném souladu s boží vůlí. Zastavit proces hromadění karmy, dobré nebo zlé, je jedním z velkých cílů jógy. Jogín neusiluje o hromadění zásluh (dobré karmy), protože i ta ho spoutává a brání mu dosáhnout duchovní dokonalosti. (I zlatý řetěz je pořád řetěz, jak praví východní moudrost.) Jediným způsobem, jak jí dosáhnout, je jít ještě o krok dále a postavit se do pozice, kdy vlastně nejedná člověk, ale kdy skrze něj jedná sám Bůh. Z toho je patrné, že účinky věnování jsou blízké postoji „nezúčastněného svědka“ ve východní tradici velice ceněnému.²⁹⁴ MISA v této souvislosti odkazuje na určitou zákonitost, která se uplatňuje při správně provedeném věnování. Bůh totiž danou činnost podporuje – dává k ní člověku veškerou potřebnou sílu, a to i v případě, že se jedná o úkol, který daleko přesahuje jeho osobní schopnosti a možnosti.²⁹⁵ Díky tomu nám tento jednoduchý akt umožňuje těšit se z neočekávané inspirace a podpory, únava se nám vyhne a místo ní se dostaví stav vnitřního míru.

3.4 Specifika spojená s životem jógové školy MISA

3.4.1 Ášramy

3.4.1.1 Současný stav ášramů MISA v Bukurešti

Kamkoliv se jógová škola MISA během své dosavadní existence rozšířila, zakládala ášramy.²⁹⁶ V jejím největším centru, Bukurešti, je v současné době kolem čtyřiceti ášramů.²⁹⁷ Liší se velikostí a počtem obyvatel. Nejmenší z nich vznikly vlastně pouhou přeměnou z osobních bytů. Další byly zrekonstruovány nebo přímo vystavěny samotnou školou jógy. Většina z nich se nachází ve čtvrti zvané Ferentari, která je známa jako romská čtvrť. Dlouho zůstávala ušetřena pozornosti plánovačů městské výstavby a zůstala zanedbaná. Z toho důvodu je tam nejnižší cena pozemků na území města.

Protipólem těchto spíše drobných „ášramků“ je ášram Pipera, nazývaný tiskem také „Jogínská pevnost“, ležící na opačné straně města. Je to dodnes největší ášram MISA, vzniklý rekonstrukcí zdevastovaného čtyřpatrového panelového domu s nástavbou pátého patra, kde se nachází sál na cvičení jógy schopný při přednáškách obsáhnout až 2000 lidí. Počet stálých obyvatel Pipery se

²⁹⁴ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *YogaEsoteric.net* [online]. 2003 [cit. 2010-06-20]. Vipassana - meditația fără obiect . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4137>>.

²⁹⁵ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. O věnování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/O-venovani/>>.

²⁹⁶ Seznam poboček MISA v jiných zemích: *YogaEsoteric.net* [online]. 2001 [cit. 2010-06-20]. Contact. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1579>>.

²⁹⁷ Srov. HELMAN, Martin. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Škola jógy MISA a život v ášramu. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Skola-jogy-MISA-a-zivot-v-asramu/>>.

pohybuje kolem 200, obyvatel všech ášramů je přibližně 500. Nedaleko Pipery byl vystavěn druhý největší ášram zvaný Obor, který má rovněž vlastní sál a plní funkci duchovního centra.²⁹⁸

Na Pipeře je ubytováno po čtyřech osobách na pokoji o rozměrech 5x5 metrů. Muži a ženy mají pokoje oddělené. Původní vybavení ášramu je prosté. K dispozici jsou plechové police na šaty a osobní věci, matrace, jedna deka a prostěradlo. Obyvatelé však mají naprostou svobodu v tom, jak své pokoje vybaví, a tak někteří žijí takřka v luxusu. Sociální zařízení a kuchyně jsou společné. Z úsporných důvodů se zejména v zimním období vypíná v celém domě na určitou část dne elektřina a jsou určeny hodiny ráno a večer, kdy je k dispozici teplá voda. V dalších ášramech závisí podobné organizační záležitosti ve větší míře na dohodě obyvatel a jejich schopnosti finančně přispívat. Avšak i tam má každý k dispozici pouze nejnútnejší osobní prostor, zpravidla postel a vedle ní místo ke cvičení ásán.

Obyvatelstvo ášramů je různorodé. Věkový průměr je v současnosti mírně nad třiceti léty. Členové ášramů jsou většinou lidé s vyšším vzděláním ze sociálně zajištěných rodin. Najdou se ale tací, které tam přivedla těžká životní situace, zdravotní postižení, sociální ohrožení, apod. Najdeme zde také pestrou skupinu cizinců, mezi nimiž jsou početně nejsilnější Izraelci.²⁹⁹

Pobyt v ášramu je buď úplně nebo částečně bezplatný. Život jeho členů se řídí základními pravidly vycházejícími z jógové tradice. Nejzazším smyslem těchto pravidel je aby se člověk naučil jednat tak, jakoby již dosáhl duchovního vysvobození. Patří mezi ně povinná účast na údržbě společného prostředí, určitá míra každodenní duchovní praxe a zapojení do života ášramu skrze karmajógu³⁰⁰. Samozřejmostí je zákaz alkoholu, tabáku a dalších podobných látek. Ve společné kuchyni se připravuje lakto-vegetariánská strava. Ta je stejně jako ubytování zdarma. Většinou se jedná o jednoduchá a výživná jídla. Podávají se tři chody denně s výjimkou neděle, kdy se drží půst. Strava má v jógovém učení důležitou roli, neboť se doporučuje mít harmonicky plné, zdravé a pružné tělo.

Povinný základ duchovní praxe jsou dvě hodiny hathajógy denně a hodina meditace. Tato cvičení jsou prováděna současně všemi členy ášramů a to od 19. do 21. hodiny hathajóga a od 21. do 22. hodiny meditace lájajógy³⁰¹. Společným cvičením se dosahuje posílení jeho účinnosti. Většina provozuje i další osobní duchovní praxi, tzv. tapas, která až několikanásobně přesahuje toto povinné minimum.

²⁹⁸ Srov. tamtéž.

²⁹⁹ Srov. tamtéž.

³⁰⁰ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-06-20]. Karmajóga - jóga denního života. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Karmajoga-joga-denniho-zivota/>>.

³⁰¹ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Lájajóga*. Praha : Sdružení Rezonance, 2000.

Karmajógu prováděnou členy ášramů představuje většinou jednoduchá fyzická práce. Většina mužů pracuje na stavbě. Jsou organizováni ve skupinách po dvaceti až třiceti. V době, kdy se žádný nový ášram nestaví, provádějí drobné opravy a vylepšení. Ženy jsou povětšinou zaměstnány úklidem a prací v kuchyni. Mimoto existují menší skupiny, jejichž práce pokrývá všechny nezbytné činnosti provázející život jógové školy. Je zde tiskárna, kde se tisknou kurzy jógy a další materiály, centrum ajurvédického lékařství, redakce jogínských časopisů, tým spojený se serverem MISA yogaesoteric.net, skupina překladatelů a knihovna MISA.

3.4.1.2 Myšlenka ášramu

Myšlenka ášramu je v podstatě totožná s ideou kláštera. Má poskytnout lidem, kteří zasvětili celý svůj život hledání dokonalosti, bezpečné místo oddělené od světského ruchu. Má to být místo, jakási „pevnost ducha“³⁰², kde je uchováváno věčné světlo duchovní moudrosti bez ohledu na změny probíhající ve světě. Místo, kde každý může „zastavit“ svůj běh směřující nutně ke konci života a získat tak čas potřebný k prohlédnutí božské hry³⁰³. Poté, co se aspirant vzdá světa a všech jeho pokušení, je postupně stále více schopen přijmout a obsáhnout Království nebeské³⁰⁴. Když utiší vnější hluk, dokáže zaměřit svou pozornost na „hlas srdce“, kterým k nám Bůh neustále promlouvá.

Snaha uchovat si pevný duchovně směřovaný postoj k vertikálnímu vývoji bývá ohrožována životním stylem, který obvykle neobsahuje žádné duchovní podněty. V běžném denním programu zkrátka nemáme prostor pro duchovní vývoj, a proto ten, kdo chce dosáhnout transformace sebe sama, musí „plavat proti proudu“³⁰⁵. Podobně jako v případě léčebného procesu (první kroky na duchovní cestě jsou vlastně snahou o vyléčení různých slabostí, špatných návyků, kompromisů a naší nevědomosti), je i zde zapotřebí fáze, kdy jsme chráněni okolím. V tomto období získáváme s pomocí duchovního prostředí sílu a poznání, důležité pro úspěšné zvládnutí tohoto duchovního kroku.

Mihai Stoian, instruktor MISA v Dánsku, k tomu uvádí následující parabolu: „Vybabuje se mi den, který jsem v minulosti strávil se svým tantrickým mistrem (Gregorian Bivolaru). Celý nedočkavý jsem se chtěl naučit něco o životě a duchovnu. Procházeli jsme se v přírodě, když najednou na jeho pravé ruce přistál malý brouk. Místo toho, aby ho odehnal, začal ho mistr pozorovat a brouk se po chvíli vydal na cestu po jeho dlani. Když doběhl až ke kraji, mistr mu ihned nastavil druhou dlaň a on běžel chvíli také po levé ruce. Na jejím konci ho opět čekala nastavená pravá dlaň, a tak hra ještě

³⁰² Srov. STOIAN, Mihai. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-20]. Význam klášterů a ášramů v moderní společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Vyznam-klasteru-a-asramu-v-moderni-spolecnosti/>>.

³⁰³ Srov. tamtéž.

³⁰⁴ Srov. tamtéž.

³⁰⁵ Srov. STOIAN, Mihai. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-20]. Význam klášterů a ášramů v moderní společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Vyznam-klasteru-a-asramu-v-moderni-spolecnosti/>>.

chvíli pokračovala, až postupně upoutala pozornost všech lidí okolo, kteří se snažili pochopit její význam. Po čase mistr pozvedl zrak, pohlédl mi přímo do očí a pravil: „Dovedeš si představit, jaké odhalení to bude pro toho brouka, když se jednou zastaví?“ V mžiku jsem si uvědomil, že všichni jsme vlastně jako takoví brouci pobíhající v dlaních života, kde čerpáme podporu, ale také současně neustále běžíme závod ke kraji a pořád dokola procházíme těmi samými místy s těmi stejnými situacemi, znovu a znovu. Jsme příliš zaneprázdněni naším závodem, abychom zpozorovali hru samotnou. K tomu bychom se museli zastavit! Avšak problémem může také být, jak a kde se zastavit, aniž bychom byli strženi proudem ostatních či ušlapání davy, které neustále pospíchají ke svým vlastním obzorům.³⁰⁶

V dnešní postmoderní době většina lidí, kteří touží po dosažení duchovní zkušenosti, volí přístup plného prožívání života spíše než stažení se do ústraní. Mnozí si totiž uvědomují, že každá životní zkušenost je dobrou přípravou a že nalézt dokonalost mimo tento svět může být velmi těžké. K tomu musíme žít život naplno a neodpírat si jej v nekončícím řetězci askeze. Abychom ale skutečně mohli žít náš vlastní život, musíme se nejdříve probudit z „tranzu“ vlastních návyků.³⁰⁷ Historika s broukem napovídá, že je třeba zastavit náš nekonečný „závod“. K tomu potřebujeme ochranu pohostinného hnízda, jež nám umožní připravit se mimo dosah vnějších hrozeb, které nás obvykle zastaví ještě před tím, než vůbec dostaneme šanci začít. Lidé toto instinktivně znají a proto také když dostanou nové nápady, které potřebují dozrát předtím, než budou vystaveny zkoušce pochybností ostatních, vyhledávají spontánně společnost takových lidí, kteří s nimi sdílejí stejné představy nebo kteří vyznávají stejný řebříček hodnot.

Jedním z řešení pro ty, kteří usilují o duchovní probuzení a potřebují takovéto „hnízdo“, je právě ášram. Smysl tohoto „uhnízdění se“ musí být rozšířen o nové významy, které se velmi dobře přizpůsobují novodobé spiritualitě a splňují záměr žít život a současně rozvíjet ducha. Z „opevnění“, v němž je duchovnost jakoby střežena, se moderní ášram stává „hnízdem“, ve kterém jsou duchovnost a společenský život vzájemně propojeny a šíří se dále do světa.³⁰⁸ Takový ášram se už nemusí nacházet na nepřístupném místě daleko ode všech světských pokušení. Může být i ve městech, tedy všude tam, kde žijí lidé. Jeho obyvatelé se neskrývají před světem, ale žijí v ášramu po dobu, kdy se učí. Nabírají přitom sílu žít duchovní život a být s to zvládnout a uchovat si vlastní sílu a poučit se

³⁰⁶ Tamtéž.

³⁰⁷ Srov. tamtéž.

³⁰⁸ Srov. tamtéž.

z lekcí. Čas strávený v novodobém ášramu je pro mnohé lidi dočasným, avšak nezbytným „zúžením“ jejich sociální existence, ne celoživotní volbou způsobu života.³⁰⁹

3.4.2 Koncept duchovního průvodce

Za duchovního průvodce či mistra je v MISA jednomyslně pokládán Gregorian Bivolaru, zakladatel školy. Obecně se míní, byť napsáno to nikde není, že je duchovně osvobozeným člověkem, naprosto ztotožněným s boží vůlí. Jeho slovo je v MISA zákonem. Je tomu tak, navzdory faktu, že sám sebe za duchovního mistra nikdy neprohlásil. V rozhovoru, který poskytl v roce 2004 dánské televizi, na otázku, je-li duchovním mistrem, odpověděl: „Jsem v tomto směru velice skromný člověk. Mohu říci, že jsem dospěl k tomu, že Bůh existuje. Je přítomný v každém z nás a čeká na to, abychom ho objevili. A mohu dodat, že jsem se snažil těm, kdo praktikují jógu dát k dispozici jednoduché metody, jejichž prostřednictvím se mohou sami o existenci Boha přesvědčit.“³¹⁰ Přítomnost Gregoriana Bivolaru je zárukou autentičnosti celé školy jógy, platnosti a účinnosti jejího učení.

Duchovní mistr či průvodce je v dnešní době na Západě poměrně kontroverzním konceptem, protože existuje řada případů falešných mistrů a fanatických duchovních vůdcích. Vzhledem k tomu, že podobné příběhy jsou mnohem častější než případy skutečných mistrů, vstoupil do obecného povědomí zkreslený názor na skutečnou povahu vztahu mistra a žáka. Autentické spojení mezi duchovním průvodcem a skutečným žákem bylo vždy diametrálně odlišné od vztahu, který panuje mezi pánem a rabem. Nepředpokládá, že se žák bude mistrovi klanět, zůstávat netečně u jeho nohou a pasivně čekat na den, kdy se Guru smiluje a udělí mu duchovní osvobození jen proto, že mu žák po celý život sloužil.³¹¹

Podobně nemá vztah mezi průvodcem a žákem co do činění se vztahem mezi nějakou „superstar“ (filmovou či jinou hvězdou) a jejími hysterickými fanoušky, kteří ji pronásledují a lační po sebemenším gestu zbožňované ikony. Ani vztah mezi velitelem a jeho podřízenými v armádě nelze k našemu vztahu mistra a žáka přirovnat.³¹²

K hlubokému vztahu mezi skutečným mistrem a žákem lze naopak přirovnat poměr zkušeného horského vůdce a ctižádostivého horolezce. Upřímný, oddaný duchovní aspirant je jako horolezec, který chce zdolat tu nejvyšší horu, avšak nezná nejlepší plán výstupu a nemá dost zkušeností, aby toto výjimečné dobrodružství zvládl. Začínající lezec má několik možností. Může se nešťastně rozhodnout

³⁰⁹ Srov. tamtéž.

³¹⁰ Přetištěno v Yoga magazínu: Interview cu Grieg. *Yoga Magazin*. 2003, 47.

³¹¹ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duchovniho-pruvodce-a-zaka/>>.

³¹² Srov. tamtéž.

ztéci horu sám, nebo se přidat ke skupině zkušenějších, kteří se také pokouší o tento vrchol poprvé. V obou případech bude šance na úspěch malá a rizika velká. Jinou možností je nechat se vést knihou napsanou autorem, kdo dotyčný vrchol již někdy zdolal. Avšak kniha, byť sebelépe napsaná, nemůže počítat se všemi předpoklady úspěchu, jakými jsou naše síla, dispozice a lezecké zkušenosti. Nemůže ani předpokládat všechny překážky, jako změny počasí, proměny terénu, k nimž mezitím došlo, sesuvy půdy, laviny atd.³¹³ Optimální bylo najít žijící osobu, která tento výstup již zvládla a byla by ochotná lezce po cestě doprovodit. Kritériem výběru takového průvodce by nebyl jeho vzhled, oblečení, víra či barva kůže. Záleželo by pouze na tom, zda dosáhl vrcholu, který se chystá zlézt. Musí znát cestu a mít učitelské schopnosti, trpělivost a zkušenost s lezením. Musí také umět zvolit cestu odpovídající schopnostem žáka: vytrvalosti, vitalitě, odhodlání, síle, zručnosti a odvaze, ale také jeho nedostatkům. Měl by ho naučit vše, co je podle něj nutné pro rychlé a bezpečné dosažení cíle.

V duchovním životě, stejně jako v jiných oblastech, nám vynikající průvodce může ušetřit čas a námahu, kterou bychom jinak ztratili marnými pokusy. Může nám pomoci eliminovat utrpení a rizika selhání. Může nám nabídnout pomocnou ruku, ocitneme-li se v obtížích. Může nám moudře radit, jak se zbavit nezdravých návyků a jak naopak rozvíjet vlastnosti potřebné k výstupu na vrchol. To vše se člověku stojícímu teprve u paty hory může jevit zbytečné, ale na cestě vzhůru, jakmile se výstup stane obtížnějším, se to ukáže mimořádně užitečné. Stejně jako začínající horolezeč se ani skutečný duchovní aspirant nesmí vzdát svého průvodce v půli cesty, aniž by na sebe vzít celou zodpovědnost a riziko. Každý guru nebo duchovní průvodce vede žáka na cestě k seberealizaci cestou, která nejvíce vyhovuje jeho kvalitám a zkušenostem. Bylo by tedy pošetilé nechat se vést současně více průvodci najednou. Ani horolezec nemůže zlézt horu s více průvodci po různých stezkách současně. Jogíni takový případ připodobňují k mořeplavci, který by chtěl přeplout moře s každou nohou v jiné lodi.³¹⁴

Nemůžeme nikdy říci, že máme duchovního průvodce, dokud si nejsme úplně jisti, že jsme našli skutečně tu pravou osobu, někoho, koho si přejeme bezpodmínečně následovat.³¹⁵ Potom musíme být připraveni praktikovat s vytrvalostí a oddaností jeho nauku.³¹⁶ Nemůžeme se považovat za opravdové žáky, dokud se sebezapřením nesledujeme vše, co od nás žádá. Duchovní průvodce má jak

³¹³ Srov. tamtéž.

³¹⁴ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duchovniho-pruvodce-a-zaka/>>.

³¹⁵ Srov. tamtéž.

³¹⁶ Srov. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Duchovní praxe jako základ vztahu mezi duchovním průvodcem a aspirantem. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Duchovni-praxe-jako-zaklad-vztahu-mezi-duchovnim-pruvodcem-a-aspirantem/>>.

své žáky, tak stoupence. Těmi myslíme skupinu lidí, kteří jsou sice přesvědčeni o autenticitě mistra, mají však velmi malou nebo vůbec žádnou touhu vyvinout snahu o následování cesty k seberealizaci. Občas z nedostatku víry svého duchovního mistra různě zkouší. Opravdovými žáky jsou pouze aspiranti pevně ukotvení na duchovní cestě, kteří svého učitele nezkoušejí. Naopak mu dovolují, aby jim poskytoval pomoc a podporu a je-li to nezbytné, aby on zkoušel je.³¹⁷

Jakmile se zrodí skutečný vztah mezi duchovním průvodcem a žákem, okamžitě je započata autentická duchovní cesta k sebepoznání. Během této cesty jsou si jak guru, tak žák vědomi závažné osobní odpovědnosti. Podobně jako horský vůdce, zaváže se i guru starat se o svého žáka po celou cestu. Stejně jako bychom neočekávali od horského průvodce, že ponese začínajícího lezce na zádech, nemůžeme očekávat, že guru projde duchovní cestu namísto žáka. Výstup, i když je mistrem veden, musí spočívat na individuální snaze žáka.³¹⁸ Mistr žáka duchovně, energeticky i telepaticky krok za krokem doprovází, uděluje mu rady a naznačuje správnou cestu. Je-li žák skutečně připraven, učitel ho může naučit zkratky, užitečné metody, jak překonat překážky. Pomocí duchovních sil, obrovského poznání a osobní zkušenosti z něj dokáže sejmut pochybnosti a strach.³¹⁹

Duchovní průvodce nemůže udělat práci za žáka, nemůže ho nést na zádech. Výjimkou jsou pravidelné duchovní ukázky, během kterých může čerpat z jeho milosti přímo úměrně jeho vlastní otevřenosti. Proto je zcela na žakově odpovědnosti pokračovat na cestě vzhůru bez zastavení či odklonění od správné cesty, bez ohledu na překážky, potíže či utrpení, jež musí podstoupit. Duchovní průvodce ho nehýčká a neustále nepopohání. Smyslem duchovního vzestupu není žákova závislost na mistrovi, ale naopak jeho stále větší nezávislost s postupujícím vývojem žáka.³²⁰ Každý žák musí projít skutečnou duchovní evolucí, stát se nakonec zcela samostatným, nezávislým.

I když průvodce obětavě a bezpodmínečně na svého svěřence dohlíží, je vždy tím, kdo ukazuje cestu, dává příkazy i pomáhá, ne naopak. Žák, který se rozzlobí, protože jeho guru neudělá něco, co si on přeje, je důkazem ignorance a egoismu.³²¹ Duchovní průvodce vede žáka a ne naopak. Pokud se žák z jakéhokoliv důvodu rozhodne během duchovní cesty svého průvodce opustit, vystavuje se riziku

³¹⁷ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duchovniho-pruvodce-a-zaka/>>.

³¹⁸ Srov. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Duchovní praxe jako základ vztahu mezi duchovním průvodcem a aspirantem. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Duchovni-praxe-jako-zaklad-vztahu-mezi-duchovnim-pruvodcem-a-aspirantem/>>.

³¹⁹ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duchovniho-pruvodce-a-zaka/>>.

³²⁰ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duchovniho-pruvodce-a-zaka/>>.

³²¹ Srov. tamtéž.

duchovní stagnace či regrese, někdy i postupného sestupu do démonických nebo nižších stavů a pokušení.

Užitek ze vzájemného vztahu na straně aspiranta je zřejmý. Jaký je však přínos pro samotného duchovního průvodce? Tady přestává „horolezecké“ podobenství platit. Zatímco horský vůdce nabízí své služby za finanční odměnu, opravdový duchovní průvodce nebaží po materiálních nebo osobních ziscích. Jako dokonalá bytost, která dosáhla stavu permanentní jednoty s Bohem či Šivou, žije neustále ve stavu nejvyššího štěstí a naplnění. Čerpá z neomezeného bohatství Ducha, které zahrnuje i možnost prožívání věčné blaženosti. Nikdy nebude v pokušení vést nás k nejvyššímu poznání kvůli hmotné či jakoukoliv jiné odměně. Jeho odměnou je stav milosti, který se dostaví, když některý z jeho žáků dosáhne seberealizace.³²² Je radostí Boha z návratu jednoho ze synů, která se manifestuje skrze duchovního průvodce.

Posvátné texty uvádějí jen jediný důvod, pro který na sebe dokonalá bytost později převezme roli průvodce, jenž nás vede do stavu identického s jeho. Tím důvodem je nekonečná láska a soucit Boha.³²³ Pouze skrze neomezený soucit a lásku guru může ujmout role duchovního průvodce jiných lidí na cestě poznání. Jediné, co taková soucitná a milující bytost za svoji neocenitelnou pomoc očekává, je, že budeme dokonalými žáky, že se sami staneme ohnisky lásky a soucitu a budeme vyzařovat světlo pro všechny, kteří si to zaslouží.

³²² Srov. tamtéž..

³²³ Srov. tamtéž.

4 Stavy osvícení

4.1 Jogínský přístup k procesu duchovního osvícení

V historii existují příklady lidí, kteří se za určitých podmínek spontánně probudili vůči duchovnímu osvícení (v některých případech dokonce bez jakékoliv přípravy) přímo v důsledku nevyzpytatelné Boží milosti. Z jogínského hlediska je však potřeba soustavné úsilí k tomu, aby se člověk dokázal navrátit ke zdroji nesmrtelného Já (Átman), které je ve skutečnosti věčnou „jiskrou“ Boha existujícího v každém člověku.

4.2 Duchovní osvícení, extáze nebo enstáze?

Pro překlad pojmu samádhi (jogínské duchovní osvícení) navrhuje Mircea Eliade neologismus enstáze,³²⁴ který byl přejat i mnoha orientalisty. Enstáze je termín pocházející z řeckého *stasis* (stát v), a *en* (uvnitř). Samádhi je stavem dokonalého zvnitřňování, v němž je spojení s vnějškem zcela přerušeno. To platí především z hlediska vnějšího pozorovatele, který si všímá tohoto odpoutání od okolí ve stavu dokonalého zvnitřnění. Z vnitřního hlediska je toto odpoutání od vnějšku vnímáno jako expanze a osvobození z pout prostoru a času, která až do té chvíle jedince vázala. Druhým pojmem používaným k popisu těchto stavů je extáze (*ex-stasis*, nacházet se vně). Označuje stav, v němž se člověk zbavuje omezeností a obsáhne ve své rozšířené bytosti vše, co existuje. Tento prožitek je často provázen pocitem bezmezného štěstí a intenzivní radostí. Pojem extáze se užívá zejména k označení mystických prožitků, jejichž subjekt zakouší tento stav díky splynutí se skutečností vyššího řádu prostřednictvím sebeodevzdání duchovnímu ideálu nebo využitím určitých technik. Všechny tyto „mystické“ metody kladou důraz na vnější skutečnost vyššího řádu, s níž si mystik přeje splynout a která mu umožňuje překročit meze jeho bytosti.³²⁵

V případě jogína začíná proces obráceně. Oddělí se postupně od vnější skutečnosti a prohloubí se v procesu vnitřního hledání téže skutečnosti vyššího řádu, která je však tentokrát vnímána jako vnitřní. Tento proces vede k témuž prožitku expanze a pojmutí do sebe, ovšem ve vnitřním prostoru; to je také důvod, proč Eliade nazývá tento stav enstází. Naprostá shoda panuje v tom, že samádhi je změněným stavem vědomí vyznačujícím se ztrátou pocitu vnitřních i vnějších omezení v blaženém prožitku jednoty všech věcí, jevů a bytostí.³²⁶

³²⁴ Srov. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. Cit. vyd.

³²⁵ Srov. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. *Samadhi: Extazul mistic al yoghinilor*. Braşov : Kamala, 1999. Extaz sau enstază, s. 8.

³²⁶ Srov. tamtéž, s. 8.

Z počátku se tento stav jednoty projevuje u jedince, který se soustředí do svého nitra, pouze dokud má zavřené oči a udržuje mysl v meditaci pod kontrolou. Meditující postupně nabývá schopnosti udržovat tento stav i při otevřených očích a vnímá přitom vnější svět jako bezezbytku prodchnutý božskou jednotou. Je to chvíle, v níž dochází ke sjednocení vnitřního a vnějšího, subjektivní a objektivní skutečnosti. Samotné pojmy vnitřního a vnějšího se stávají pouhými konvencemi. V tomto bodě již nelze snadno rozlišit, jedná-li se o extázi či enstázi.

V případě mystika, který prožívá přítomnost božství nejprve v tom, co pokládá za vnější, je dalším krokem zjištění, že tatáž skutečnost se nachází i v jeho nitru. Dospívá takto k témuž prožitku, v němž neexistuje rozlišení vnitřního a vnějšího. Lze tedy shrnout, že mystická extáze a jogínská enstáze mají týž cíl a výsledek – splynutí až do té chvíle omezené bytosti s nekonečnou božskou skutečností.

4.3 Stupně duchovního vývoje

Pro pochopení duchovního osvětlení uvedeme stupně duchovního vývoje, které mu předcházejí. Umožní nám klasifikovat míru duchovní evoluce. Vyjdeme ze sedmi vývojových stupňů popsanych Gregorianem Bivolaru v práci „O tajích duchovního osvětlení“.³²⁷

První stupeň se vyznačuje naprostou neznalostí ohledně povahy ducha a skutečnosti. To je případ naprosté většiny lidí, kteří věří pouze tomu, co vnímají prostřednictvím smyslů, respektive technických a přírodních věd.

Pro druhé stádium je příznačná vyšší míra vnímavosti vůči jiným stavům vědomí, která se dostavuje nahodile nebo (například) praktikováním jógy. Probuzení zájmu o duchovní aspekty se může rovněž objevit při četbě hodnotného duchovního textu, svědectví duchovního mistra, prostřednictvím prožitku něčeho výjimečného nebo v důsledku těžké životní krize. V jiných případech mohou k probuzení tohoto zájmu přispět systematické návštěvy duchovních seminářů či absolvování nekonvenčních terapií.

Pro třetí stupeň je charakteristická silná touha nalézt způsob vlastního duchovního probuzení. Toto stádium se obvykle vyznačuje horečnou četbou. Nemyslíme na nic jiného než na náš cíl a občas nám cosi z vlastního nitra šeptá, že se přibližujeme pravdě. Výsledek tohoto hledání nám později autentičnost tohoto vnitřního hlasu potvrdí. Zaníceně hledáme cestu, hledáme učitele. Stává se, že v této fázi ochutnáme takzvaný „duchovní koktejl“, pestrou směs cvičení, terapií, četby smíchanou

³²⁷ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Din tainele iluminarii spirituale*. Shambala : Bukurešť, 1998. Cum poate fi recunoscută o ființă umană iluminată spiritual.

s meditačními technikami, bojovými uměními nebo cvičeními typu tai-či. Někteří uvíznou v tomto stádiu a se zatvrzelostí typickou pro polovzdělance věří, že již našli cestu. Do této skupiny spadají i ti, kteří se již po prvních závanech duchovních zkušeností pokládají za osvícené. Jiní však na konci těchto bouřlivých peripetií opravdovou cestu a svého mistra skutečně najdou. Teprve tím opravdu začíná jejich velká duchovní cesta.

Čtvrté stádium se vyznačuje silnou aspirací a důsledným a vytrvalým odevzdáním se autentické duchovní cestě. Člověk v něm postupně odhaluje bariéry skutečného duchovního poznání a krok za krokem se je učí překonávat. Specifické metody, které jsou k tomu používány, se liší podle zvolené cesty. V závislosti na stupni duchovní evoluce a charakteristikách žáka mohou být použité metody nahrazeny jinými. Stále však platí, že nelze polevit v duchovní praxi. Ta do sebe postupně pojme každodenní život žáka. Pokud se tak nestane, hrozí regrese. Následující stádia na tuto fázi navazují a její hlavní rysy v nich zůstávají nezměněny.

V pátém stupni adept získává emocionální stálost a hluboký vnitřní mír. Úměrně tomu, jak se překážky rozplývají a jsou definitivně odstraňovány z cesty našeho vědomí, utišuje se neklid našich myšlenek a ustaluje se v nás stav hlubokého euforického míru. Je to důsledek ztotožnění se s konečným zdrojem našich destruktivních citů a emocí a jeho naprostým ovládnutím. Tento stav je podmínkou postupu k následující etapě.³²⁸ Páté stádium je obvykle provázeno hlubokým, správným pochopením povahy skutečnosti a myslí. Člověk, který do něj dospěl, intenzivně touží, aby hluboký euforický mír, který prožívá, obsáhl celý svět. V tomto stádiu také neobyčejně sílí láska.

Šesté stádium se vyznačuje uskutečněním či dosažením stavu nedvojnosti. Až do této fáze bylo nitro člověka „jevištěm“ projevu množství „fenoménů“ – iluzorních „zdání“ v původním smyslu tohoto řeckého slova. (Jedná se například o různé vize tvarů a barev, vnitřní slyšení zvuků, vnímání subtilně energetických vibrací, z nichž se rodí parapsychologické projevy různé povahy – projekce do vlastních minulých životů či vnímání určitých úseků z minulosti jiných lidí, s nimiž přicházíme do styku, apod.) Kompetentní duchovní průvodce bude v této situaci schopen pomoci žákovi pochopit, že téměř všechny tyto jevy jsou stejně iluzorní jako sen či běžný fyzický svět. V těchto zkušenostech je však stále ještě živě přítomná iluze oddělenosti subjektu a objektu; za určitých okolností může být žák dokonce vystaven riziku dalšího posílení a utvrzení klamu oddělenosti. Úplné rozpuštění této iluze vede postupně k vynoření hluboce nepostižitelných a-konceptuálních holistických prožitků. Od předchozího stádia dualistické nevědomosti dospíváme nyní k pravému božskému poznání, onomu stavu (neosobní) přítomnosti, v němž s údivem shledáváme, že již není, kdo by poznával...

³²⁸ Existují i duchovní cesty, které využívají k dosažení transcendence konfliktů uvnitř člověka.

Všeobjímající láska se stává božským světlem a odhaluje se nám jako to, čím ve skutečnosti vždy byla.

Sedmé stádium je stupněm vlastního duchovního osvobození. Zatímco v předchozím stádiu byla povaha skutečnosti vnímána pouze v podobě záblesků osvětlení, je nyní boží přítomnost, či jinak řečeno, skutečné poznání, definitivně a trvale nastoleno a již nemůže být nikdy ztraceno. Dichotomie absolutního a relativního je překonána. Již neexistují koncepty a podmíněnosti, ale pouze jakýsi nejvyšší nezměrný prostor-světlo. Zároveň si s údivem uvědomujeme, že bezmezná láska a všeobsáhlé vědění procházejí naším tělem, ale neomezují se na něj. Chápeme, že tento prvotní stav, který prožíváme, v nás ve skutečnosti vždy existoval, avšak byl zahalen naší nevědomostí. Vnímáme, že závoj byl nyní sňat.

4.4 Charakteristiky duchovně osvíceného člověka

Jak si můžeme být jistí, že konkrétní člověk skutečně dosáhl konečného stupně? Všechno naznačuje, že pouze plně duchovně osvícený jedinec dokáže poznat, zda je druhý člověk také plně duchovně osvícený. V tom je rovněž počátek nepřerušovaných linií mistrů, kteří vždy v určité chvíli dokázali poznat sobě rovného a jmenovat ho svým následníkem. I dnes stále existují takové nepřerušované linie. V takových případech jsou duchovní mistři „jmenování“ konsensuálně. Kromě nich je možné setkat se i s takovými duchovními mistry, kteří nebyli nikým označeni. (Jistě pak jsou i další, kteří žijí o samotě a nikdo o nich neví.)

Z praktického hlediska je důležité umět poznat, zda člověk, který podává svědectví o svém prožitku, je duchovně osvícený. Může se jeho vnitřní stav manifestovat ve vnějším chování? Jaké jsou vůbec charakteristiky duchovně osvíceného člověka a vnější projevy jeho vnitřních stavů? Vyjdeme z poznatků zakladatele MISA, Gregoriana Bivolaru, který ve stati O tajích duchovního osvícení³²⁹ podává následující výčet charakteristik osvícených jedinců:

- Jsou spontánní a takřka nepodmíněně otevření vůči ostatním. Přirozeným způsobem rozdávají ze svého nadbytku v kterémkoliv okamžiku svého života. Svým nepřetržitým osobním příkladem demonstrují, že bezmezná, altruistická, nepodmíněná a spontánní láska je přirozená a možná.
- Vynikají schopností soustředění pozornosti, která je v takřka jakémkoliv okamžiku zaměřena na vše, co se děje kolem nich, tak i na to, co se děje v nich samých.
- Díky naprosté odpoutanosti jsou schopni přizpůsobit se jakýmkoliv změnám.

³²⁹ BIVOLARU, Gregorian. *Din tainele iluminarii spirituale*. Cit. vyd.

- Disponují obrovskou, takřka nevyčerpatelnou rezervou subtilní energie, která jim umožňuje schopnost pracovat každodenně i více než 20 hodin.
- Jsou tajemným způsobem „probuzení“ i ve spánku a obvykle vstávají před úsvitem.
- Veškerá jejich blahodárná síla je neustále vynakládána na vytvoření nezbytných podmínek pro duchovní osvícení všech lidí, kteří je v tomto směru požádají o pomoc.
- Jsou prostředníky prvotní moudrosti, která se vyjadřuje jejich slovy a činy nepostižitelným a neomylným způsobem.
- Jejich osobní potřeby jsou obvykle omezeny na minimum nezbytné pro přežití.
- Neustále disponují určitými formami subtilní energie, o kterých zachovávají mlčenlivost, zejména před omezenými a skeptickými lidmi.
- Nepředvádějí své paranormální schopnosti (siddhi) s výjimkou dobře zdůvodněných případů a činí tak vždy pouze s cílem pomoci těm, kdo to potřebují.
- Všude je obklopuje aura míru, soucitu, lásky, veselosti, klidu a důstojnosti.
- I pokud žijí v naprosté odloučenosti, činí tak pouze pro dobro ostatních lidí.
- Téměř vždy mají nesmírně vyvinutý smysl pro praktičnost, který se vztahuje i na nejnepatrnější detaily každodenního života.
- Jejich trpělivost s těmi, kdo si to zaslouží, je takřka nevyčerpatelná bez ohledu na vnější okolnosti.
- Mají vynikající paměť ohledně fundamentálních aspektů.

Tyto vlastnosti jsou stálé u jedinců, kteří se ponořili do hlubin ducha a ustálili se jednou provždy ve stavu duchovního osvícení. „Miluj bližního svého, jako sebe sama“ pro ně již není „pravidlem“, ale spontánním prožitkem jednoty se vším, co je obklopuje. Podobné rysy se však mohou v náznacích objevit i u těch, kteří jsou teprve na cestě k dokonalosti a již dosáhli vyššího či menšího stupně duchovního probuzení.

4.5 Rysy duchovního osvícení

Při vyhodnocování stavů osvícení se musíme opírat o kritérium konsenzu. Dejme tomu, že porovnáme výpověď žijícího člověka, účastníka kurzů jógy MISA, s popisem stavu samádhi pocházejícím od některého zesnulého mistra. Máme-li rozhodnout, zda se jedná či nejedná o stav duchovního osvícení, musíme se spolehnout, že tradicí předaný popis je autentickým stavem osvícení. Dostáváme se do bludného kruhu. Chceme-li postihnout podstatu duchovního osvícení, jsme odkázáni na studium tradičních textů, svědectví těch, kteří těchto stavů dosáhli. K tomu je nutné provést selekci těchto spisů a nepouštět se za jejich rámec. Řada badatelů však studovala všechna dostupná svědectví a nezabývala

se příliš identifikací toho, co je v nich relevantní. Mohlo se tak stát, že zaměnili ty, kteří skutečně dosáhli nejvyššího stupně duchovního vývoje s jinými, kteří se dosud nacházeli na nižších stupních.

Pokud bychom nebyli vybaveni dostatečně jasnými pojmy o duchovním osvícení, snadno bychom zahrnuli do svého výzkumu mnoho osob, které prodělaly pouze klinickou smrt, různé jevy spojené se spánkem, více či méně hlubokou meditací, drogovou intoxikací, psychózami, apod.

Pochybnosti týkající se duchovního osvícení jsou přirozené. Velcí jogíni se souběžně s dosažením vysokých stavů vědomí disponovali takzvanými paranormálními schopnostmi.³³⁰ V tradičním pojetí jsou tyto síly pouze vnějším odrazem vnitřního uskutečnění. Avšak právě jako takové jsou – na rozdíl od vnitřních duchovních stavů – navenek viditelné. Většina lidí v důsledku toho vnímá pouze nejpovrchnější dojmy a není schopna postihnout podstatu. Z toho vyplývá zaměňování stavů duchovního osvícení s výše zmíněnými klamnými stavy.

Pokusíme se postihnout, co je ve stavech duchovního osvícení skutečně podstatné. Vyjdeme při tom z popisů, které publikovali instruktoři jógy MISA Sebastian Teodor a Liviu Gheorghe v knize „Samádhi, mystická extáze jogínů“.³³¹ Vybaví nás kritérii k jejich zkoumání:

- Blažený stav naprostého rozplynutí já. Člověk si uvědomuje omezenou a naprosto klamnou povahu ega a odpoutává se od ztotožňování se svým fyzickým tělem.
- Prožitek nedvojnosti. Takřka úplně vymizí rozlišení mezi já a vnějším světem. Objeví se naopak ohromující pocit úplné a souvislé jednoty všeho, co existuje, pocit nepřerušené kontinuity nacházející se za zdánlivou diskontinuitou.
- Blažený pocit nevyhovitelnosti. Tento prožitek se nedá slovy popsat. Existuje pouze jasný dojem, že jakékoliv slovo či pokus o popis tohoto výjimečného stavu selhává, omezuje ho a mrzačí.
- Konečná skutečnost. Neotřesitelné a neoddiskutovatelné přesvědčení, že daný prožitek představuje absolutní skutečnost, která se ukazuje tajemným způsobem jako cosi, co přesahuje zkušenosti každodenního života.
- Bezčasovost. Odhalení relativní povahy tří dimenzí času (minulosti, současnosti a budoucnosti). Čas již takřka neexistuje, hodiny a dny mohou být vnímány jako jediná minuta.
- Paradoxní povaha. Běžná formální logika je téměř překonána. Při duchovním osvícení prázdnota není prázdná, ale naopak plná a blažená. Celek je obsažen v části a část je od celku neoddělitelná. Věci, jevy a bytosti zároveň existují i neexistují.

³³⁰ Srov. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtelnost a svoboda*. Cit. vyd.

³³¹ Srov. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. Cit. d., s. 19.

- Nekonceptualita. Konceptuální myšlení je vnímáno jako překážka. Prožitek duchovního osvícení naprosto transcenduje tento typ myšlení. Celistvé pochopení je nyní bezprostřední a ne filtrované prostřednictvím konceptů.
- Přítomnost. Blažený pocit všudypřítomnosti všeobsáhlé přítomnosti, která bez přestání vším proniká, nachází se současně všude, která ale přesto není ani vnitřní ani vnější. Tato přítomnost je současně prožívána jako hluboce svatá či božská.
- Naprostá bdělost. Daný člověk žije současně na dvou úrovních – absolutní a jevové, přičemž harmonicky tento rozkol překonává. Jeho vnímání je celistvé a nic se tomuto výjimečnému prožitku nevyvíká.
- Pohyby vesmíru jsou vnímány jako odrážející se ve vlastní bytosti. V důsledku hluboce bezčasového charakteru prožitku je vnímána relativní povaha kosmických cyklů.
- Otevřený prostor. Prázdnota prostoru, která není nikdy pro duchovně osvíceného člověka prázdná, je vnímána jako substance veškerých jevů, včetně vitálních, duševních a mentálních projevů. Tento prostor není ničím omezen.
- Světlo. Ohromující prožitek blaženosti se vyznačuje zázračnou, bezmeznou světelností, která v sobě obsahuje všechno a bývá doslova pokládána za boží logos či jeho lásku. Někdy se může stát nesnesitelnou kvůli přílišné intenzitě, a to zejména u těch, kteří v sobě ještě mají vnitřní nečistoty.
- Tajemná, zázračná světelnost fyzického těla. Tělo osvíceného člověka je obvykle jinými dostatečně vyvinutými lidmi vnímáno jako by vyzařovalo tajemné vnitřní světlo.
- Náhlost. Pokud se prožitek duchovního osvícení ještě nestal trvalým, dochází k němu za určitých situací náhlým a nepředvídatelným způsobem.

V důsledku duchovního osvícení se objevuje sklon k naprosté odpoutanosti, dochází k naprostému převrácení hodnotového systému, trvalému vymizení strachu ze smrti a neobyčejnému rozvinutí lásky a soucitu.

4.6 Co to je stav duchovního osvícení?

V základním textu jógové tradice Jóga Sútře mudrce Paṇḍžalioho jsou vypočteny stupně, jimiž musí jogín při duchovním vzestupu projít.³³² Samádhi je posledním krokem následujícím po stavu dokonalé meditace „dhjána“. V jógové tradici je tento stav, kdy duchovní aspirant, který byl až do té chvíle

³³² Jedná se o osm stupňů tvořících tzv. osmidílnou (aštánga) stezku jógy. Jsou jimi: Jama (vztah jedince k okolí), Nijáma (vztah jedince k sobě samému), ásana (tělesná cvičení), pránájáma (ovládnutí dechu a jemných subtilních proudů), pratjáhára (stažení smyslu od vnějších předmětů a jejich obrácení dovnitř), dhárana (koncentrace), dhjána (meditace), samádhi (božská extáze).

omezenou bytostí, dosahuje nekonečna a splývá s Bohem, cílem všech duchovních praktik a technik. Způsob, jímž byl tento stav definován, stupně jeho hloubky a cesty k jeho dosažení, se u různých tradic (a dokonce u různých mistrů) liší.³³³ Existuje jeden společný jmenovatel, kterým je transcendence omezené osobnosti a mysli splynutím s něčím vyšším a hlubším.

Při definování duchovního osvětlení vyjdeme i od etymologie slova samádhi. Samádhi doslova znamená upevnit se, zafixovat se ve stavu božské extáze. Předpona *sam* implikuje seskupení, „sjednocení“ všech skladebných prvků bytosti. Přípona *dha* znamená upevnění či ustálení v tomto stavu vnitřního sjednocení.³³⁴ Je vrcholem meditace a nejvyšším stavem, kterého má jogín dosáhnout. Samádhi je vrcholným stavem, k němuž dochází ve chvíli, kdy kundaliní šakti, latentní energie bytosti nacházející se v múladháračakře,³³⁵ postupně stoupá do oblasti sahašráry,³³⁶ kde se sjednotí se Šivou, božským vědomím. Metafory tantrických textů jsou v tomto ohledu natolik explicitní, že lze stav samádhi přirovnat ke stavu orgasmu. Některé duchovní cesty dokonce usilují o dosažení stavu samádhi prostřednictvím zbožšťujícího milostného spojení. Tento intenzivní stav je také bodem zlomu, protože ve chvíli, kdy je prožíváno kosmické vědomí, je ego beze zbytku odstraněno. Od té chvíle již jogín spojený s Brahmanem³³⁷ nenáleží k jevovému světu, ale transcenduje všechny tři světy³³⁸ a vstupuje do Brahma loky.³³⁹

V jogínské tradici je stav samádhi pokládán za blažený stav vědomí vyššího řádu než stav bdění, snu či spánku beze snů, stav, který se vyznačuje úplným zastavením proudu myšlenek. Dochází v něm k úplnému splynutí meditujícího s předmětem meditace. Existuje více stavů samádhi, z nichž nejvyšší se nazývá Nirvikalpa samádhi. Samádhi je nejvyšším stavem vědomí, naprosto oproštěným od dvojnosti, vyznačujícím se mimo jiné sjednocením „subjektu“ a „objektu“ zkušenosti. Jediným, co v tu chvíli existuje, je extatický obsah vlastní zkušenosti. Jogíni někdy klasifikují tento stav jako „jednotící, extatické soustředění mysli“.³⁴⁰ Tento výraz by nás mohl uvést v omyl. Mohli bychom totiž předpokládat, že zmíněné soustředění bude zaměřené pomocí vůle do určitého bodu. Stav samádhi však není pouhým zaměřením pozornosti do jednoho bodu či na určitý předmět. Mysl v něm nemůže

³³³ Srov. BIVOLARU, Gregorian. *Din tainele iluminarii spirituale*. Cit. vyd.

³³⁴ Srov. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. Cit. d., ss. 22 - 23.

³³⁵ Tzv. kořenová čakra, či silové ohnisko, jehož projekce se nachází na úrovni fyzického těla v oblasti mezi konečníkem a pohlavím. Její projev odpovídá pudové, instinktivní přirozenosti člověka. Srov. Ročník 1 : kurz 10. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

³³⁶ Nejvyšší silové centrum ve struktuře člověka, odpovídající čisté duchovnosti, jehož projekce se nachází na úrovni fyzického těla nad temenem hlavy. Srov. Ročník 1 : kurz 10. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Cit. vyd., s. 4.

³³⁷ Podstata všeho, kosmické vědomí, jediná pravá skutečnost, realita. Srov. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitř. Cit. d.

³³⁸ Celek univerza je tvořen třemi světy – hmotným, astrálním a příčinným.

³³⁹ Brahmova (božského) království.

³⁴⁰ Srov. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. Cit. d., ss. 22 - 23

být orientovaná od určitého „zde“ (subjektu) k nějakému „tam“ (objektu), jako tomu je při běžném vnímání. Jednotící vnímání skutečnosti způsobuje, že se v tomto stavu nachází subjekt, objekt a poznání, které je pojí v intimním splynutí. Být schopen spontánně co nejčastěji vstupovat do stavu samádhi, je smyslem jakékoliv dokonale prováděné hluboké jogínské meditace (dhjána).

Ve východní tradici se rozlišují tři druhy dokonalého (lokottara) samádhi, Umožňují přístup k božské, vysvobozující extázi. Jejich cílem je blažená prázdnota (šúnja), naprostá nepřítomnost veškerých vlastností (animitta) a úplné vymizení tužeb po vnějších předmětech. Ostatní formy samádhi jsou pokládány za nižší, dokonce i jsou-li provázeny nejhlubší extatickou meditací či udivujícími paranormálními schopnostmi (siddhi).

Samádhi představuje osmý, poslední stupeň (anga) osmidílné stezky jógy. Jeden ze základních jógových textů Gheranda Samhita hovoří o samádhi jako o „nejvyšší józe“, k níž je možno dospět buď prostřednictvím příznivé duchovní karmy nebo milostí a soucitem dokonalého duchovního mistra.³⁴¹ Stav samádhi lze dosáhnout i silou božských ctností a obětavou oddaností aspiranta k Bohu.

Další text, Trisikhi Brahmana Upanišad (II, 31),³⁴² popisuje stav duchovního osvětlení jako „naprosté zapomenutí“ na stav meditace, který mu předcházal. Jóga Súra hovoří o stavu samádhi jako o stavu člověka, jehož vědomí (čitta) září velkou silou. Je dokonale sjednocené s předmětem, na nějž se soustředí. Ve stavu samádhi dochází tedy ke splynutí a ztotožnění subjektu a objektu meditace. Text Kurma Purana (II, 11.41)³⁴³ vykládá tento stav jako „jednolitost“ (eka akara) projeveného vědomí. Na druhou stranu nabízí Pingala Upanišad (III, 4)³⁴⁴ následující vysvětlení: „Stav božské extáze představuje onen vyšší stav vědomí objektu, v němž vědomí objekt meditace zcela obsáhne a ztotožní se s ním. Poté, podobně jako plamen svíce hořící bez zachvění na před větrem chráněném místě, zapomíná vědomí úplně na toho, kdo medituje, jakož i na samotný akt meditace“.

Stav samádhi je obvykle provázen úplným stažením pěti smyslů od jakýchkoliv vnějších podnětů. K tomuto vnitřnímu procesu dochází především v důsledku úspěšného provádění předcházejících etap zvnitřňování (pratjáhára) a meditace (dhjána). Některé texty, jako například Mani Prabha (III,12) a různé Purány³⁴⁵ tvrdí, že stav samádhi je důsledkem postupného prodloužení a

³⁴¹ Tamtéž.

³⁴² Srov. *Upanishads, Hindouisme et Spiritualité* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Trisikhi Brahmana Upanishad. Dostupné z WWW: <<http://www.les-108-upanishads.ch/index.html>>.

³⁴³ Srov. *Astro Jyoti* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Kurma Purana. Dostupné z WWW: <<http://www.astrojyoti.com/KurmaPurana.htm>>.

³⁴⁴ Srov. *Iish.org* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Pingala Upanishad. Dostupné z WWW: <http://www.iish.org/index.php?view=article&catid=37%3Aheritage-india-news&id=208%3Aseptember-october-2008&tmpl=component&print=1&page=&option=com_content>.

³⁴⁵ Srov. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. Cit. d., s. 25.

prohloubení základních typů meditace, které se mimo jiné vyznačují úplným odpoutáním se od okolních vnějších podmínek. Dosažení stavu samádhi je rovněž připisováno probuzení a rozvinutí celé řady paranormálních duchovních schopností. Tento aspekt je jasně vyjádřen ve slavném jógovém pojednání Hathajóga Pradípiká (IV, 108): „Jogín, který skutečně prožívá stav božské extáze (samádhi), již není poddán působení času (kala) ani svých skutků (karma) a nemůže již poté být nikým přemožen či zotročen. [...] Jogín, který plně prožívá stav božské extáze (samádhi) již nepoznává sebe ani ostatní. (Jinými slovy je plně a definitivně odpoután jak od sebe sama (transcedence ega), tak od ostatních.) Rovněž již nikdy neupadne pod jeho všemožných vjemů pěti smyslů: čichu, chuti, zraku, hmatu či sluchu. [...] Jogín, který je skutečně ponořen ve stavu samádhi (božské extáze) již nevnímá pocity tepla a chladu, utrpení či radosti a pocty či opovržení ostatních na něj nemají nejmenší vliv.“³⁴⁶

Zkušenost stavu duchovního osvícení je společným cílem mnoha duchovních cest. Na tomto sporadicky se objevujícím či dokonce trvalém stavu se veškerá duchovnost zakládá. Duchovní osvícení je esenciální zkušenost, která společně s rozsáhlými a vznešenými zjeveními, která s sebou přináší, představuje původ všech svatých knih, o něž se duchovní tradice na celém světě opírají.

³⁴⁶ *Pranakriya.com* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Hatha Yoga Pradipika. Dostupné z WWW: <<http://www.pranakriya.com/doc/HathaYogaPradipika.pdf>>.

Závěr

Tato práce si vytkla za cíl postihnout dosavadní vývoj a učení rumunské školy jógy MISA. Je přehledovou studií problematiky, která u nás dosud nebyla zpracována. Čerpá z dostupných sekundárních zdrojů (většinou rumunského původu), přednášek a přímých svědectví aktérů. Při třídění a interpretaci shromážděného materiálu byla použita teologická metoda. Učení MISA je nahlíženo „zevnitř“, jeho vlastní optikou, není podrobováno kritické konfrontaci s jinými ideovými koncepty. Význam teorie tím nebyl potlačen, pouze podřízen předmětu zkoumání, jímž je duchovní praxe školy MISA.

V historizující části práce je nastíněn dramatický vývoj před vznikem a navržena periodizace po založení školy. V období Ceaușescovy vlády, kdy byla jóga v ilegalitě, vznikl kolem duchovního guru Gregoriana Bivolaru kruh oddaných a obětavých instruktorů. V historii samotné MISA lze identifikovat cykly, během nichž dochází střídavě ke dvěma základním pohybům. Fáze bujení, vzestupu, kdy škola expanduje a roste počet žáků, je projevem horizontálního pohybu. Fáze krystalizace, usazování, kdy se MISA stahuje do sebe, sbírá síly a zároveň přechází do další, vyšší vývojové úrovně, je pohybem vertikálním. Po období zakladatelského nadšení, které otevírá kurzy jógy zájemcům po celém Rumunsku, se nahromaděný potenciál soustřeďuje do hlavního města. Následuje fáze rozvoje, během které MISA bohatne hmotně i intelektuálně. Nová vlna perzekucí sice odnáší Gregoriana Bivolaru do švédského exilu, ale zároveň urychluje zrání plodů předchozího období. Spouští také obranné a samočisticí mechanismy uvnitř MISA. Současnost školy tvoří již nové generace instruktorů a žáků. MISA se reformuje i po stránce organizační a manažerské. Zvítězila v několika právních sporech a žije obnovenou nadějí na návrat svého zakladatele a duchovního průvodce.

Kapitoly zabývající se učním MISA odrážejí specificky tantrický úhel pohledu na duchovní principy. Jsou doprovázeny řadou příkladů a ilustrací. Principy je třeba vnímat ve vzájemné souvztažnosti, neboť jsou v duchu původního významu slova tantra – „sít“ vzájemně provázány. Vyjevuje se tak řada významů, které by zůstaly při jejich separaci skryty. Popsané principy zrcadlí charakter školy. Důraz je položen na duchovní praxi v protikladu k abstraktním spekulacím. V duchu jednoty imanentního a transcendentního je zapotřebí pojmut do vědomí veškeré zkušenosti našeho života a „polarizovat“ je vůči nejvyššímu životnímu cíli, jímž je splynutí s Absolutnem či Bohem. (Označení této nejvyšší skutečnosti není přikládán zvláštní význam). V tomto vývojovém procesu se manifestuje hra polární duality stvoření. Proti pólu vědomí (ztotožňovanému zde se Šivou, mužským kosmickým principem, statickým aspektem Boha) stojí pól energie (Šakti, ženský kosmický princip,

dynamický aspekt Boha). Pečeť autenticity vtiskuje takto popsanému duchovnímu učení závěrečná kapitola věnovaná stavům osvětlení, jakožto faktickému základu každé duchovní cesty. (V příloze lze nalistovat osobní svědectví lidí, kteří v rámci MISA těchto vytříbených duchovních stavů dosáhli.)

Fenomén MISA vzbuzuje dodnes zejména v Rumunsku, ale i jinde ve světě, emoce. Není to ale atribut zrodu všech autentických duchovních směrů? Není jedním z rysů opravdové duchovnosti, že nás nenechává chladnými, lhostejnými, ale nutí k zaujetí postoje – ano nebo ne?

Výsledný obraz, který tato práce načrtla, zachycuje duchovní hnutí nebývalé vitality. Hnutí, které prošlo žářem sice nekvalifikované, ale o to vášnivější, tiskem přiživované kritiky ze strany konzervativní pravoslavné rumunské společnosti a perzekucemi státních orgánů. Každý, kdo se do MISA během její (včetně komunistické „prehistorie“) více než třicetileté existence zapojil, musel vážně odpovědět na otázku hloubky své motivace. Přihlášením se k MISA totiž dával v sázku přinejmenším své profesní a společenské postavení. Tento prvek „boje“ nenechal jogíny spočinout a sejít z cesty, na niž se vydali.

Je příznačné, že se vnější tlak hlouběji neotiskl do vzpomínek účastníků. Nestěžují si, nenaříkají nad nepřízní doby. Časy pronásledování vnímají zpětně jako dramatické kulisy duchovního rozkvětu, který v MISA zažili. V kritických momentech se mohli spolehnout na svou vnitřní výbavu. MISA je naučila před překážkami neuhýbat, ba naopak, učit se z nich a používat je jako odrazový můstek k dalšímu rozvoji a prohloubení. Zatímco se jiná, na první pohled podobná hnutí vyčerpala a sklouzla k úpadku, jsou v případě rumunské jógové školy všechny důvody domnívat se, že má nejlepší léta teprve před sebou.

Použité zdroje

Publikace

1. ANDREESCU, Gabriel. *Reprimarea mișcării yoga în anii '80*. 1. vydání. Iași : Polirom, 2008. 240 s. ISBN 978-973-46-1241-3.
2. BAROGA, Lazăr; BAROGA, Marta. *Yoga*. Bukurešť : Stadion, 1973.
3. BIVOLARU, Gregorian. *Din tainele iluminării spirituale*. Shambala : Bukurešť, 1998, 80 s.
4. BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy Ročníky 1 - 3*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009.
5. BIVOLARU, Gregorian. *Lájajóga*. Praha : Sdružení Rezonance, 2000.
6. BIVOLARU, Gregorian. *O tajích duchovního osvícení*, nakladatelství Shambala, 1999
7. BOLOVAN, Ioan; CONSTANTINIU, Florin; POP, Ioan Aurel. *Dějiny Rumunska*. Praha : Lidové noviny, 2000. Osmdesátá léta, ISBN 80-7106-348-7.
8. BOR, D. Ž. *Otec filosofů Hermés Trismegistos*. 1. vydání. Praha : Trigon, 2001. Český překlad smaragdové desky
9. DOINA, Jela; STRAT, Cătălin; ALBU, Mihai. *Afacerea Meditației Trascendentale*. 1. vydání. Bukurešť : Humanitas, 2004. Interview cu Irina Holdevici, ISBN 973-50-0336-8.
10. ELIADE, Mircea. *Jóga, nesmrtnost a svoboda*. 1. vydání. Vimperk : Argo, 1999. 325 s. ISBN 80-7203-092-2.
11. GALIN, Ludmila; ROPCEANU, Filaret. *Yoga pe înțelesul tuturor*. Bukurešť : Medicala, 1976. 123 s.
12. GHEORGHE, Liviu; TEODOR, Sebastian. *Samadhi: Extazul mistic al yoghinilor*. Brașov : Kamala, 1999.
13. Istituto Geografico De Agostini. *Enciclopedia de filosofie și științe umane*. Bukurešť : All, 2004. Mantra, 1082 s.. ISBN 973-684-561-1.
14. KERVRAN, C. Louis. *Biological Transmutations*. New York : Beekman Publishers, 1998. 134 s. ISBN 978-0846401957.
15. LYSEBETH, André. *Tantra : Kult ženského principu aneb jiný pohled na život a sex*. 1. vydání. Praha : Argo, 1995. 494 s.
16. *Mahávidjajóga*. Brno : Sdružení Rezonance, 2001. 4 s
17. MILANOV, Asen; BORISOVA, Ivanka. *Yoga*. Bukurešť : Stadion, 1972. 155 s.
18. MIRCEA, Eliade. *Posvátné a profánní*. Praha : Oikúmené, 2006.
19. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitri. *Sanskrtský slovníček : jógových termínů*. Brno : Pavel Křepela, 2008. 43 s. ISBN 978-80-86669-07-6.
20. TEODOR, Sebastian, GHEORGHE, Liviu, *Samádhi mystická extáze jogínů*, nakladatelství Kamala, Brașov, 1999
21. TISMĂNEANU, Vladimir. *Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste în România : Raport final*. Bukurešť : Humanitas, 2007. 880 s. ISBN 978-973-50-1836-8.

22. TUFOI, Nicolae. *Yoga, izvor de sanatate*. Iași : Junimea, 1979. 202 s.
23. VULCANESCU, Ion. *Breviar practic Hatha-Yoga*. Bukurešť : Ceres, 1975. 235 s.

Články

1. BIVOLARU, Gregorian. Starea de fraternitate spirituală în lumina legii oculte a rezonanței
Program spiritual al Simpoziunului internațional de yoga. 2006.
2. BOZARU, Daniel. Indra : Conducătorul divin al tărâmului spiritual al ființelor zeești.
Program spiritual al Simpoziunului internațional de yoga. 2008, 18, s. 22-23.
3. CATRINA, Nicolae. MISA l-a retrogradat pe Martz din instructor yoga, la rangul de simplu
cursant. *Ziua*. 30.7.1998.
4. DUMITRU, Matei. Explozia casei yoghinului Grig Bivolaru a umplut cu poze porno cartierul
Ferentari. *Ziua*. 5.2.1995, 196.

Elektronické dokumenty nebo jejich části

1. *Astro Jyoti* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Kurma Purana. Dostupné z WWW:
<<http://www.astrojyoti.com/KurmaPurana.htm>>.
2. BIVOLARU, Gregorian. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Karmajóga - jóga denního
života. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Karmajoga-joga-denniho-zivota/>>.
3. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2001 [cit. 2010-06-16]. Jantrajóga. Dostupné
z WWW: <<http://www.jogin.cz/Jantrajoga/>>.
4. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. O věnování. Dostupné
z WWW: <<http://www.jogin.cz/O-venovani/>>.
5. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Základní prvky
duchovního svátku Mahašivaratri. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Zakladni-prvky-duhovniho-svatku-Mahasivaratri/>>.
6. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-06-20]. Karmajóga - jóga denního
života. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Karmajoga-joga-denniho-zivota/>>.
7. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Léčivé milování. Dostupné
z WWW: <<http://www.jogin.cz/Lecive-milovani/>>.
8. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Umění požeňání.
Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Umeni-pozehnani/>>.
9. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Poznámky o vztahu
duchovního průvodce a žáka. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Poznamky-o-vztahu-duhovniho-pruvodce-a-zaka/>>.
10. BIVOLARU, Gregorian. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Androginul.
Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6286>>.

11. BIVOLARU, Gregorian. *YogaEsoteric.net* [online]. 2003 [cit. 2010-06-20]. Vipassana - meditația fără obiect . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4137>>.
12. BOERNHOEFT, Karsten. *Jogin* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Šambala - duchovní centrum naší planety. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Sambala-duchovni-centrum-nasi-planety/>>.
13. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Maha vidya yoga. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1624>>.
14. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. SPANDA, suprema rezonanță divină . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4920>>.
15. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. TRIPURA BHAIRAVI - Marea Putere Cosmică a focului subtil purificator . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4908>>.
16. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. CHINNAMASTA – Zeița fără cap oferă discernământul perfect . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5081>>.
17. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. DHUMAVATI - Marea Putere Cosmică a Vacuității. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5262>>.
18. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. BAGALAMUKHI – Marea Putere Cosmică a fascinației divine. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5163>>.
19. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. MATANGI - Marea putere cosmică a artelor. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5209>>.
20. BOZARU, Daniel. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. KAMALATMIKA - Marea Putere Cosmică a comorilor universale. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6103>>.
21. CATRINA, Nicolae. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Șivaismul cașmirian . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1691>>.
22. DĂNEȚ, Georgiana. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Misterele stării de Shakti. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=5980>>.
23. DASCĂLU, Monica. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Shiva Mahakala. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6013>>.

24. DASCĂLU, Monica. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-25]. Inițierea în stările benefice de transă, o poartă deschisă către paradisurile astrale. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=ro&item=5306>>.
25. DOINA, Jela. *Ziarul financiar* [online]. 14.10.2004 [cit. 2010-06-19]. Afacerea Meditatiea Transcendentala. Dostupné z WWW: <<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/afacerea-meditatia-transcendentala-2901153/>>.
26. *Exmisa.ro* [online]. 2006 [cit. 2010-06-13]. Scrisoriada. Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=3&t=661&hilit=scrisoriada>>.
27. *Exmisa.ro* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Index articole din presă . Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=47>>.
28. *Exmisa.ro* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Juridic. Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=59>>.
29. *Exmisa.ro* [online]. 2010 [cit. 2010-06-23]. CURSURI și materiale MISA. Dostupné z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?p=41255#p41255>>.
30. *Global oneness* [online]. 2008 [cit. 2010-06-18]. Encyclopedia - Siddhi. Dostupné z WWW: <<http://www.experiencefestival.com/a/Siddhi/id/567110>>.
31. *Gregorian Bivolaru* [online]. 19.3.2004 [cit. 2010-06-10]. Deklarace Madaliny Dumitru. Dostupné z WWW: <http://www.gregorianbivolaru.net/docs/juridical/1b_MD_declaratie_19_mar_04_EN.pdf>
32. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-10]. Chronology of abuses. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-2.php>>.
33. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-10]. Mass Media Campaign. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-7.php>>.
34. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-11]. The Supreme Court of Justice in Stockholm has ruled on the extradition request. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/sweden-3.php>>.
35. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-23]. Articles regarding Yoga, MISA and Gregorian Bivolaru during 1993. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/media-1-93.php>>.
36. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-23]. Certification as professor of Yoga and publishing consultant for parapsichology and yoga books. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/whoisgb-3.php>>.
37. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. In căutarea adevărului. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.
38. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Life threats. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/abuses-7.php>>.

39. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.
40. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.
41. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2005 [cit. 2010-06-25]. Mass media campaign - Introduction. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/media-1.php>>.
42. HELMAN, Martin. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Škola jógy MISA a život v ášramu. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Skola-jogy-MISA-a-zivot-v-asramu/>>.
43. *Iish.org* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Pingala Upanishad. Dostupné z WWW: <http://www.iish.org/index.php?view=article&catid=37%3Aheritage-india-news&id=208%3Aseptember-october-2008&tmpl=component&print=1&page=&option=com_content>.
44. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Meditace v jógické spirále jang. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Meditace-v-jogicke-spirale-jang/>>.
45. *Jogín* [online]. 2008 [cit. 2010-06-12]. Základní aspekty, které činí školu jógy MISA jedinečnou. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Zakladni-aspekty-ktere-cini-skolu-jogy-MISA-jedinecnou/>>
46. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Mahávidjajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mahavidjajoga/>>.
47. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Kálí - velká kosmická mocnost času. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Kali-velka-kosmicka-mocnost-casu/>>.
48. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Stručný přehled Deseti kosmických mocností. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Strucny-prehled-Deseti-kosmicky-ch-mocnosti/>>.
49. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Šiva - nejvyšší duchovní mistr a zjevitel učení jógy na Zemi. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Siva-nejvyssi-duchovni-mistr-a-zjevitel-uceni-jogy-na-Zemi/>>.
50. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Bhuvaneshwari - velká kosmická mocnost prostoru. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Bhuvaneshwari-velka-kosmicka-mocnost-prostoru/>>.
51. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-23]. Mezinárodní jógové tábory a sympózia (Baile Herculane a Costinesti, Rumunsko). Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Mezinarodni-jogove-tabory-a-sympozia/>>.
52. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-20]. Úvod ke cvičení ásan. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Uvod-ke-cviceni-asan/>>.
53. *Lux Sublima* [online]. 2009 [cit. 2010-06-11]. Arhiva. Dostupné z WWW: <http://www.luxsublima.ro/yoga_magazin.php?act=2>

54. MUNTEANU, Verona; BOZARU, Daniel. *Jogin.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Tara - velká kosmická mocnost soucitu. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Tara-velka-kosmicka-mocnost-soucitu/>>.
55. *Natha.net* [online]. 2009 [cit. 2010-06-19]. Nathas teachers weekend. Dostupné z WWW: <<http://www.natha.net/news/latest-events-in-natha-yogacenter/nathas-teachers-weekend-26th-28th-june.html>>.
56. NICOLA, Maria. *YogaEsoteric.net* [online]. 3.4.2010 [cit. 2010-06-25]. Aspecte inedite și revelatoare despre Operațiunea Christ (partea I). Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=6231>>.
57. Nicolae Militaru se stal prvním po revolučním ministrem obrany. *Wikipedia* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Nicolae Militaru. Dostupné z WWW: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Militaru>.
58. NICULESCU, Mihai. Ghidusile amantului Bivolaru. *Ziua*. 13.08.2004 [cit. 2010-06-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.exmisa.ro/viewtopic.php?f=27&t=48&st=0&sk=t&sd=a&start=30>>.
59. Posvátný zvuk tvořený jednou či více slabikami používaný v meditaci. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Mantra. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?item=4673&lang=RO>>.
60. *Pranakriya.com* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Hatha Yoga Pradipika. Dostupné z WWW: <<http://www.pranakriya.com/doc/HathaYogaPradipika.pdf>>.
61. ROMAN, Dinu. *Jogin.cz* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Rezonance - skrytý klíč ke všem projevům vesmíru. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Rezonance-skryty-klic-ke-vsem-projevum-vesmiru/>>.
62. Sanskrtské slovo jantra – posvátný geometrický obrazec používaný k meditaci. Vizuální obdoba mantry. Viz. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2001 [cit. 2010-06-16]. Jantrajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Jantrajoga/>>.
63. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-06-20]. Akt věnování. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Akt-venovani/>>.
64. SELEA, Eduard. *Jogin.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-06-20]. Duchovní praxe jako základ vztahu mezi duchovním průvodcem a aspirantem. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Duchovni-praxe-jako-zaklad-vztahu-mezi-duhovnim-pruvodcem-a-aspirantem/>>.
65. *ShivaShakti.com* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. The Vira Sadhana. Dostupné z WWW: <<http://www.shivashakti.com/brihad.htm>>.
66. SILK, Jonathan A. *Encyclopædia Britannica* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. Bodhisattva (Buddhist ideal). Dostupné z WWW: <<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/70982/bodhisattva>>.

67. SINGH, Jaideva. *ShivaShakti.com* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. The Shiva Sutras. Dostup z STOIAN, Mihai. *Jogin.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-06-20]. Význam klášterů a ášramů v moderní společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Vyznam-klasteru-a-asramu-v-moderni-spolecnosti/>>.né z WWW: <<http://www.shivashakti.com/sutras.htm>>.
68. SINGH, Sundar. *Jogin.cz* [online]. 2005 [cit. 2010-06-18]. Proroctví o duchovní budoucnosti Rumunska. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Proroctvi-Sundara-Singha-o-duhovni-budoucnosti-Rumunska/>>.
69. Šambala – mýtická astrální oblast, duchovní střed Země. Viz. BOERNHOEFT, Karsten. *Jogín* [online]. 2007 [cit. 2010-06-12]. Šambala - duchovní centrum naší planety. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Sambala-duhovni-centrum-nasi-planety/>>.
70. TUDOR, Ilie. *Interviu cu Nineta Cranici* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Destine. Dostupné z WWW: <<http://www.formula-as.ro/2002/524/destine-10/destine-3356>>.
71. *Upanishads, Hindouisme et Spiritualité* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Trishikhi Brahmana Upanishad. Dostupné z WWW: <<http://www.les-108-upanishads.ch/index.html>>.
72. VASILESCU, Sorin Mario. *Grupul national de studiu si practica YOGA* [online]. 2006 [cit. 2010-06-18]. Yoga în Romania. Dostupné z WWW: <http://www.gnspe.org/yoga_in_romania__f138.html>.
73. Viz. Sophrozin. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2008 [cit. 2010-06-18]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.
74. *Wikipedia* [online]. 2000 [cit. 2010-06-20]. Shakti. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Shakti#cite_ref-0>.
75. *Wikipedia* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Gelu Voican Voiculescu. Dostupné z WWW: <http://ro.wikipedia.org/wiki/Gelu_Voican_Voiculescu>.
76. *YogaEsoteric.net* [online]. 2000 [cit. 2010-06-23]. Ce este Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut? . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=3531>>.
77. *YogaEsoteric.net* [online]. 2001 [cit. 2010-06-20]. Contact. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1579>>.
78. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-18]. Chakra-e: centri secreti de forta. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1626>>.
79. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-20]. Comparați orgasmul obişnuit cu orgasmul cu continentă . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1815>>.
80. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-25]. Ayurveda, știința vieții . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4269>>.
81. *YogaEsoteric.net* [online]. 2002 [cit. 2010-06-25]. Šivaismul cašmirian. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1691>>.

82. *YogaEsoteric.net* [online]. 2004 [cit. 2010-06-10]. A flagrant violation of human rights. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=EN&item=1632>>.
83. *YogaEsoteric.net* [online]. 2004 [cit. 2010-06-20]. Shiva și Shakti - principii universale . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1996>>.
84. *YogaEsoteric.net* [online]. 2004 [cit. 2010-06-25]. De tot hazul. Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1620>>.
85. *YogaEsoteric.net* [online]. 2005 [cit. 2010-06-20]. TRIPURA SUNDARI, Marea Putere Cosmică a Frumuseții . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=4085>>.
86. *YogaEsoteric.net* [online]. 2008 [cit. 2010-06-20]. Transfigurarea . Dostupné z WWW: <<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=1637>>.

Přednášky

1. BIVOLARU, Gregorian. *Atenție, Costinești: Tabară de revelare a Sinelui*, 1. ledna 2008.
2. BIVOLARU, Gregorian. *Relatari despre viața mea în perioada comunista*, Costinești: Simpozion internațional de yoga, 29. srpna 2009.
3. BIVOLARU, Gregorian. *Transfigurarea*, Voineasa: Tabara de yoga, 1992.
4. MONETE, Marius. *Despre experiențele mele pe călea spirituală*, Costinești: Tabară de revelare a Sinelui, 2. ledna 2008.
5. SELEA, Eduard. *Rozhovor o duchovní praxi*. Audionahrávka, Praha: 30.5. 2010.
6. STOIAN, Mihai. *Principii spirituale privite din perspectiva tantrica inedita*, Costinești: Simpozion internațional de yoga, 25. srpna 2008
7. STOIAN, Mihai. *Teachers aspirants course*, Kopenhagen, Concordia ashram, 10. dubna 2010.
8. STOIAN, Mihai; STOIAN, Adina *Congresul European de yoga*, Bukurešť: 2005.

Filmové dokumenty

1. *Gregorian Bivolaru* [online]. 2008 [cit. 2010-06-18]. Looking for the Truth. Dostupné z WWW: <<http://www.gregorianbivolaru.net/>>.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Osobní svědectví účastníků kurzů MISA, kteří dosáhli vysokých stavů duchovního uskutečnění

Příloha č. 2: MISA v České republice

Přílohy

Příloha č. 1: Osobní svědectví účastníků kurzů MISA, kteří dosáhli vysokých stavů duchovního uskutečnění

Svědectví Daniela Bozaru

Daniel Bozaru se narodil 5. května 1961. Vystudoval Lyceum a následně fakultu aeronautiky na Bukurešťské univerzitě. Je žákem Gregoriana Bivolaru od roku 1985. V současnosti učí nejvyšší ročníky kurzů jógy v Bukurešti. Je skladatelem elektronické hudby, pod uměleckým jménem Indra. Není členem mezinárodních federací jógy ani žádné politické strany. Otázky byly zodpovězeny prostřednictvím e-mailu.

1. Měl jsi duchovní zkušenosti předtím, než jsi začal praktikovat jógu? Můžeš je popsat?

Měl jsem zkušenost odpoutaného svědka, který je vědomím. Když jsem se učil na přijímací zkoušky na lyceum, uvědomil jsem si jednoho večera, že to nejsem já, kdo se učí, nebyl jsem svým tělem a zároveň jsem sám sebe „viděl“ zezadu, naprosto odpoutaný a klidný.

2. Co tě přivedlo na kurzy jógy, jaká byla tvá prvotní motivace?

Byl to „osudový moment“, aniž bych se k tomu sám rozhodl. Jednou jsem s velkým zájmem poslouchal jednoho svého kamaráda, který mi vyprávěl o kurzu jógy, na nějž právě začal chodit (bylo to za komunismu, právě jsem chodil na fakultu v Bukurešti (1985)). Přitom jsem náhle ucítil velice silný proud energie pronikající celým mým tělem od temena hlavy až k chodidlům. Má aspirace začít praxi jógy se tím stala natolik intenzivní a impulz k tomu natolik silným, že už na ničem dalším nesešlo.

3. Co je nyní tvou motivací pokračovat v praxi jógy?

Není žádná zvláštní motivace. Původně, na začátku, jsem si vroucně přál duchovní osvobození. V poslední době jsem si uvědomil, že tohle je také touha, která se zakládá na hře mysli. Chvíli osvobození si neurčujeme my a ani ho nemůžeme nijak navodit. Veškeré myšlenky na něj a veškeré úsilí vynaložené v tomto směru jsou suverénním projevem Boží Vůle. My sami nemůžeme udělat nic. Motivace a cíle, které má člověk, který navštěvuje kurz jógy, ať už jsou jakékoliv (zdraví, relaxace, paranormální schopnosti, duchovní osvícení, atd.) nejsou nic jiného než mentální koncepty. Nakonec je i naše úsilí ve směru duchovního osvobození stejně tak Boží Vůlí. My se musíme snažit dělat co nejlépe to, co máme dělat. I když je cesta za duchovním osvícením proces, který probíhá v čase, jeho projev je náhlý (jakmile přijde správná chvíle).

4. Dokážeš rozlišit určité etapy, jimiž jsi ve své duchovní praxi prošel?

Přirozeným způsobem následovaly tyto etapy chronologicky, ale nedají se od sebe radikálním způsobem oddělit, protože prvky jedné se nacházejí i v jiných. Přesto se dají konstatovat určité obecné tendence:

- a) Intenzivní praxe hathajógy
- b) Výuka na kurzech v rámci naší školy jógy.
- c) Zpracovávání většího počtu knih a odborných překladů.
- d) Četba velice velkého množství knih z oblasti jógy, ezoteriky a duchovnosti.
- e) Provádění dlouhých a obtížných tapasů, zahrnujících tajné jógové techniky.
- f) Důraz na meditaci.

5. Dosáhl jsi vysokých stavů vědomí, typu samádhi, zjevení Átman? Dokážeš specifikovat, jaké stavy to byly – na škále definované Jóga Sútrou?

Měl jsem výjimečné duchovní zkušenosti, včetně samádhi (při praxi hathajógy), přístupu k velice subtilní skutečnosti intelektu (buddhi) a mohl jsem se také těšit z milosti určitých výjimečných duchovních vizí nebeské povahy (zjevení velkého boha Indry v místnosti, kde jsem meditoval). Prožil jsem také prostorové přenesení do jiného světa, které trvalo zhruba hodinu a které se dostavilo, když jsem se procházel kopcovitou krajinou mezi městy Bacău a Piatra Neamț.

6. Co můžeš říci o těchto stavech? Jak bys je mohl popsat?

V každém z těchto stavů vysokého vědomí jsem měl jiné vjemy, protože i specifika každého z prožitků byla případ od případu jiná. Co se mě osobně týče, projevovaly se stavy samádhi vždy jako blaženost, jako stavy „štěstí“ tak intenzivního a naprostého, že navozovaly automaticky naprostou nehybnost těla i mysli. Zkušenosti nadvědomé povahy se vyznačovaly pocitem klidu a hluboké energetizace. Nebeské vize přinášely stav úžasu, který se v nich převážně projevoval.

7. Co konkrétně anebo jaké události předcházely prvnímu objevení se těchto stavů?

To záleží stav od stavu, protože k nim došlo v různých okamžicích. Například v případě stavu samádhi při praxi hathajógy jsem prováděl trikónasánu na levou stranu;³⁴⁷ v případě nadvědomých stavů jsem prováděl lájajógu³⁴⁸, v případě zjevení Indry jsem se nacházel uprostřed tapasu kajakalpy³⁴⁹ (49 dní).

8. Jak, jakým způsobem se ti potom změnil život?

Život na fyzické úrovni se nijak okázale nezměnil, ale duchovní zralost a správné pochopení určitých subtilních skutečností značně pokročilo.

³⁴⁷ Trikónasána neboli poloha trojúhelníku dynamizuje silové centrum manipuláčaakra související s projevy vůle, jehož projekce se na úrovni fyzického těla nachází v oblasti pupku.

³⁴⁸ Jedná se o meditační techniku využívající mantry.

³⁴⁹ Jedná se o techniku, kdy je člověk izolován v naprostém tichu a temnotě.

9. Prožíváš neustále tyto stavy?

Ne, ale k něčemu časem následně přece jenom došlo v tom smyslu, že se stav individuálního vědomí trvale přiblížil úrovni, z níž je snazší přístup k vysokým duchovním prožitkům. Přesvědčení, že to nejsem já, kdo jedná, se stalo převažujícím.

10. Co je nezbytné k upevnění těchto stavů, tak aby mohly být prožívány neustále bez jakéhokoliv přerušení? Jakým druhem transformace musí člověk projít od prvního objevení se takového stavu ke konečnému duchovnímu osvobození?

Obecně vzato musí být důsledný v duchovní praxi a správném pochopení.

Nikdo však nemůže s určitostí říct, kdy nastane chvíle duchovního osvětlení; to závisí pouze na vůli a milosti Boha (Nejvyššího Vědomí). Duchovní úsilí může být soustavné celý život a k osvobození přesto nedojde; a naopak, někdy se může osvětlení spontánně dostavit už po nepatrném úsilí. V tomto směru máme každý svůj osud. Avšak odpoutanost, pozornost a důslednost jsou základními ingrediencemi duchovního pokroku.

11. V čem spočívá tvá současná duchovní praxe?

Je různorodá, zahrnuje meditace a různé techniky kundalínijógy. Také studium (svádhjája).

12. Jak můžeš z vlastní zkušenosti popsat proces duchovní evoluce na individuální úrovni?

V základu je to proces správného pochopení. Všechny ostatní techniky očisty, aktivace energií, atd. nedělají nic jiného, než že připravují půdu k tomu, aby praktikant co nejlépe pochopil, kdo hledá a vynakládá úsilí na cestě duchovnosti.

13. Co považuješ za nejcennější zkušenost, kterou jsi měl na duchovní cestě?

Intuice faktu, že já jsem Vědomí.

14. Co je nejdůležitější lekce, kterou jsi na duchovní cestě pochopil?

Že všechno, co se děje je vůle Boha a ne má individuální vůle.

15. Jaké jsou nejdůležitější kvality žáka z hlediska dosažení úspěchu v duchovní praxi?

Důslednost a aspirace.

16. Jak chápeš koncept instruktora jógy? Co pro tebe znamená být instruktorem jógy? Jak se toto tvé pochopení během let vyvíjelo?

Dobře připravený instruktor jógy je především co nejpřesnějším relé vůle svého dokonalého duchovního průvodce ztělesňujícího Nejvyšší Vědomí.

17. Jak bys definoval autentického duchovního průvodce (mistra)? Jaké je jeho poslání?

Autentický duchovní průvodce je ten, jehož slova, rady, pobídky a činy mají takovou povahu, že nám pomáhají pochopit, jakou cestu bychom měli v životě následovat, abychom se zbavili utrpení (samsára). Mysl nás klamat může, ale srdce nikdy.

18. Kdy jsi se setkal poprvé s Griegem? Jaké to setkání bylo?

V roce 1985. Trvalo 2 až 3 minuty, na ulici v noci na tramvajové zastávce. Byly to sotva dva měsíce, co jsem začal praktikovat jógu.

19. Jak se tvůj vztah s duchovním průvodcem během let vyvinul?

Víra v něj a oddanost vůči tomu, čím je mimo zdání fyzické osoby, pro mě byly už od začátku neodolatelným popudem.

20. Jak tě duchovní průvodce ovlivnil v tvé duchovní praxi?

S nekonečnou trpělivostí mi ukazoval přímou cestu ke světlu a pomohl mi ji přímou udržet.

21. Jak se změnil tvůj celkový pohled na život pod vlivem duchovního průvodce?

Takřka okamžitě jsem si uvědomil, že dělat jógu je jediný životný cíl mého života. Ostatní druhy mých aktivit jsou od toho přímo odvislé.

22. Kdybys mohl říct něco, jedinou větu o Griegovi, která by následně byla vytesána do mramoru pro budoucí generace – co by to bylo?

„Dal mi pochopení, že to, čím jsi ty, jsem i já, ve věčnosti“.

23. Když se ohlédneš zpět za porevoluční historii MISA, po roce 1989 – vidíš nějaké více či méně jasně vymezené etapy, jimiž MISA prošla?

Období počáteční bouřlivosti, období zaměření pozornosti do bukurešťského centra, období rozvoje hmotné báze, období duchovních zkoušek, období duchovního zrání.

24. Jak chápeš koncept duchovního hnutí?

Duchovní hnutí musí především tvořit duchovní rodinu, aby mohla zpřístupnit maximálně úspěšným způsobem pochopení duchovního poselství školy na celé planetě. Soudržnost v duchu, víře a aspiraci jsou toho nejpodstatnější charakteristiky.

25. MISA byla opakovaným způsobem opuštěna lidmi, kteří stáli na vrcholu její organizační struktury – je řeč Narcisovi Tarcău, Claudiu Trandafirovi a dalších – představuje tento fakt podle tvého názoru určitý vzorec? Jakými prostředky by se tomu dalo do budoucna předcházet?

Když duchovní škola dokonalý a duchovní průvodce k sobě přitahují desetitisíce lidí, dají se čekat protireakce, jakožto odpověď opačných sil, zejména v současné společnosti. Zrada duchovní cesty a opuštění duchovního průvodce byly vždy zřetelným prvkem boje mezi dobrem a zlem. Neexistují předem dané metody, které by tomu mohly zabránit, protože všichni vždy jednají podle vlastního osudu, který je ve vztahu k božskému plánu projevu. Hluchý nikdy neuslyší hlas, který mu křičí do ucha, i když další tisíce lidí kolem něj ho vnímají. Věci se dějí přesně tak, jak se dít mají, jejich hluboký smysl je známý pouze zasvěceným a dokonalým.

26. Jaká by měla být role MISA a jejích poboček v dalších zemích ve změnách, jimiž svět v současné době prochází? Je MISA na tuto roli připravená?

Kdyby MISA nebyla připravená šířit své duchovní poselství všude po světě, nestala by se nyní nejrozvinutější školou jógy na zeměkouli. Autenticita tohoto poselství a teoretických i praktických prvků představených v kurzech jógy MISA, moudrý způsob organizace a šíření duchovních učení, výjimečné iniciativy a činnosti, které tato škola jógy provádí, jsou solidní zárukou neodvratného úspěchu, kterého na celosvětové úrovni dosáhne. Centrum činnosti MISA se nachází v Rumunsku a jsou i paprsky, které se z tohoto centra či slunce šíří všemi směry (pobočky v jiných zemích). Co je ve velkém, je v určitých proporcích i v malém. S ohledem na to se každá z poboček může ve svém regionu stát silným centrem, představujíc tak věrný odraz ústředního slunce.

Svědectví Rodicy Rurniche

Rodica Purniche se narodila 18. ledna 1958 v Bukurešti. Vystudovala fakultu literatury se zaměřením na kombinaci rumunština – angličtina. Vychodila novinářské kurzy a věnovala se managementu televizního vysílání. Absolvovala mezinárodní kurzy pro instruktory jógy. Je autorkou mnoha knih o astrologii, mimo jiné sestavuje i astrologické analýzy k meditacím pořádaným u příležitosti výročního hiatu. Učí jógu v rámci MISA, není členkou mezinárodních jógových federací ani žádné politické strany.

Otázky v dotazníku byly zodpovězeny písemně prostřednictvím e-mailu.

1. Měla jsi duchovní zkušenosti předtím, než jsi začala praktikovat jógu? Můžeš je popsat?

Ano, měla. V dospívání jsem u mě docházelo k vzestupu kundalíni na manipuru a astrálnímu putování. Vždy jsem měla silnou intuici o nadcházejících událostech. Po několik měsíců jsem měla výjimečnou dynamizaci višuddhy. Vždy jsem si přála proniknout do astrologie.

2. Co tě přivedlo na kurzy jógy, jaká byla tvá prvotní motivace?

Abych pochopila, jak Bůh svět udělal. Abych našla duchovního Mistra. Abych našla Boha.

3. Co je nyní tvou motivací pokračovat v praxi jógy?

Přání pomáhat lidem. Aspirace být pokračovatelkou mého duchovního Mistra. Aspirace neustále sloužit Bohu Otci a stát se jednou s Ním.

4. Dokážeš rozlišit určité etapy, jimiž jsi ve své duchovní praxi prošla?

První byla etapa radosti z objevení autentické cesty duchovního vývoje. Následovala etapa vstřebávání všech dostupných kurzů (ajurvědy, šivaismu, eneagramu, tantrické alchymie).

Pak přišla etapa duchovních zkoušek, měla jsem určité zdravotní problémy. Nyní má za to, že se nacházím v etapě vědomého přijetí své duchovní mise a vnitřního zrání, v důsledku reálných vnitřních transformací.

5. Dosáhla jsi vysokých stavů vědomí, typu samádhi, zjevení Átman? Dokážeš specifikovat, jaké stavy to byly – na škále definované Jóga Sútrou?

Nedosáhla jsem těchto stavů. Měla jsem jenom mnoho náhlých momentů zjevení Já (Átman). Často mám ale pocit, že prožívám stav „sat“³⁵⁰, kdy cítím, že vše existuje. Když potřebuji v tomto „sat“ něco nalézt, vystoupí z něj v mém vědomí přesně informace, kterou hledám. Prakticky vzato se jev duchovnosti stal mou realitou.

6. Co můžeš říci o těchto stavech? Jak bys je mohla popsat?

Opakuji: nikdy jsem nedosáhla vysokých stavů vědomí. Ale vše, co jsem prožívala, je velice, velice těžko popsatelné.

7. Co konkrétně anebo jaké události předcházely prvnímu objevení se těchto stavů?

Hluboký cit lásky a přímého vnímání Boha v místnosti, kde jsem se nacházela.

8. Jak, jakým způsobem se ti potom změnil život?

Pochopila jsem, že vše je láska a odpuštění. Dosáhla jsem hlubšího pochopení lidí a života. Zesílilo mé subtilní pouto s mým duchovním Mistrem.

9. Prožíváš neustále tyto stavy?

To, co jsem popsala u otázky 5 – ano. Tyto stavy se staly takřka stálými. Také stav lásky je bezmála setrvalý.

10. Co je nezbytné k upevnění těchto stavů, tak aby mohly být prožívány neustále bez jakéhokoliv přerušení? Jakým druhem transformace musí člověk projít od prvního objevení se takového stavu ke konečnému duchovnímu osvobození?

Myslím, že člověk musí stát ve středu své bytosti, v srdci a neustále se vztahovat k Bohu a božskému Já (Átman). Základní transformace, která může vést k nejvyššímu duchovnímu uskutečnění je definitivní transcendence ega, omezení, které nám vnucuje, přičemž mezi nejhrubší z nich patří pocit oddělenosti od ostatních (a tedy i od Boha) a pocit, že jsme pomíjivé bytosti.

11. V čem spočívá tvá současná duchovní praxe?

Každodenní provádění určitého počtu požehnání, deset minut ásan a deset minut pránájámy. Účastním se rituálů, do nichž jsem dostala zasvěcení. Provádím tapasy. Soustavně, jednou měsíčně, provádím nepřetržitou 24 hodinovou modlitbu. Hodně píše, zejména knihy o astrologii a pracuji na redakci kurzů hinduistické astrologie, který bude vyučován pod záštitou naší školy jógy. Snažím se neustále si uvědomovat, co dělám.

³⁵⁰ Jsoucno, bytí, existence, skutečnost. Sat, čit, ánanda = bytí, vědomí, blaženost (tři nepomíjející kvality)
MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitri. *Sanskrtský slovníček*. Brno : Pavel Křepela, 2008. 43 s.

12. Jak můžeš z vlastní zkušenosti popsat proces duchovní evoluce na individuální úrovni?

Z mého hlediska znamená proces duchovní evoluce transformaci. Abych se transformovala, musím se pozorovat, uvědomit si, kde mám problémy či jakými nepěknými rysy se vyznačuji, přijmout je a udělat všechno proto, abych je transcendovala. Proces soustavného vědomého vývoje dělá z duchovního učení aktivní naprosto výjimečný způsob života. Také se snažím uvědomovat, jaká je v mém životě Boží vůle.

13. Co považuješ za nejcennější zkušenost, kterou jsi měla na duchovní cestě?

Nejcennější zkušenosti, které jsem až do teď měla jsou následující:

- Zvláštní přítomnost mého duchovního Mistra, kterou velice často cítím při astrologických konzultacích. Mám pocit, jako bych se stala jím a on se projevoval skrze mě; častokrát gesta, která dělám a slova, která používám jsou jeho. Vždy jsem si vědomá tohoto jeho projevu skrze mě.

- Intenzivní přítomnost mého duchovního Mistra vždy krátce před tím, než v mém životě dojde k určitým událostem (zasvěcení, korespondence s ním, naposledy jsem ho vnímala v den, kdy můj otec definitivně opustil fyzickou úroveň).

- Před čtyřmi lety (2006), jsem definitivně vysublimovala menstruační cyklus: tato skutečnost byla potvrzena zdravotními testy v únoru 2009.

- V létě roku 2008 jsem během nepřerušené 24hodinové modlitby prožívala stav zjevení Já (Átman) po dobu takřka tří hodin.

- Poslední dva, tři měsíce ráno anebo při každém věnování či meditaci se cítím zaplavená Světlem anebo že jsem Světlo; pokaždé když se probouzím anebo když i jen zavru oči, vidím pouze stálé, zářivé světlo.

14. Co je nejdůležitější lekce, kterou jsi na duchovní cestě pochopila?

Mám za to, že na duchovní cestě jsou dvě hlavní lekce (a zároveň dvě zkoušky): zkouška vlastní síly a zkouška vztahu žák – duchovní Mistr. Alespoň já jsem to tak měla. A myslím, že jsem je až do teď docela dobře zvládla.

15. Jaké jsou nejdůležitější kvality žáka z hlediska dosažení úspěchu v duchovní praxi?

Pokora, důslednost, moudrost, pevná víra, bezpodmínečná obětavost, stav odevzdání se do boží Vůle, Lásky, odpuštění.

16. Jak chápeš koncept instruktora jógy? Co pro tebe znamená být instruktorem jógy?

Jak se toto tvé pochopení během let vyvíjelo?

Být instruktorem jógy pro mě znamená předávat dále učení přijaté od našeho duchovního Mistra. Znamená to poznávat lidi čím dál tím lépe a chovat se k nim tak, jako se choval náš duchovní Mistr

k nám. Bohužel mám velice smutnou zkušenost s jistými instruktory, kteří mi vědomě ublížili, ale odpustila jsem jim. S mnoha dalšími mám velice krásné přátelské vztahy. Pochopila jsem díky nim, že i oni podobně jako my, účastníci kurzů, mají své duchovní zkoušky a problémy. Pochopila jsem díky nim, že čím více uskutečnění člověk dosáhne, tím jsou duchovní zkoušky větší a těžší. Pochopila jsem takto, že jedni druhé neustále potřebujeme k našemu vlastnímu duchovnímu vývoji, ale i k tomu, aby naše škola jógy byla silná a trvalá a v neposlední řadě se vzájemně potřebujeme k pomoci všem lidem ve společnosti.

17. Jak bys definovala autentického duchovního průvodce (mistra)? Jaké je jeho poslání?

Autentický duchovní průvodce je ten, kdo je ve spojení s Bohem a jedná v souladu s jeho Vůlí. Je plný lásky a moudrosti. Poslání takového průvodce je podněcovat, urychlovat duchovní vývoj těch lidí, kteří se vědomě rozhodnou duchovně se vyvíjet.

18. Kdy jsi se setkala poprvé s Griegem? Jaké to setkání bylo?

Poprvé jsem se Griegem setkala hned po spirále v Bukurešti. Poté, co jsem s ním u dveří do auta mluvila, jsem celou dobu plakala. Nevím proč. Prostě a jednoduše jsem plakala. Ale nakonec jsem cítila, že jsem se konečně vrátila domů.

19. Jak se tvůj vztah s duchovním průvodcem během let vyvinul?

Myslím, že se vyvinul od dobrého k ještě lepšímu. Znal každý krok, který jsem udělala. Vždycky jsem se snažila ho poslouchat. Víím, že v jeden moment jsem neudělala, co mi řekl, ale hodně jsem se potom modlila k Bohu, abych překonala těžké chvíle, před kterými mě varoval. Miluji ho a bezpodmínečně v něj věřím.

20. Jak tě duchovní průvodce ovlivnil v tvé duchovní praxi?

Nevím, jak na tuhle otázku odpovědět. Kdyby můj duchovní Mistr nebyl, nebyla by ani tahle škola a já bych se nevěnovala žádné duchovní praxi. Vděčíme mu za všechno, co v životě máme – za všechno: zdraví, vztah k Bohu, lásku, pochopení, ideály, víru, duchovní cestu. Za všechno.

21. Jak se změnil tvůj celkový pohled na život pod vlivem duchovního průvodce?

Můj pohled na život se hodně zlepšil a získala jsem pocit věčnosti. Pochopila jsem své duchovní poslání. Hodně jsem se v dobrém smyslu změnila.

22. Kdybys mohl říct něco, jedinou větou o Griegovi, která by následně byla vytesána do mramoru pro budoucí generace – co by to bylo?

„Prosím zůstaň mým duchovním Mistrem až do konce mé duchovní cesty.“

23. Když se ohlédneš zpět za porevoluční historií MISA, po roce 1989 – vidíš nějaké více či méně jasně vymezené etapy, jimiž MISA prošla?

Jistě. Nejprve byla počáteční etapa, kdy jsme se vydali s velkým elánem na cestu. Následovala etapa hromadění, kdy vznikal hmotný i duchovní majetek školy. Současně s tím začala i expanze školy po světě.

Myslím, že nyní procházíme etapou duchovního zrání, v níž smyslem zkoušek s nimiž se střetáváme je zvednout kvalitativní úroveň školy.

24. Jak chápeš koncept duchovního hnutí?

Duchovní hnutí předpokládá existenci skupiny lidí vyznačujících se stejnými přesvědčeními a duchovními aspiracemi, kteří jsou vyučováni a vedeni na cestě duchovním Mistrem. V tomto hnutí existuje reálný proces neustálého vzestupu prostřednictvím poznání, syntetizace náboženského učení a jeho univerzalizací. Za výjimečných či kritických dějinných okolností se může duchovní hnutí prolnout s občanskou společností a pokud to tato přijme, může duchovní hnutí nabídnout model způsobu života, který se zejména v obdobích krizí může projevit jako spásný.

25. MISA byla opakovaným způsobem opuštěna lidmi, kteří stáli na vrcholu její organizační struktury – je řeč Narcisovi Tarcău, Claudiu Trandafirovi a dalších – představuje tento fakt podle tvého názoru určitý vzorec? Jakými prostředky by se tomu dalo do budoucnosti předcházet?

Ne, není to vzorec, ale jev je to běžný. Ze dvou důvodů:

- Jak jsem již zmínila výše, je každý duchovní skok následován zkouškou; Jsem toho názoru, že lidé, kteří duchovní cestu opustí, v podstatě selhali ve zkoušce osobní moci a vztahu mistr-žák.

- V druhé řadě začínají někteří instruktoři společně s tím, jak u nich dochází k duchovnímu vývoji, rezonovat s kvalitami duchovního vůdcovství a dříve či později se od skupiny oddělují, aby vedli duchovní učení dál.

Jak řekl Grieg: „Skutečný duchovní mistr je ten, kdo vychová a zanechá po sobě duchovní mistry“. Uvidíme časem, co budou dále dělat ti, kdo byli v určité chvíli na vrcholu v této škole a v určitý moment se od ní odpoutali.

Jsem toho názoru, že tato věc je nevyhnutelná. Všichni máme svobodnou vůli, takže je třeba respektovat to, co si každý zvolí. Důležité je, abychom si my hleděli své cesty a ti, co odešli, zase své vlastní volby.

26. Jaká by měla být role MISA a jejích poboček v dalších zemích ve změnách, jimiž svět v současné době prochází? Je MISA na tuto roli připravená?

Role MISA a jejích poboček v dalších zemích je přispět k vytvoření a uchování duchovní pravdy o integrální józe, o tantrické duchovnosti, respektovat občanskou společnost a zůstat otevřená všem, kdo chtějí po této cestě jít.

Osobně si myslím, že v současné chvíli je připraveno jen asi 10 % účastníků kurzů pomáhat lidem v transformaci, kterou musí lidstvo projít. Většina ášramistů a instruktorů nemá zkušenosti se životem ve společnosti, znevažuje společnost a dokonce i své kolegy, kteří se do ní zapojují – což je velice zranitelný bod této školy. I když jsou v této škole přítomna výjimečná duchovní uskutečnění, i když jsou zde výjimeční lidé, dokonce i když máme jedinečného duchovního Mistra a rozsáhlé dokonalé učení, má většina účastníků kurzů stále dosti slabé lidské chápání a takřka neexistující zkušenost s životem ve společnosti.

Svědectví Eduarda Selea

Eduard Selea se narodil 7. ledna 1970 v Suceavě na severu Rumunska. Vystudoval Lyceum v Suceavě a strojní fakultu v Iași, je inženýrem strojařem. Od roku 1995 do roku 1999 pobýval v bukurešťských ášramech. Od roku 2000 působí v České republice, kde založil a vede sdružení Rezonance. Koncipoval a založil tradici mezinárodních duchovních táborů pro prohloubení vztahu duchovní průvodce – aspirant. Je aktivním členem mezinárodní federace jógy Átman, kde zastupuje Českou republiku. Není členem žádné politické strany. Následující text je přepisem nahrávky rozhovoru, který byl veden 30. května 2010 v Praze.

1. Měl jsi duchovní zkušenosti předtím, než jsi začal praktikovat jógu? Můžeš je popsat?

Měl jsem duchovní zkušenosti již v dětství. Často jsem vnitřně velice silně slyšel zvuk mantry velké kosmické mocnosti Tara. Prožitek byl tak silný, že jsem jen těžko zvládal s ním normálně fungovat. Pochopitelně jsem nevěděl, o co se jedná, a tak jsem se toho snažil zbavit. Kromě toho v Ceaușescově období jsem na základě knihy o józe zkoušel cvičit šavásanu³⁵¹ a podařilo se mi odpoutat od fyzického těla, nicméně protože jsem v té době neměl žádného učitele, který by mě vedl, jsem se praxe brzy vzdal.

Než jsem začal navštěvovat kurzy jógy, cvičil jsem dva, tři roky či-kung.³⁵² Pomocí něho se mi podařilo zbavit se různých sajdkár,³⁵³ problémů vlastních i problémů ve vztazích. K tomu si

³⁵¹ Tzv. “poloha mrtvoly”, základní relaxační jógová technika. Viz. Ročník 1 : kurz 1. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 8.

³⁵² Původem čínské cvičení, podobné dnes oblíbenému tai-či.

vzpomínám na zajímavý zážitek, kdy se při cvičení či-kung moje tělo spontánně dostalo do polohy podobné halásaně.³⁵⁴ Pomocí citu, energie jsem tak napodoboval embryonální polohu, v níž se v matčině děloze nachází plod. Postupně se mi tak začaly vybavovat prenatalní zkušenosti, vzpomněl jsem si na otcovy výbuchy hněvu v době matčina těhotenství, které se mi vryly do podvědomí a působily, že jsem se mu po celý život nemohl otevřít. Tato technika mi pomohla zbavit se těchto vzpomínek a otevřít se otci, říci mu, že ho mám rád. I z jeho strany bylo patrné, že se něco pročistilo a došlo k pokroku.

2. Co tě přivedlo na kurzy jógy, jaká byla tvá prvotní motivace?

Na jógu jsem přišel ze zvědavosti, měl jsem spolužáka, který se mi zdál divný. Zeptal jsem se ho, jestli je sektář, karatista nebo jogín. Byl překvapený, že jsem poznal, že se něčemu takovému věnuje. Navštívil jsem ho u něj doma, kde měl různé jantry.³⁵⁵ Ukázal mi jaká cvičení dělá, všechno to bylo zajímavé. Přišel jsem potom i na kurzy a již na druhé lekci, kde se učila bhudžangásana³⁵⁶ jsem měl velice krásný stav, vnímal jsem všeobjímající lásku. To mě přesvědčilo o tom, že se tam děje něco skutečně mimořádného a že mám pokračovat.

3. Co je nyní tvou motivací pokračovat v praxi jógy?

Nyní jsou pro mě motivací všemožné duchovní zkušenosti, které jsem prožil a které jsou pro mě důkazem toho, že můžeme v tomto životě dokázat mnoho. Usiluji o spojení s Bohem a opravdové sebepoznání. Kromě toho jsem pochopil, jaký úkol mi Bůh v tomto životě dal a jsem rád, že jej mohu uskutečnit.

4. Dokážeš rozlišit určité etapy, jimiž jsi ve své duchovní praxi prošel?

Zhruba první dva roky jsem byl v praxi jógy dost nevědomý, to pokládám za první etapu. Potom, co jsem se setkal s duchovním průvodcem, se má praxe a duchovní integrace hodně změnila – toto období trvalo také zhruba dva roky. Následovaly čtyři roky v ášramu v Bukurešti, kde jsem měl příležitost přijít do styku s celou řadou pokročilých duchovních lidí, od nichž jsem se hodně naučil. Žil jsem neustále v duchovní atmosféře, navštěvoval řadu kurzů, pracoval v jogínské tiskárně a díky tomu byl celý můj život orientovaný na duchovnost. Měl jsem v té době neuvěřitelné zážitky, dosáhl jsem

³⁵³ Mentální otisky minulých činů, podvědomé síly, viz. MRNUŠTÍKOVÁ, Míla Sávitri. *Sanskrtský slovníček*. Brno : Pavel Křepela, 2008. 43 s.

³⁵⁴ „Poloha pluhu“, nohy jsou v leže na zádech položeny za hlavou, ruce jsou natažené. Viz. Ročník 1 : kurz 28. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁵⁵ Geometrický diagram, který nás přivádí do rezonance s určitou energií. Vizuální obdoba mantry. Viz. BIVOLARU, Gregorian. *Jogin.cz* [online]. 2001 [cit. 2010-06-16]. Jantrajóga. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Jantrajoga/>>.

³⁵⁶ „Poloha kobry“ Viz. . Ročník 1 : kurz 6. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

určitého vrcholu, co se týká duchovních zkušeností a stavů. Dalším obdobím je můj pobyt v Čechách, kde jsem se snažil všechno, co jsem poznal, předat dál. To mi přineslo duchovní dospělost.

5. Dosáhl jsi vysokých stavů vědomí, typu samádhi, zjevení Átman? Dokážeš specifikovat, jaké stavy to byly – na škále definované Jóga Sútrou?

Prožíval jsem různé velice vysoké stavy. Některé v souvislosti s Mahávidjajógou, ve spojení s velkými kosmickými mocnostmi. Prožíval jsem také stavy zjevení Átman i samádhi.

6. Co můžeš říci o těchto stavech? Jak bys je mohl popsat?

Vzpomínám si na určitý stav, který jsem prožíval díky velké kosmické mocnosti Kálí, kdy jsem „zkameněl“. Nejprve jsem vnímal, že se mé fyzické tělo stává nehybným, totéž se stalo i s pránamajakóša,³⁵⁷ éterickým tělem a proces šel ještě hlouběji. Cítil jsem, že se naprosto nehybným stává i manómajakóša, mentální tělo, mysl. Nepohnula se v ní ani myšlenka. Prožitky mentálního klidu či prázdnoty se vyznačují tím, že v nich neustále existuje intuice toho, že stačí malý krok k tomu, aby člověk mohl znovu myslet, v tomto stavu to tak nebylo, zdálo se, že je trvalý a já v něm zůstanu. Jak fyzické, tak i ostatní těla se postupně uzavřela. Cítil jsem, že skutečně „zkamením“ a nebude z toho možný návrat zpět, zůstanu bez možnosti fyzického, energetického ani mentálního pohybu.

Další takový stav s Kálí se objevil, když se mi v meditaci zjevil její obraz, stalo se to navzdory mojí vůli, v meditaci obrazy nemývám, nejsem tak založený. Měla dvě paže³⁵⁸ a tančila přede mnou. Na touhu spojit se s ní blíže odpověděla tím, že si sedla přede mnou do pozice pro meditaci ztotožňování se a řekla mi, že se vezmeme. Cítil jsem, jak se naše spojení prohlubuje, až v jednu chvíli vstala, položila chodidlo na mou hrud' a vstoupila do mě. V tu chvíli jsem prožíval ohromný stav štěstí, blaženosti a splynutí s ní do té míry, že jsem se do ní skutečně zamiloval. Toto spojení mě od té doby provázelo, stačilo, abych se na ní v meditaci jen trochu zaměřil, a hned se probudila celá ta láska a vroucnost k ní. Velice často jsem jí vnímal i při transfiguraci při milování, byla přítomná v celém mém životě.

Vzpomínám si i na velice zajímavou meditaci s Tarou³⁵⁹ při níž mi ukázala mou vnitřní ženu. Stalo se to na základě velmi intenzivního stavu adorace, ukázala mi vlastně, co to skutečně znamená zbožňovat, byl to stav tak silný, že jsem se na konci meditace propukl v pláč. Po další meditaci, v níž

³⁵⁷ Podle jógového učení nemá člověk jedno, ale hned pět těl, která „odivají“ nesmrtelné Já, Átman, čili božskou jiskru v člověku. Tato těla jsou čím dál hrubšími emanacemi Átmanu. Viz. ročník 1 : kurz 2. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁵⁸ Kálí bývá obvykle vyobrazována se čtyřmi pažemi, což symbolizuje její mnohodomenzionalitu. Viz. *Jogin.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-06-16]. Kálí - velká kosmická mocnost času. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Kali-velka-kosmicka-mocnost-casu/>>.

³⁵⁹ Velká kosmická mocnost soucitu a boží milosti. Viz. *Jogin.cz* [online]. 2007 [cit. 2010-06-16]. Tara - velká kosmická mocnost soucitu. Dostupné z WWW: <<http://www.jogin.cz/Tara-velka-kosmicka-mocnost-soucitu/>>.

jsem se velmi hluboce spojil s Tarou, usedla na mou ruku moucha, vnímal jsem, že je nějak spojená s celou energií meditace, že je to projev velké kosmické mocnosti Tara, věděl jsem, že ji mohu hladit a to jsem také udělal. V tu chvíli bylo nemyslitelné, že by uletěla.

Co se týče stavů zjevení Átman – prováděl jsem měsíc v kuse meditace lája³⁶⁰ s první mantrou³⁶¹ se skupinou jogínů v Iaši. Vnímal jsem subtilní zvuk, který přichází jako ozvěna na vysílání mantry a kladl jsem si otázku, kdo vnímá tento zvuk? Tím jsem objevil hlubší aspekt své bytosti, který byl odpoutaný a pozoroval sféru, ve které se zvuk projevoval, následně jsem přenesl zvuk mantry do tohoto hlubšího základu a znovu si kladl otázku, kdo pozoruje tuto úroveň? Opět jsem našel pozorovatele, na kterého jsem znovu přenesl zvuk a tak pořád dále, až došlo ke stavu, který bych nejspíše popsal jako „horizontální rozpuštění do nekonečna“. Spojil jsem se s nekonečnem, vlastně se vším, neměl jsem žádná omezení, ani fyzická, ani jiná. Nedá se říct, že by to byl stav blaženosti nebo štěstí, ale jasně jsem cítil, že je to něco nesmírně hodnotného z hlediska celého mého vývoje. V důsledku tohoto stavu jsem začal neustále v běžném životě vnímat, že mám v sobě duchovnost, že jsem duchovní. Prožitek, který jsem měl v meditaci, se už sice neopakoval, ale zůstalo mi toto poznání, že moje povaha, přirozenost je duchovní. Můj život fakticky získal další rozměr, který jsem do té doby neznal. Zároveň s tím jsem získal schopnost vnímat hlouběji lidi kolem sebe, proniknout do nich, vnímat jací jsou. Také mi stačilo číst o něčem, získat určitou informaci, a když jsem chtěl a zaměřil se na danou věc, mohl jsem vnímat, prožívat její skutečnost v sobě – jako prožitek, nejen jako informaci. Tento stav „duchovního člověka“, cosi duchovního, co jsem v sobě cítil, byl pro mě velice důležitý. Když jsem se později učil tantru a pracoval díky ní s obrovským množstvím erotické energie, které pro mě bylo až příliš velké, vedlo k tomu, že jsem ztrácel tento stav, plakal jsem celé hodiny ze smutku, že ho nemám, až do chvíle kdy jsem si na něj znovu vzpomněl a pocítil ho.

Samádhi jsem měl jednou. V meditaci mi energie, pozornost, soustředění stoupala ze zdola nahoru po páteři a procházela přes různé čakry. Když dosáhlo úrovně anáhatačakry,³⁶² vnímal jsem, jak se mi i fyzicky doslova proměňuje tvář, jakoby se rozzářila, také hrud', ramena. Energetický náboj meditace neustále rostl, vnímal jsem mnoho stavů, prožitků, odpovídajících úrovním, na nichž se

³⁶⁰ Meditační jógová technika využívající vnitřní pronášení mantry. BIVOLARU, Gregorian. *Lájajóga*. Praha : Sdružení Rezonance, 2000. 70 s.

³⁶¹ První mantra vyučovaná v rámci kurzů MISA, přivádějící jogína do rezonance s energiemi vědomí. BIVOLARU, Gregorian. *Lájajóga*. Praha : Sdružení Rezonance, 2000. 70 s.

³⁶² Čakra, silové centrum, jehož projekce se nachází na fyzické úrovni v oblasti srdce. Je spojená s projevy lásky, citovosti, soucitu, vlídnosti, atd. Viz. ročník 1 : kurz 1. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

energie zrovna nacházela. Ve chvíli, kdy vystoupala energie až do oblasti sahašráry,³⁶³ jsem cítil, že se musím aktivně zapojit, myslet na boží vlastnosti, na to, jaký vlastně je. V tom stavu jsem se rozhodl pro spravedlnost a pravdu nebo lásku, teď si nevzpomínám přesně. Přesně tyto aspekty, vyňaté z celé sféry projevu Boha, se mi hned na to zjevily a spojily se mnou. Cítil jsem v tu chvíli obrovský stav štěstí, který se rozléval v mé bytosti. Bylo to bezmezná nekonečné štěstí. Další tři dny jsem zůstal v extatických stavech. Potom jsem se ale dopustil určitých chyb a stav postupně zmizel. Vzpomínám si, že když mě tehdy Grieg viděl, řekl mi: „Proč tak rychle od Boha utíkáte, když jste ho konečně našel?“

7. Co konkrétně anebo jaké události předcházely prvnímu objevení se těchto stavů?

O zjevení Átmanu a velkých kosmických mocnostech jsem už mluvil u předchozí otázky. V případě stavu samádhi jsem zhruba měsíc velice intenzivně soustavně toužil po Bohu. Skutečně jsem s ním komunikoval, vnímal jsem, že všechno, co přichází do mého života, je ve skutečnosti od něj.

8. Jak, jakým způsobem se ti potom změnil život?

O zjevení Átmanu jsem již mluvil. V případě samádhi se mi život změnil tak, že jsem se od té doby dokázal mnohem snáze vztahovat k Bohu. Jeho přítomnost v mém životě se stala daleko samozřejmější a přirozenější. Už nešlo o víru v něj – věděl jsem, že existuje. Bylo pro mě od té chvíle mnohem snazší se na něj zaměřit, vnímat ho. To mi dává určitou vizi, když všechno zacílím k němu, když s ním všechno spojím, společně se vzpomínkou na stav samádhi, stávají se věci v mém životě mnohem jasnější. Je mi také mnohem jasnější, jak se v různých situacích rozhodovat, jak pomáhat ostatním. Můžu říci, že stav samádhi je pro mě opěrným bodem, podle kterého orientuji všechno, co dělám.

9. Prožíváš neustále tyto stavy?

Ne, neprožívám neustále tyto stavy.

10. Co je nezbytné k upevnění těchto stavů, tak aby mohly být prožívány neustále bez jakéhokoliv přerušení? Jakým druhem transformace musí člověk projít od prvního objevení se takového stavu ke konečnému duchovnímu osvobození?

Myslím si, že abychom zafixovali tyto stavy, je nutné přenést duchovnost do našeho každodenního života. Význam má každý „jeden gram“ duchovnosti, který se nám podaří trvale přenést do našeho života. Mám na mysli to, aby se boží vlastnosti, jako jsou pravda, krása, láska, odpoutanost a další pro nás staly co nejpřirozenějšími. Aby kvality, které jsou součástí božích vlastností, nebyly jenom prožitkem, ale staly se skutečně součástí nás. Pro trvalé zafixování vysokých stavů vědomí je potřeba

³⁶³ Silové centrum sahašrára není čakra, protože nemá tvar kola. Jeho projekce se nachází na úrovni fyzického těla mírně nad temenem hlavy. Shromažďuje nejvyšší a nejvytříbenější energie, bývá spojováno s čistou duchovností, transcencí. Viz. ročník 1 : kurz 1. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

připravit jim „půdu“, vytvořit základ o který se mohou opřít – v podobě celé řady božských vlastností. V podstatě je nutné se zbožštit. Nejde o prožívání určitého stavu, ale každodenní přirozenost. Stejně jako je pro nás přirozené dýchat a chodit na záchod, musí pro nás být přirozené božské vlastnosti, jako jsou pravda, krása, láska.

11. V čem spočívá tvá současná duchovní praxe?

V průběhu osmnácti let, co se józe věnuji, byla má praxe velice rozmanitá. Např. jsem měl tapas³⁶⁴ sedm let provádění hodinu denně naulí kríja.³⁶⁵ Nějakou dobu jsem také dělal hodinu denně šíršásanu,³⁶⁶ také hodinu denně šambavi mudrá.³⁶⁷ V současné době mám tapas kratší, půl hodiny meditace a půl hodiny cvičení. Během roku jsem cvičil i více, nicméně chci si zase přidat. Za duchovní praxi považuji ale i další duchovní činnosti, kterým se věnuji. Spadá pod to všechno, co dělám pro český kurz jógy, pro splnění svého duchovního poslání. To je karmajóga, kterou dělám pro rozvoj duchovnosti v Čechách, je to také duchovní praxe. Věnuji se i tantrajóze, pokaždé se miluji s myšlenkou, přáním spojit se s Bohem, prožívat opět samádhi. To je způsob, jak k milování přistupuji, s touto nadějí, která se nesplní pokaždé, ale zůstává ve mně jako záměr, jako touha. Obecně vzato je mé povaze nejbližší bhaktijóga³⁶⁸ - modlím se často a toužím po Bohu. Moje duchovní praxe je souhrnem více technik.

12. Jak můžeš z vlastní zkušenosti popsat proces duchovní evoluce na individuální úrovni?

Proces duchovní evoluce znamená aktivovat latentní potenciál, který v sobě máme. Každý z nás je mikrokosmos, který obsahuje všechno. Transformovat se můžeme tím, že prostřednictvím rezonance v sobě postupně rozvineme další a další skryté do té doby latentní kvality. Postupně se stáváme celiství. Rozvíjíme i další „frekvence“ než ty, na které jsme běžně naladěni. Člověk filtruje neustále zkušenost prostřednictvím své převažující vibrační frekvence. Na svět se běžně díváme takřka bez přestání prizmatem hmotného, světského života. To se dá prostřednictvím cvičení, duchovní praxe

³⁶⁴ Úsilí vynakládané k dosažení duchovního cíle. Součást joginských morálních zásad nijama vztahujících se k postojům člověka vůči sobě samému. Viz. ročník 1 : kurz 15. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁶⁵ Břišní otáčení. Cvik, při kterém se při prázdných plicích otáčí břišními svaly střídavě zleva doprava a naopak. Působí sublimaci nižší přirozenosti do vyšších pater bytosti. Viz. ročník 1 : kurz 34. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁶⁶ Stoj na hlavě, viz. Viz. ročník 2 : kurzy 24, 25, 26. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁶⁷ Technika soustředění, doslova „gesto vyšší bytosti“. Viz. Viz. ročník 1 : kurz 31. In BIVOLARU, Gregorian. *Kurzy jógy*. Praha : Sdružení Rezonance, 2009. s. 4.

³⁶⁸ Jóga citu, bezpodmínečné lásky. *YogaEsoteric.net* [online]. 2007 [cit. 2010-06-25]. Bhakti yoga. Dostupné z WWW: <[http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?item=4490\(=RO\)](http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?item=4490(=RO))>.

změnit – můžeme dospět k prožitku celku, vnímat sami sebe jako „kosmického člověka“, transcendovat všechno.

13. Co považuješ za nejcennější zkušenost, kterou jsi měl na duchovní cestě?

Jsou to dvě zkušenosti, které jsem zde popsal. V důsledku stavů zjevení Átman jsem vnímal duchovnost v sobě i mimo sebe. A také prožitek, díky němuž jsem začal vnímat Boha, už jsem věděl, že existuje. Kromě těchto dvou zkušeností si rovněž velice cením okamžiku, kdy jsem se setkal s duchovním průvodcem.

14. Co je nejdůležitější lekce, kterou jsi na duchovní cestě pochopil?

Během osmnácti let, co jógu praktikuji, jsem pochopil mnoho lekcí. Těžko si mohu vybavit všechny a říct, která je nejdůležitější... Vybavuji se teď jednu meditaci na táboru objevování Átman, kdy jsem pochopil, že jsem věčný, že budu existovat věčně a nikdy nezaniknu. To je nepochybně jedna z nejdůležitějších lekcí. Také to, že Bůh existuje a já se k němu mohu dostat. Věřím, že mohu dosáhnout toho, že se s ním spojím. To je další nesmírně důležitá lekce – nejvyšší cíl je dosažitelný.

15. Jaké jsou nejdůležitější kvality žáka z hlediska dosažení úspěchu v duchovní praxi?

Vytrvalost v duchovní praxi. Musí mít aspiraci, trpělivost a vlastně lásku. Konec konců musí mít všechny dobré vlastnosti. Dá se říct, že nejdůležitější vlastnost k dosažení úspěchu v duchovní praxi je mít všechny dobré vlastnosti.

16. Jak chápeš koncept instruktora jógy? Co pro tebe znamená být instruktorem jógy?

Jak se toto tvé pochopení během let vyvíjelo?

Je to ten, kdo předává dále autentické učení duchovního průvodce. Být instruktorem jógy znamená být relé božských energií, tak aby se skrze něj mohl Bůh projevovat pro všechny kolem. Toto pochopení se v průběhu let samozřejmě vyvíjelo. Zpočátku, i když jsem si to nepřiznával, jsem učil jógu mnohem více kvůli sobě. Bylo to postavení, ve kterém jsem se cítil dobře, naplnil jsem si některé své potřeby. Postupně na sebe čím dál tím více „zapomínám“, snažím se o to, abych co nejvíce cítil Boha. Nedělat to pro sebe, ale pro něj, aby se mohl co nejvíce projevovat skrze mě. Na druhém místě se zaměřuji na lidi, aby mohli přijmout to, co k nim přichází. Nakonec i na sebe, aby část energie, která přichází, přinášela užitek i mně. Nejdůležitější ale je vědět, co vlastně Bůh chce. Potom do určité míry i co chtějí lidi. Na posledním místě je i to, co sám potřebuji.

17. Jak bys definoval autentického duchovního průvodce (mistra)? Jaké je jeho poslání?

Je to člověk, který je v rezonanci s Bohem a stal se kanálem jeho projevu zde na Zemi. Bůh skrze něj projevuje učení. Kromě spojení s Bohem musí mít i pedagogické schopnosti, aby byl schopný učení předat. V našem případě máme co do činění se skutečně výjimečným duchovním průvodcem, stačí se

podívat na množství vyučovaných technik, rozsah jeho podpory. Z toho je vidět právě velická schopnost předávat.

18. Kdy jsi se setkal poprvé s Griegem? Jaké to setkání bylo?

Poprvé jsem se s ním setkal na táboře ve Voineasa. Už předtím jsem o něm věděl, viděl jsem fotky s ním. Chtěl jsem ho poznat, přitahoval mě fakt, že k němu všichni vzhlíží. Účastnil jsem se přednášek, atmosféra byla příjemná, ale Grieg vystupoval hodně energicky, autoritativně. Informace byly zajímavé, ale tento aspekt autority se mě nijak hluboce nedotkl.

Na konci přednášky jsem za ním šel, abych ho viděl z blízka. Byl obklopen lidmi, z nichž někteří do něj i strkali, chovali se neurvale a on byl strašně pokorný. Přijímal všechno s obrovskou pokorou. Ta pokora mě „vzala“ a řekl jsem si, že tento člověk má v sobě něco, co bych si také přál mít. Rozhodl jsem se, že se pokusím zjistit, co všechno v sobě má. Začal jsem se věnovat intenzivněji jeho učení.

19. Jaké je tvé pochopení toho o co Grieg vlastně usiluje? K čemu to všechno směřuje?

Jedná se o velkou transformaci, jejíž povaha bude jasnější až za delší dobu. Práce duchovního mistra je okultní, probíhá na více úrovních a každý z nás vnímá jenom určitý výsek z toho všeho podle úrovně, na které se nachází. Jeho působení ale probíhá i na hlubších úrovních. Jsou to věci, které transformují přístup lidí k sexualitě a duchovnosti na celosvětové úrovni. Je to jen otázka času. Osobně jsem toho názoru, že výsledná transformace dosáhne podobného rozsahu jako ta, kterou přineslo křesťanství.

20. Jak se tvůj vztah s duchovním průvodcem během let vyvinul?

Vzpomínám si, že několik let na to se na jógovém táboře konalo divadelní představení, které bylo zakončené svědectvími lidí o jejich zkušenostech s Griegem. Jedna holka říkala, že pro ní představuje Šivu. I další příspěvky se nesly v tomto duchu. Já jsem v té době nebyl ani instruktorem, byl jsem jenom malý jogín z davu, na pódiu vystupovaly „hvězdy“. Ale právě díky tomu, že má láska k duchovnímu průvodci vzrostla, jsem také vystoupil na scénu, protože jsem také měl co říci. Byl to pro mě v tu chvíli velký krok. Popisoval jsem začátek, kdy jsem v Griegoví viděl hlavně autoritu, což mě příliš neoslovovalo, ale během let se to hodně změnilo a teď, když přijdu z práce a uklidním se, tak cítím hodně lásky a přeji si cítit jeho přítomnost blíže svému srdci. Všichni v sále byli z mého svědectví nadšení, protože se v něm projevila velká lidskost a upřímnost.

Později jsem praktikoval celou řadu technik, abych s ním rezonoval. Tato praxe se stala mou duchovní zálibou. Vymyslel jsem v tomto směru celou řadu technik, například jsem ho prosil, abych mohl sníst trochu jeho jídla anebo v Costinešti na táboře jsem na něj po každé přednášce čekal, abych se s ním mohl svézt autem a mluvit s ním. Ze začátku jsem byl ohromený tím, co jsem z něj především

při meditacích cítil, celou tu duchovnost, božskost a světlo. Po jedné spirále jsem vnímal cosi obrovského, co od něj přicházelo, což na mě mělo ten účinek, že jsem se ani neodvažoval sednout si s ním do jednoho auta. Nedokázal jsem se přiblížit k velikosti, kterou jsem cítil. Tento stav jsem měl hlavně na začátku. V té době navštěvoval Grieg ášramy každý večer, aby hovořil s lidmi. I já jsem se k těmto setkáním připojil. Můj vztah k němu se ze začátku zakládal z velké části na uctívání. Překvapením a takřka šokem pro mě bylo, že na tato setkání přicházeli i lidé, kteří s ním jednali jako s člověkem.

Viděl jsem ale, že on si to tak přeje a dává mi najevo, abych to tak měl taky. Po nějaké době jsem pochopil více jeho lidskou stránku, že se jedná o jiný druh sblížení, které je z více hledisek dokonce ještě užší. Takže jsem se s postupem času naučil s ním i žertovat, úplně se ve vztahu k němu změnit, být hodně otevřený. Časem jsem získal čím dál tím větší rezonanci s jeho myslí, bytostí, což mi později umožnilo založit zvláštní duchovní tábor pro prohloubení vztahu duchovní průvodce – aspirant. Z ohlasů řady lidí je patrné, že si tento tábor velice cení.

21. Jak se tvůj vztah k němu vyvíjel potom, co jsi odjel do Čech?

On hodně podporuje instruktory v cizině. Měl jsem tu silný pocit, že stávám jakýmsi „českým Griegem“. Bylo to spojené s obrovskou energetickou podporou, pravděpodobně i díky velké otevřenosti, která v Čechách existuje. Když přijela na návštěvu Adina Stoian³⁶⁹, říkala, že se málokdy setkala s tak velkou podporou od Griega. Byla to podpora směřovaná zdejšímu kurzu a já v té době byl jediným kanálem, jehož prostřednictvím mohla proudit. Můj vztah s Griegem se výrazně posílil i díky vzdálenosti, která nás dělila. Na dálku člověk daleko víc ocení, co ve vztahu je.

Do Čech jsem přišel s představou, že tu budou podobně jako v Rumunsku další tisíce jogínů. Brzy jsem ale pochopil, že to není tak snadné a lépe porozuměl tomu, že to, co se děje v Rumunsku je skutečný zázrak. Díky tomu jsem pochopil víc, kdo Grieg vlastně je, jak je výjimečný. Položil jsem si ohledně něj hluboké otázky, které člověku běžně nepříjdou na mysl. Snažil jsem se na základě konkrétních situací srovnávat, analyzovat, porozumět. Proniknout k pochopení jeho bytosti způsobem, který není jen hrou myslí, ale přináší skutečnou transformaci.

Ovšem stojí za to podtrhnout, že Grieg se neustále vyvíjí, takže největší jistota, kterou může člověk o jeho bytosti mít, je, že nic není jisté. Je neustále překvapivý, nový. Není možné vtěsnat ho do určité škatulky.

22. Jak tě duchovní průvodce ovlivnil v tvé duchovní praxi?

Moment, kdy jsem se s ním poprvé setkal, byl chvílí, kdy jsem začal brát jógu vážně. Dostalo se mi impulzu k tomu dosáhnout skrze ní něčeho, že to není jenom cosi příjemného. Pochopil jsem, že mi

³⁶⁹ Manželka Mihaie Stoian, koordinátorka kurzů v Dánsku.

může pomoci a že z ní mohu získat něco, po čem toužím. Do té chvíle jsem byl dosti nevědomý, jako součást davu lidí, kteří dělají něco, co jim dělá dobře. V ten moment jsem získal vědomý cíl, touhu něčeho prostřednictvím jógy dosáhnout. S postupem času, díky tomu, že Grieg nás hodně směřuje k Bohu a skrze jeho učení, došlo k tomu, že se moje aspirace ještě více zaměřila k Bohu, aby nešlo jen o to dosáhnout něčeho výjimečného. Dnes si nepřejí nic menšího, než dosáhnout nejvyššího možného cíle. Také mi pomohl pochopit, že je to možné. To je asi největší věc, kterou mi dal, že věřím, že to jde – dostat se skrze jógu k Bohu. Věřím, že to funguje, zbytek už závisí na mých silách a vůli. V tomto směru neexistují pochybnosti, protože je tu živý vzor. Vidíš ho, že to zvládl, takže zde není prostor pro planou filozofii.

23. Bude tento vzor nadále lidem přístupný i potom, co Grieg opustí fyzickou úroveň? Je nutné, aby do té doby dosáhli další žáci nejvyššího uskutečnění?

To se uvidí, jak to vymyslí a udělá. Teď to ještě nevíme a nemůžeme mluvit o budoucnosti. Je, jak jsem už řekl, nepředvídatelný, takže nevím, jak to bude. Třeba bude chtít žít tisíc let (smích). Nevím.

24. Jak se změnil tvůj celkový pohled na život pod vlivem duchovního průvodce?

Člověk musí dělat, praktikovat, není to jenom jeho vliv. Hlavně jsem získal přesvědčení, že se mohu dostat na vrchol duchovního osvobození. Dosáhnout naprostého spojení s Bohem. Každý z nás toho může dosáhnout, jenom musí dělat potřebné kroky. Díky tomu člověk dělá to, čemu se věnuje, jiným způsobem. Má to mnohem větší význam, protože je o tom neochvějně přesvědčený. Neexistují pochybnosti a všechno se děje s celou silou přesvědčení.

Kromě toho byl pro mě Grieg vzorem z mnoha hledisek. Jako muž, jako učitel, jako charakter i co se týče slušnosti a dobrého vychování. V mnoha směrech mě mohl přímo formovat díky tomu, že jsem žil v ášramu. I jako člověk, který má určitý charakter a lidskost. I duchovně. Byl všestranným vzorem. Pomáhal mi přímo učením, radami i subtilní podporou, to vše skládalo vliv, který mě hodně transformoval. V určitém období jsem se k němu vztahoval i jako k otci a zároveň nejlepšímu příteli.

25. Kdybys mohl říct něco, jedinou větou o Griegově, která by následně byla vytesána do mramoru pro budoucí generace – co by to bylo?

Že změnil svět.

26. Když se ohlédneš zpět za porevoluční historií MISA, po roce 1989 – vidíš nějaké více či méně jasně vymezené etapy, jimiž MISA prošla?

První byla počáteční etapa, kdy jsme se všichni chovali jako nadšené „duchovní děti“, které objevily nečekaný poklad a radují se z něho. Následovalo období, kdy děti trochu dospěly a stala se z nich „mládež“. V té době jsme objevovali i sexualitu, hodně jsme se zapojili do erotických zkušeností. Pak bylo období, kdy jsme dospěli ještě více, protože jsme museli čelit ze strany Zednářů a dalších

odpůrců MISA. Museli jsme jednat, vyjít mezi lidi, bojovat, projevit se na této úrovni. Následovalo období rovnováhy a velké hojnosti. Lidé prožívali duchovní stavy, i finančních prostředků byl dostatek. S tím byl spojený rorozkvět ášramů, stavěly se sály. Další krok byl okamžik, kdy byl Grieg zatčen a následně musel opustit zemi. V tu chvíli jsme museli ještě více dospět, naučit se být bez něho, stát na svých nohou. Díky tomu jsme se učili, kým každý z nás vlastně je, vedlo to k hlubokému sebepoznání. Pevně věřím, že budou následovat i další etapy, kdy prostřednictvím charismatického hnutí mnoho lidí přijme milost od Boha.

27. Jak chápeš koncept duchovního hnutí?

Je třeba upřesnit, že mluvíme o autentickém duchovním hnutím, protože v dnešní době ne všechno, co se duchovním nazývá, duchovním skutečně je. Takové hnutí musí být založeno autentickým duchovním člověkem, který je ve spojení s Bohem a vytvoří určitý rámec, který zpřístupňuje Boha všem ostatním. Je to rámec, jehož prostřednictvím se lidé mohou přibližovat k Bohu, poznat ho.

28. MISA byla opakovaným způsobem opuštěna lidmi, kteří stáli na vrcholu její organizační struktury – je řeč Narcisovi Tarcău, Claudiu Trandafirovi a dalších

– představuje tento fakt podle tvého názoru určitý vzorec? Jakými prostředky by se tomu dalo do budoucnosti předcházet?

V celé řadě autentických duchovních škol se i v minulosti stalo, že byly opuštěny žáky blízkými duchovnímu průvodci. Duchovní zkoušky jsou během duchovní cesty velice těžké, zejména ve chvíli, kdy jsme již dosáhli skutečného duchovního pokroku. Každý z nás je nadán vnitřní svobodou a někteří lidé ji používají tímto způsobem. Selhávají v duchovních zkouškách, které jsou tím těžší, čím dále se člověk dostal. Někteří samozřejmě selžou, dojde u nich k duchovnímu pádu. Ne všichni dojdou až nakonec cesty a poznají Boha. Někteří se rozhodou, jak si přejí, ale na druhou stranu jsou tu i ti, kdo zůstávají. Duchovní zkoušky jsou nezbytné, kdybychom předem věděli, že jimi všichni zdárně projdeme, žádné zkoušky by to nebyly. Duchovní zkouška je křížovatka. V MISA ale jsou i lidé, kteří jsou s Griegem od začátku, zatím se vždy rozhodli správně a jsou čím dál tím blíže cíli, který na této duchovní cestě máme.

29. Jaká by měla být role MISA a jejích poboček v dalších zemích ve změnách, jimiž svět v současné době prochází? Je MISA na tuto roli připravená?

Myslím si, že její role je zásadní. Jaká role to je, bude patrné až s velkým časovým odstupem. Myslím, že skutečně změní svět. Myslím, že MISA se na tuto roli neustále připravuje a je připravená čím dál tím lépe. Záleží přitom na naší vlastní transformaci. Když se transformujeme my, transformuje se i okolní svět a díky tomu se opět role MISA více uplatní. MISA se neustále vyvíjí a díky tomu bude i

čím dál tím zřetelnější její poslání. Transformační vliv MISA už působí. Má potenciál v každé zemi, kde působí, hlavně ale samozřejmě v Rumunsku.

Příloha č. 2: MISA v České republice

V roce 2000 vstoupila MISA prostřednictvím své pobočky sdružení Rezonance i do České republiky. Vůdčí osobností je u nás Eduard Selea, žák Gregoriana Bivolaru. V prostředí typicky české náboženské tolerance a tradičně silné poptávky po duchovních učeních zapustila Rezonance rychle kořeny. Kurzy přitáhly především studenty a mladé lidi. Zpočátku se konaly jen v Praze a Brně. S první generací nově vyškolených českých instruktorů se postupně rozšířily do Olomouce, Plzně, Liberce, Jičína, Turnova a také na Slovensko do Bratislavy. Od roku 2006 má Rezonance v Brně vlastní centrum a od roku 2009 také v Praze a Olomouci. Sami žáci založili samostatné pobočky v Bosně a Hercegovině a na Kypru. V současnosti představuje Rezonance se 400 až 500 účastníky kurzů v rámci MISA po dánské Natha druhou nejsilnější zahraniční pobočku.

Příkladu „mateřské“ školy MISA se Rezonance snaží být co nejvěrnější. Organizační struktura je podle rumunského modelu postavena na dobrovolné práci a také metodiku výuky sdružení důsledně přebírá. Materiály ke kurzům a články pro doménu jogin.cz jsou pečlivě překládány z rumunských originálů. V některých směrech česká pobočka svému rumunskému vzoru dokonce konkuruje. Kromě kurzů a duchovně tematických víkendových seminářů rozšířila nabídku o – i v MISE unikátní – kurzy tantry a ajurvédy.

Résumé

Rumunská škola jógy MISA a stavy osvícení **Romanian Yoga School MISA and States of Enlightenment**

Martin Helman

The purpose of this diploma thesis, titled “Romanian Yoga School MISA and States of Enlightenment”, is to present the historical background and interpret spiritual fundamentals of a renowned Romanian yoga school MISA (the Movement for Spiritual Integration into the Absolute). The subject is approached from a theological perspective with respect to authentic evidence and experience of yoga practitioners, including the author himself.

The objective of the study is accomplished in a few partial steps – from detailed historical contextualizations to the overview of particular yogic principles symptomatic for MISA teachings.

The work consists of four thematically-oriented chapters, each comprising several subsections. The arguments are supplemented with extensive footnotes and significant citations from diverse resources (notably online materials and authentic utterances), illustrating particular issues. Some conclusions are drawn at the end of the work which is also appended by transcripts of interviews with yogis (conducted and translated from Romanian by the author). The selected bibliography, the list of relevant websites and a brief summary in English are also provided.

The first chapter, “Yoga during the Communist Era”, gives a comprehensive historical account of the yoga movement from its beginnings until the year 1989. The development before and after the so called Transcendental Meditation Scandal of 1982 is examined in considerable detail. The chapter introduces the personality, early deeds and contacts of a spiritual mentor and future founder of MISA, Gregorian Bivolaru (nicknamed Grieg), tracing motives of his supporters and the formation of yogic groups around him. Major cases of surveillance, repression, arrest and imprisonment of yoga practitioners by the communist authorities are also recapitulated.

The next chapter, titled “MISA History after 1990”, continues the historical background overview, dividing the twenty years of MISA existence into five overlapping periods. After the phase of early enthusiasm following the foundation of MISA, Bucharest ashram communities gradually established themselves as the centres of yogis. During the next stage, the material basis consolidation progressed even further. The following “period of trials and tribulations” is notable for media and

police persecution MISA had to endure. In the current stage of spiritual maturation, Bivolaru's successors, a new generation of teachers and mentors, increased their participation in the leadership.

The third chapter, "MISA Teachings", explores specific MISA yogic theory and practice from both formal and substantial perspective. First, the core spiritual principles permeating MISA courses are outlined. The focus is on the selected principles relating to the union of the self with God (e.g. those of the One and the Only, hologram, etc.) and those ensuing from the polar duality of the creation (e.g. polarization, neutrality, magic control). Then the typical substantial features of MISA teachings are dealt with (e.g. the occult law of resonance, art of blessing, technique of dedication). Finally, the specifics of MISA yoga school, such as the life of ashram communities and the concept of a spiritual leader, are described.

In the last chapter, titled "The States of Enlightenment," the yogic approach towards spiritual fulfilment and liberation is addressed. The stages of a spiritual development are also covered, highlighting the characteristics of an enlightened individual.

MISA has been running yoga courses and holding lectures on related disciplines since 1990 when yogic practices became legal. They spread all over Romania and later on to more than twenty other countries.

In spite of all adversities and persecution, Gregorian Bivolaru, MISA founder and spiritual head, succeeded in launching an extensive and effective system of yoga teaching. Having been exiled in Sweden, Bivolaru had to give free rein to his successors, competent instructors, whom he had trained as a mentor.

MISA emphasizes mindful yogic practice and self-discipline in preference to esoteric theories, aiming at self-transformation and liberation through meditation as the way of achieving enlightenment. Thus, supporting a specific spiritual movement, the school contributes to the enhancement of moral and cultural values.

The submitted work presents neither synthetic knowledge nor a single theoretical concept but a partial contribution to a relatively unexplored – in our scholarly context – subject. The conclusions have a provisional character and might stimulate further research.